Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy od powiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 574

Poznań, poniedziałek dnia 14 grudnia 1931

Rok XXVI

Po urzędowem ogłoszeniu

Uchwalony przez komisję kodyfikacyjną dnia 28 maja 1929 projekt prawa małżeńskiego ukazał się obecnie, w ostatnich dniach, w druku, jako zeszyt 4 tomu I. podsekcji pierwszej prawa cywilnego w wydawnictwach urzędowych komisji kodyfikacyjnej, który obok projektu (stron 42) zawiera pracę głównego referenta prof. Karola Lutostańskiego o zasadach jego (stron 94).

Zamierzone nowe prawo małżeńskie będzie oczywiście przedmiotem wielu i częstych omawiań, ale narazie, w pierwszem zetknięciu się z ostatecznem brzmieniem, ogłoszonem w druku. trzeba zwrócić uwagę na kilka najważniejszych spraw.

Artykuł 24 wypowiada zasadę dozgonności małżeństwa:

Art. 24. Po dopełnieniu czynności przedwstępnych przed właściwym urzędnikiem stanu cywilnego narzeczeni mogą zawrzeć ślub, składając publicznie przed urzędnikiem stanu cywilnego, albo przed duszpasterzem zgodne oświadczenie w przytomności dwóch świadków, że zawierają dozgonny związek małżeński.

Jak jednak wygląda ta dozgonność w rzeczywistości, pouczają dalsze artykuły. Przedewszystkiem art. 54:

Art. 54. Małżonkowie w wieku powyżej dwudziestu pięciu lat, nie mający wspólnego małoletniego potomstwa i zdolni do działań prawnych, mogą za obopólną zgodą, po trzyletniem trwaniu małżeństwa, wystąpić do sądu o rozłączenie (separację) bez podania powodów.

Art. 57. Jeżeli po upływie roku małżonkowie ponownie, w sposób wyżej przepisany, potwierdzą swe żądanie rozłączenia, sąd wyrzecze ich rozłączenie na czas nieograniczony, nie uznając winy żadnego z małżonków.

Bez podania powodów! Nawet i to. Ale już samo to postanowienie o rozłączeniu po trzech latach jest wprowadzeniem w sposób prawny, w pełnem znaczeniu tego wyrazu, małżeństwa na próbę.

Nie trzeba sądzić, że dotyczy to tylko małżeństw bezdzietnych, bo art. 58 śpieszy z tem samem postanowieniem także dla małżeństw z dziećmi, i to w każdej chwili, a tylko z podaniem powodów:

Art. 58. Na żądanie jednego z małżonków sąd wyrzecze rozłączenie, jeżeli uzna, że wzgląd na dobro małoletnich dzieci nie stoi temu na przeszkodzie, oraz jeżeli stwierdzi trwały rozkład pożycia małżonków z powodu...

Wśród podanych dalej powodów znajdują się tak nieprawdopodobnie i tak lekkomyślnie nikłe, jak np. obelga lub zniewaga, czyli poprostu kłótnia czy sprzeczka. albo tak szeroko zakreślone znajdowanie się jednej strony w błędzie w chwili zawierania małżeństwa, np. co do stanu cywilnego lub zdrowia drugiej strony.

Powie ktoś, że rozłączenie małżeństwa nie uprawnia (art. 62) żadnej strony do wstępowania w nowy związek małżeński, ale też na tem nie koniec, bo po rozłączeniu przychodzi łatwo rozwód. wedle art. 77:

Art. 77. Po upływie trzech lat od uznania małżeństwa za rozłączone, sąd na żądanie jednego z małżonków orzeknie zamianę rozłączenia na rozwód, przez co małżeństwo ustaje. Sąd może, na żądanie drugiego małżonka, odmówić zamiany na rozwód, jeżeli uzna, że dobro małoletnich dzieci stoi temu na przeszkodzie. Sąd, na żądanie strony rozłączonej wyrokiem prawomocnym, może zewzględu na okoliczności sprawy skrócić powyższy termin trzech lat według swego uznania.

Najspokojniej, oraz najdokładniej zgodnie z prawdą stwierdzić należy, iż w świetle tych wszystkich postanowień wzmianka art. 24 o dozgonności małżeństwa jest urągowiskiem niezwykle obłudnem.

Nieszczęśliwe małżeństwa żadną miarą nie uzasadniają takiego prawnego ustanowienia rozłączeń i rozwodów. Nieszczęścia te są wyjątkami i dotknięci niemi skazani są, jak w każdem nieszczęściu, na trudności i na powolne łagodzenie i gojenie. Ale niedorzecznością i wielkiem złem jest z powodu tych wyjątków nieść w szerokie rzesze ludności prawo małżeńskie, igrające z trwałością i uczciwą dozgonnością małżeństwa.

2. Jaskrawem oświetleniem pojęć o małżeństwie, uświęconych w tem zamierzonem prawie, jest artykuł następujący:

Art. 6. Jeżeli narzeczony, z którym niewiasta zaszła w ciążę, umarł lub bez słusznych powodów odstąpił od zaręczyn, albo dał narzeczonej słuszny powód do odstąpienia, narzeczona może żądać przyznania jej od narzeczonego lub jego spadkobierców praw majątkowych narówni z żoną rozłączoną z winy męża...

Jest to poprostu prawne ustanowienie narzeczeństwa z dziećmi, jako stopnia pierwszego, obok owego małżeństwa trzyletniego na próbę z art. 54 jako stopnia drugiego, czyli bardzo skuteczna budowa prawna drogi do wolnych związków. zamiast do małżeństwa w uczciwem rozumieniu.

Zasadnicze znaczenie dla katolickiego małżeństwa ma, obok innych z tem związanych, proste postanowienie artykuł następujący:

Art. 25. Ślub może być zawarty przed którymkolwiek urzędnikiem stanu cywilnego Rzeczypospolitej albo przed duszpasterzem uznanego w Polsce wyznania, do którego należy jeden z narzeczonych.

Znaczy to, że ślub także i osób, należących do wyznania katolickiego, może być zawarty w sposób ważny nietylko przed księdzem w kościele. lecz albo tak, albo też tylko przed urzędnikiem stanu cywilnego.

Ustawowe przewidzenie i wprowadzenie takich małżeństw dla katolików jest, podobnie jak dalsze następstwa o rozłączeniach i rozwodach, jaskrawo sprzeczne z art. 114 konstytucji, który brzmi:

Wyznanie rzymsko - katolickie, będące religją przeważającej większości narodu zajmuje w państwie naczelne stanowisko wśród równouprawnionych wyznań. Kościół Rzymsko - Katolicki rządzi się własnemi prawami. Stosunek państwa do Kościoła będzie określony na podstawie układu ze Stolicą Apostolską, który podlega ratyfikacji przez Sejm.

Istotne jest tu postanowienie. że Kościół Katolicki rządzi się w Polsce własnemi prawami. Kościół zaś jest zespołem wiernych. A zatem wszystkich katolików obowiązuje prawo małżeńskie kościelne czyli sakrament małżeństwa. Wprowadzenie także dla katolików ślubu niekościelnego, czyli obejścia sakramentu, jest oczywistem naruszeniem rządzenia się Kościoła własnemi prawami, czyli pogwałceniem Konstytucji.

St. Stroński.

Dziennikarze polscy w Gdańsku

Rezolucja w sprawie Pomorza

Gdańsk, 14. 12. (Tel. wł.). Wczoraj przybyli tu członkowie zarządu zw syndykatów dziennikarzy polskich oraz delegaci wszystkich syndykatów miejscowych. Odbyło się zebranie zarządu związku syndykatów, a następnie nadzwyczajne walne zebranie delegatów syndykatów. Uchwalono nowy statut Związku.

Poza tem uchwalono na wniosek red. B. Jarochowskiego jednomyślnie następującą rezolucję, zgłoszoną przez synd. dziennik. wlkp.: Przedstawiciele dziennikarzy Rzplitej polskiej, zgromadzeni w liczbie 42 osób, na walnym zjeździe w wolnem mieście Gdańsku, które swój rozwój i świetność zawdzięczało zawsze opiece i stosunkom gospodarczym z państwem polskiem jako reprezentanci całej bez wyjątku opinji publicznej narodu polskiego i wszystkich jego kierunków politycznych. stwierdzają zgodnie i kategorycznie, że zwrócenie państwu polskiemu Pomorza, a tem samem i dostępu do morza, naprawiło wielką krzywdę dziejową i gwałty, popełnione w swoim czasie na żywym organiźmie Polski.

Oświadczamy uroczyście, że cały naród polski, stojąc na gruncie poszanowania istniejących traktatów i umów międzynarodowych nigdy nie zgodzi się na dopuszczenie jakichkolwiek dyskusyj w sprawie rewizji obecnych granic państwa polskiego, a w razie potrzeby dążąc zasadniczo, szczerze i usilnie do pokojowej współpracy z wszystkiemi narodami, jak jeden mąż stanie do czynnej obrony całości i nienaruszalności terytorjum Rzplitej.

Następnie uczestnicy zjazdu udali się do komisarza gen. Rzplitej w Gdańsku min. Strassburgera na konferencję prasową. Po konferencji min. Strasburger wydał przyjęcie. O godzinie 5 wysłano specjalną delegację do wielkiej hali stoczni gdańskiej na wiec Polaków gdańskich. Delegacja przybyła podczas przemówienia p. Czarneckiego i była przez niego powitana w gorących słowach, jak również hucznemi oklaskami przez uczestników obrad. Wieczorem część dziennikarzy odjechała do domów, reszta zaś pozostała w Gdańsku, skąd ma wyruszyć na zwiedzenie Gdyni.

Proces o zamach stanu w Austrji

8 oskarżonych z dr. Pfriemerem na czele odpowiada za zdradę stanu

Wiedeń, 14. 12. (Tel. wł.). W Grazu rozpoczął się dzisiaj przed sądem przysięgłych proces przec. ośmiu przywódcom „Heimatschutzu", oskarżonym o zdradę stanu w związku z nieudanym zamachem stanu w Austrji w dniu 13 września b. r.

Głównym oskarżonym jest dr. Pfriemer, który, jak wiadomo, po nieudanym puczu zbiegł zagranicę, skąd dopiero 7 b. m. powrócił do Austrji i oddał się w ręce władz. Wszyscy oskarżeni są oficerami rezerwy.

Akt oskarżenia zarzuca podsądnym świadome organizowanie zamachu dla obalenia prawowitej władzy w państwie. Rozkaz do zamachu wyszedł od samego dr. Pfriemera, który temu w śledztwie nie zaprzeczył.

Rewelacje o zobowiązaniach Lavala wobec Niemiec?

Paryż, 14. 12. (PAT). Dziennik „Ami du Peuple" ogłasza rewelacje o zobowiązaniach wobec Niemiec, które miał zaciągnął premjer Laval w czasie swego pobytu w Waszyngtonie.

Według tych zobowiązań ma być ogłoszone moratorjum Lavala, które nastąpi po moratorjum Hoovera, a trwać będzie 1, 2, lub 3 lata stosownie do depresji ekonomicznej. Moratorjum to dotyczyć będzie w zasadzie tylko półrocznych wypłat należnych od Niemiec, gdyż prezydent Hoover nie zgadza się na udzielenie Francji więcej niż 50 proc. redukcji jej długów.

W istocie jednak, Niemcy nic nie będą musiały wypłacić w ciągu tego czasu, gdyż mają im być udzielone kredyty w wysokości połowy należności z tytułu odszkodowań.

We Francji o Brześciu

Półoficjalny „Temps" zamieszcza korespondencję z Warszawy z pierwszego posiedzenia Sejmu po wznowieniu sesji sejmowej. „Temps" podaje treść komunikatu Klubu Narodowego w sprawie napaści dyrektora biura sejmowego p. Dziadosza na posła Rybarskiego. „Temps" notuje również treść odpowiedzi. jakiej udzielił w tej sprawie marszałek Sejmu Świtalski. Pismo francuskie stwierdza, że odpowiedź ta wywołała protest Klubu Narodowego. Pozatem „Temps" omawia sprawę projektu ustawy o zgromadzeniach i zauważa, że projekt ten wywołał protest opozycji już przy pierwszem czytaniu.

„Agence Technique de la Presse", wychodzący w Paryżu biuletyn giełdowy. zajmuje się również sprawami polskiemi. Niedawno zamieścił obszerny artykuł, potępiający bardzo ostro system rządzenia w Polsce, a zwłaszcza Brześć. Artykuł ukazał się pod bardzo drastycznemi nagłówkami i opisuje wypadki w Polsce w sposób. którego nie możemy przytoczyć ze względów cenzuralnych.

Obecnie ten sam biuletyn, obliczony na sfery giełdowe i finansowe. zamieszcza notatkę z powodu pobytu w Paryżu wiceministra spraw zagranicznych płk. Becka. „Agence Technique de la Presse" zestawia tę wizytę ze staraniami polskiemi o pożyczkę i przy tej sposobności przypomina rolę, jaką odgrywa płk. Beck w Polsce. łacząc jego nazwisko ze sprawą Brześcia.

Stwierdzić wogóle należy, że cała prasa francuska. począwszy od monarchistycznej „Action Française" i konserwatywnego „Figaro", a skończywszy na pismach lewicowych, zajęła bardzo jednolite stanowisko w sprawie polityki wewnętrznej w Polsce. potępiła Brześć, i stwierdziła. że tego rodzaju system osłabia pozycję państwa polskiego, szkodzi jego stanowisku na zewnątrz i sojuszowi francusko - polskiemu.

Śp. Karol Rzepecki

Karol Rzepecki nie żyje!

Wiadomość ta, która dziś rano rozeszła się po mieście naszem, wydaje się wprost nie do uwierzenia. Człowiek, pełen zawsze niespożytej żywotności, który przez dziesiątki lat wnosił energję w życie nasze narodowe, który zawsze i wszędzie organizował, tworzył, dawał pomysły, — odszedł od nas nagle, niespodziewanie. To też szczery, serdeczny żal budzi wiadomość ta nietylko w Poznaniu, lecz w całej Wielkopolsce, gdzie Zmarły znany był wszędzie, na Śląsku i Pomorzu.

Ze ś. p. Karolem Rzepeckim zeszedł z tego świata jeden z najwybitniejszych działaczy narodowych z pod byłego zaboru pruskiego. Urodzony w roku 1865 w domu, znanym z patrjotyzmu, jako syn ś. p. prof. dr. Ludwika Rzepeckiego, założyciela dawniejszego organu narodowego „Gońca Wielkopolskiego", już od najpierwszych lat młodości oddychał atmosferą polską, atmosferą wolności. Posiadając temperamentu bardzo wiele, atmosferę tę wnosił wszędzie w swej pracy narodowej, która była nadzwyczaj rozległa i owocna. Całe jego życie w czasie niewoli było jednym ciągiem wytrwałej, skutecznej walki z zaborcą pruskim, z systemem, który nas chciał wynarodowić.

Zmarły walczył o Polskę piórem i czynem. Pisywał artykuły do „Gońca Wielkopolskiego", do tygodnika „Praca", do „Sokoła", którego był inicjatorem, do „Kupca". Wydał „Czarną Księgę czyli wykaz szkód, wyrządzonych polskości przez Komisję Kolonizacyjną", w której piętnował sprzedawczykostwo. Nieocenioną wprost wartość miały jego „Pobudka wyborcza", i dalszy jej ciąg „Naprzód czy wstecz", w których zestawił statystykę walk naszych wyborczych. Książki te były najcenniejszym podręcznikiem dla wszystkich, co orjentować się chcieli w naszych stosunkach i budować podwaliny trwałej polskiej pracy politycznej pod zaborem pruskim. Prace te są zarazem widomym znakiem działalności Zmarłego w Centr. Komitecie Wyborczym na b. zabór pruski, którego był sekretarzem i niestrudzonym wykonawcą. Znane były jego przemówienia na wiecach, pełne werwy, bojowego tonu, wiary w zwycięstwo dobrej sprawy.

Drugiem najważniejszem polem działalności ś. p. Karola Rzepeckiego był ruch sokoli. Należał do niego od samego początku. Jako sekretarz Związku docierał nietylko pismem, lecz i żywem słowem do wszystkich gniazd w kraju i na wychodztwie. To też cały ich szereg z gniazdem poznańskiem na czele zamianował go słusznie członkiem honorowym. Jako sekretarz Związku, a następnie jako prezes Okręgu Poznańskiego (środkowego) miał ciągłe niemal zatargi z pruskiemi władzami administracyjnemi, zmuszony często stawać przed sądem. Gdy Sokolstwo z pod trzech zaborów zjednoczyło się w jedną całość, Związek Tow. gimn. Sokół w Polsce nadał ś. p. Karolowi najwyższe swe odznaczenie, mianując go członkiem honorowym Związku.

W pracy tej Zmarłemu przyświecał zawsze jeden cel: wolność. Z myślą o niej pisał w r. 1913 „Historję ustawy wyborczej pruskiej oraz wyniki wyborów do Sejmu pruskiego w 1903 i 1908 na ziemiach polskich", — z myślą o niej, gdy nastąpił wybuch wojny, na własną rękę podjął się szaleńczego — zdawałoby się — czynu gromadzenia karabinów „na wszelki przypadek". To też gdy pod koniec wojny powstał tajny komitet obywatelski, ś. p. Karol należał do pierwszych, którzy podnieśli w nim hasła bojowe. Z chwilą wybuchu rewolucji w Niemczech Zmarły staje się jednym z najruchliwszych członków Rady Ludowej i głównym organizatorem „Straży". Następnie wchodzi do Sejmu polskiego jako poseł okręgu szamotulskiego, pozostając nim do r. 1927; biorąc bardzo czynny udział w ruchu narodowym wolnego już państwa. Przed rokiem — mimo kłopotów osobistych, mimo nadwątlonego zdrowia — nie odmawia czynnego udziału w zarządzie Stronnictwa Narodowego, Koła śródmieście, oraz w zarządzie na miasto Poznań, przyjmując w nim wiceprezesurę, — a pozatem oddawał się pracom Stronnictwa z zapałem w Sekretarjacie wojewódzkim, pomagając w organizowaniu Kół na prowincji.

By dać pełen obraz wszechstronnej działalności ś. p. Karola Rzepeckiego, dodajemy, — że był przez pewien czas sekretarzem Związku Tow. Przemysłowych (przed wojną), że po wojnie dzierżył prezesurę Zw. Straży Pożarnych na woj. poznańskie, że stał na czele Związku Powstańców i Wojaków. Za dni niewoli nie brakło go nigdy, gdy chodziło o urządzenie jakiego obchodu narodowego, jakiejś manifestacji narodowej. Wśród wielu innych procesów miał proces za wydanie „Śpiewnika Narodowego", z wynikiem miesięcznego więzienia, oraz za urządzenie pamiętnego dla wielu obchodu 50-lecia Powstania Styczniowego w Bazarze. Dodajemy ostatecznie, że odznaczony został krzyżem „Za waleczność".

*

Ś. p. Karol Rzepecki czynny był do ostatniej chwili, także w Księgarni Wydawniczej Jego imienia, której poświęcał swe siły i zdrowie. Jeszcze wczoraj zdrów, zasłabł dzisiejszej nocy. Serce, które tyle kochało, tyle pracowało dla Polski, wypowiedziało nagle, o 4 z rana, swą służbę. Serdeczny żal wzbudza zgon ś. p. Karola w całej Polsce, szczególnie w Wielkopolsce, terenie najbardziej wytężonej działalności Zmarłego.

Odszedłeś ś. p. Karolu, — odszedłeś, pozostawiając w żałobie żonę i córkę, lecz imię Twoje zapisało się dobrze w dziejach walk naszych o połączenie Polski zachodniej z Macierzą. Zeszedłeś ze świata tego jako żołnierz - obywatel, dla tego żyć będziesz długo wśród nas — w zasłużonej dobrze pamięci.

Ostrzeżenie.

Wobec pojawienia się na rynku licznych naśladownictw naszego preparatu **Cresolan**, ostrzegamy przed nabyciem różnego rodzaju falsyfikatów i prosimy zwracać baczną uwagę na oryginalne opakowanie **Cresolanu** firmy **R. Barcikowski S. A.** w Poznaniu ze znakiem towarowym **ERBE** zarejestrowanym w G. D. S. Z. pod nr. 1031.

Oryginalny **CRESOLAN** Barcikowskiego

może być stosowany z bardzo dobrym wynikiem przy

wszelkich chorobach dróg oddechowych, gruźlicy, kaszlu, dychawicy (Astma), krztuśca (koklusz) itp.

CRESOLAN jako preparat zawierający Creosot, chroni organizm od zgubnego działania niebezpiecznych drobnoustrojów jak również zarazka gruźlicy.

CRESOLAN ERBE jest preparatem krajowym i stosowany jest we wszystkich Kasach Chorych w Polsce.

Cresolan Erbe jest bardzo łagodny w smaku i nie wywołuje objawów podrażnienia ze strony żołądka.

Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna
R. Barcikowski S. A.
w Poznaniu.

Pw 9 556-49,206

Zmiany w Pol. Agencji Tel.

(x) W Pol. Agencji Tel. nastąpią w najbliższym czasie znaczne zmiany, spowodowane względami oszczędnościowemi.

Kilka placówek zagranicznych będzie zniesionych. Tak zostanie zwinięta placówka w Rzymie, gdzie był P. Górecki. Zostanie zwinięta placówka w Genewie, gdzie pracował W. Oryng. Długoletni korespondent PAT w Paryżu T. Kleczkowski zostanie przeniesiony w stan spoczynku, a w jego miejsce będzie powołany dr. W. Schmidt, doniedawna korespondent z Berlina. Do Berlina przejdzie P. Górecki. Dawny pracownik P. A. T. w Rzymie, późniejszy szef biura prasowego w M. S. Z., L. Chrzanowski nie otrzymał żadnego przydziału.

Jeszcze jeden wyrok uwalniający

w procesie O. W. P.

Przed niedawnym czasem pisma „sanacyjne" doniosły pod tytułem: „Jeszcze jeden" o aresztowaniu w Toruniu Leona Wierzchowskiego, członka O. W. P. za (rzekome) rozgłaszanie nieprawdziwych, zmyślonych i podburzających wiadomości, mogących wywołać pogardę dla urządzeń państwowych...

Otóż p. Wierzchowski stanął przed trybunałem i wyrokiem sądu grodzkiego w Toruniu z dnia 9 b. m. został uwolniony od winy i kary, a koszty postępowania zostały nałożone na skarb państwa.

Oczywiście prsa „sanacyjna", która ustawicznie głosi różne kłamstwa o Obozie Wielkiej Polski, wyrok ten przemilczy, podobnie jak to uczyniła w tylu innych wypadkach.

v. Bora, Borah czy Borach

Wszyscy mamy w świeżej pamięci wystąpienie amerykańskiego senatora Boraha w sprawie Pomorza, rozdymane przez wdzięczną prasę niemiecką i filoniemiecką do niebywałych rozmiarów. Prasa ta, chcąc dać wyraz swemu wielkiemu zadowoleniu, koniecznie starała się wywieść senatora Boraha w prostej linji od Katarzyny Bora, exzakonnicy, która porzuciwszy wraz z ośmioma zakonnicami klasztor, została w roku 1525 żoną Marcina Lutra, a wywodzi się z starożytnego rycerskiego rodu saskiego.

Wystarczy jednak zajrzeć do znanego herbarza niemieckiego prof. E. H. Kneschkego (Neues allgem. deutsches Adels - Lexicon, T. I. str. 563), aby się przekonać, że ród v. Bora wygasł już z końcem XVI wieku („Nach Allem ist gegen Ende des 16. Jahrh. das Geschlecht v. Bora, welches die Güter Löben unweit Jessen, Stein - Lausig etc. besass, ausgegangen").

Trzeba się więc poważnie zastanowić, czy ród pana senatora Boraha nie wywodzi się przypadkiem z okolic naszych obecnych granic polskich, bo ta forma nazwiskowa dziwnie przypomina żydowskie imię Baruch. I rzeczywiście spotykamy się bardzo często z tem nazwiskiem w aktach pochodzących z terytorjum, należącego dawniej do Państwa Polskiego, bo z powiatu wałeckiego, który dzisiaj należy do „Grenzmark Posen - Westpreussen" i bezpośrednio sąsiaduje z polską granicą. Tak n. p. w zachowanych aktach dawnego sądu grodzkiego wałeckiego, w t. zw. inskrypcjach z roku 1731 (karta 176), występują w imieniu synagogi wałeckiej Żydzi Azer Józef, Herz Borach, Jakób Salamon, Abram Markies i Herz Abram, którzy wypożyczają od miasta Czarnkowa i od Pawła Tyckiego, altarzysty kościoła w Pile, sumę 500 zł pol. Cały akt pisany jest po łacinie; końcowy dodatek i wszystkie podpisy po hebrajsku.

Łatwiej zatem uwierzyć, że pan senator v. Borah wywodzi się od owego wałeckiego Żyda Boracha z r. 1731, niż z rodu żony Lutra, Katarzyny v Bora, który to ród wymarł już z końcem XVI-go wieku.

F. H. Czaplic.

Pięciolecie Obozu Wielkiej Polski

We Wrześni placówka O. W. P. obchodziła pięciolecie istnienia Obozu w uroczysty sposób. W dzień, poprzedzający uroczystość, wykorzystali Młodzi bardzo pomysłowo próżny lokal w nowym gmachu przy ul. Poznańskiej i udekorowali okno wystawowe w artystyczny sposób. Wśród zieleni, kwiatów i świateł umieszczono w głębi okna transparent z napisem „Hasłem O. W. P. jest Bóg i Ojczyzna", dalej emblemata i godła Polski, sztandary, draperje. Na ładnie przybranych sztalugach ustawiono portrety ks. Prymasa Hlonda i Romana Dmowskiego. Dekoracja ta wzbudzała wśród przechodniów wielkie wrażenie i przez cały dzień oraz wieczór była przedmiotem zachwytu publiczności. Następnego dnia odbyło się uroczyste nabożeństwo i akademja.

W Kępnie d. 6. b. m. odbyło się uroczyste zebranie placówki O. W. P. pod przewodnictwem kier. pow. wydz. kol. Domagały. Referat o pięcioleciu wygłosił kol. Grossek. Kol. Tarnowski oddeklamował „Hymn Młodości". Sprawy organizacyjne omówił kol. Domagała. Na wniosek p. apt. Karłowskiego uchwalono rezolucję, protestującą przeciw projektowi nowego prawa małżeńskiego.

Podejrzane pożyczki

Jak donosi „Dziennik Kujawski" z Kujaw Zachodnich, pojawiły się tam ogłoszenia i ulotki, namawiające obywateli polskich do starania się o pożyczki zagraniczne z Niemiec. Pożyczki mają być udzielane do wysokości 80 procent wartości majątku, oszacowanego urzędowo. Termin płatności: do lat 25. Warunki kredytowe: 3 i jedna czwarta proc. w stosunku rocznym. Zainteresowany ma złożyć we wskazanem biurze próśb oryginalne akta posiadłości, wpłacić 9 zł wpisowego, oraz jeden procent prowizji od żądanej pożyczki. Dokumenty biuro przesyła do Niemiec — niejakiemu Ottonowi Stolzerowi we Frankfurcie nad Menem.

Sprawę tę powinny wyjaśnić odpowiednie władze. Chodzi tu bowiem o wykup ziemi z rąk polskich, albo też ma się do czynienia z pomysłowymi aferzystami, na co wskazywałby fakt, że wiele osób mimo złożenia dokumentów i wpłacenia prowizji i wpisowego — pożyczki nie otrzymało. Liczba tych osób jest bardzo znaczna.

Komuniści w „Proświcie"

(w) Podczas ostatnich rewizyj dokonanych w „Proświcie", stwierdzono dość znaczny udział żywiołów komunistycznych. Zdaje się, że to oddziaływanie będzie teraz coraz silniejsze. Świeżo „Proletarska Prawda" przytoczyła okólnik Komunistycznej Partji Zachodniej Ukrainy, zalecający wszystkim członkom partji wziąć czynny udział w walce o „Proświtę": celem tego jest wytworzenie masowej propagandy w „Proświcie" i stworzenie w łonie instytucji opozycji rewolucyjnej.

Jeżeli dodamy, że niedawno w głównym organie komunistycznym, w „Prawdzie", J. Leński - Leszczyński nawoływał do wyzyskania problemu mniejszości narodowych w Polsce jako środka, wytwarzającego w państwie ferment, to możemy być przekonani, że w każdej robocie rzekomo narodowej mniejszości należy być czujnym i baczyć, by nie była ona jedną z ekspozytur komunizmu.

Komitet Miejski dla spraw bezrobocia musi wyżywić, ogrzać i przyodziać w Poznaniu przeszło 5100 rodzin czyli z górą 20 tysięcy osób.

Pospiesz więc Komitetowi z pomocą i złóż natychmiast ofiarę, na jaką zdobyć się możesz, a więc w gotówce, żywności, opale lub odzieży.

Zebranie Stronnictwa Narodowego

Koło Śródmieście

Plenarne zebranie naszego koła odbędzie się we wtorek, 15 bm. Referat na temat „Blaski i nędze obecnej Polski wygłosi

adwokat p. dr. Szelb

Zebranie to odbędzie się o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego św. Marcin 65. Zarząd.

Koło na Wildzie

Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm., o godz. 7,30 w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75.

Na porządku obrad m. in. referat ze Zjazdu wojewódzkiego Stronnictwa Narodowego.

Wszystkich członków zwłaszcza pp. obwodowych, prosi o przybycie Zarząd.

Koło Jeżyce

Plenarne zebranie naszego koła odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18.

Na porządku obrad: Referat polityczny p. red. Bohdana Danielewskiego oraz inne ważne sprawy.

O liczny udział członków i sympatyków prosi Zarząd.

Klub Narodowy przeciw projektowi ustawy o zgromadzeniach

Mowa posła Winiarskiego w plenum Sejmu

(Dokończenie.)

Sprawa lokali

A teraz bardzo ciekawy przepis art. 28 projektu, który mówi: Ustawa niniejsza w niczem nie narusza ograniczeń, wynikających z przepisów sanitarnych, budowlanych, ogniowych i drogowych. Dlaczego to, Panowie, do ordynacji wyborczej nie proponujecie wprowadzenia takiego przepisu? Dla wyjaśnienia z dokumentów poprzedniego Sejmu, ze sprawozdania komisji nadzwyczajnej do badania nadużyć wyborczych, przeczytam tylko jeden krótki ustęp: „Zamykanie lokali związków politycznych, uznawanie lokali i budynków za grożące niebezpieczeństwem zawalenia się": oto figle wyborcze, stosowane bardzo często przez organa rządowe. Gdy w Radomiu wyborca, niejaki Grin, wynajął salę kinową „Corso" na wiec, zgłosił się do niego urzędnik Izby Skarbowej z żądaniem wykupienia świadectwa przemysłowego I kategorji pod zagrożeniem sporządzenia protokułu".

W tym samym Radomiu rozwiązała policja wiec w lokalu Związku Rzemieślników, a jako motyw podała, że schody są stare i grożą zawaleniem.

Kary

Kary mają być wymierzane przez administrację. Wysoka Izbo! W pewnych wypadkach możnaby traktować ten przepis jako obojętny. Z natury rzeczy raczej wolelibyśmy widzieć kary wymierzane zawsze przez władze sądowe, ale nakładanie kar przez władze administracyjne jest także pewnym systemem. Tylko nie tu, Wysoka Izbo! Dlaczego? Czytamy motywy. Motywy są jak zawsze, w ostatnich czasach, w projektach ustaw rządowych bardzo krótkie, ale ten jest wymowny: „Sankcje karno - administracyjne są wprowadzone ze względu na konieczność szybkiej egzekutywy w sprawach zgromadzeń, uwzględniając przytem ogólną tendencję przekazywania władzom administracyjnym sankcyj karnych w sprawach administracyjnych".

Rozumiemy jaka jest ogólna tendencja u nas, ale nie moglibyśmy zrozumieć tego, że przekroczenie ustawy o zgromadzeniach wymaga szybkiej, natychmiastowej reakcji, natychmiastowego nakładania kary. Ale rzecz jest niebezpieczna z tego względu, że gdy obywatele będą korzystali z prawa zgromadzenia się, to będą się w wielu wypadkach, tak jak w ostatnich latach dzieje się na każdym kroku, ścierali z przedstawicielami władzy. To nie tak, jak dawniej Austrja wymagała, ażeby na zgromadzenia publiczne chodził urzędnik konceptowy, t. j. referendarski, to są czasami zwyczajni posterunkowi.

Otóż kwestja rozwiązania zgromadzeń bardzo często przeradza się w starcia pomiędzy zgromadzonymi, którzy chcą korzystać ze swojego prawa konstytucyjnego, i przedstawicielami władzy, która na zgromadzenie nie chce pozwolić. I ta sama władza administracyjna, która nie pozwala na odbycie zebrania, albo bezprawnie zarządzi rozwiązanie zebrania, będzie natychmiast pociągała do odpowiedzialności ludzi, z którymi przed chwilą weszła w konflikt.

„Nemo judex in re sua". (Nikt nie może być sędzią w swojej własnej sprawie). Nie można pozwolić, żeby administracja wyrokowała — i to zaraz na gorąco — w sprawie, w której przed chwilą była stroną. Proszę pomyśleć, co to są za kary: kary trzech miesięcy aresztu, albo 3.000 złotych. Wprawdzie ustawa powiada, że może być tylko jedna z tych kar stosowana, ale dawanie władzy, która konflikt wywołała, możności ukarania ludzi aresztem 3-miesięcznym, albo grzywną 3000 zł, to jest rzecz, której normalnie zrozumieć nie można.

Władzy administracyjnej trzeba dać kontrolę nad zgromadzeniami, ale dla społeczeństwa i dla politycznego wychowania obywatela najlepiej jest, jeżeli sami obywatele zgromadzeni mają kontrolę nad zebraniem. Projekt robi przewodniczącego odpowiedzialnym za bardzo wiele rzeczy, a jaką mu daje władzę? On nawet nie może się zwrócić do przedstawiciela władzy, aby oddalił ludzi, którzy mu sturmują do sali, gdzie zebranie się odbywa, nie może zwrócić si ędo przedstawiciela władzy, żeby usunięto tych, którzy właśnie zakłócają porządek zebrania. Mam to przekonanie, że przez ten jeden przepis zwoływanie zgromadzeń dozna bardzo poważnego skrępowania, ale jak przed chwilą słyszałem to z tych ław (B. B.), o to właśnie chodzi.

Jak odbywają się zebrania

Ja, proszę wysokiej Izby, chciałbym przytoczyć kilka przykładów, a to dlatego, że kiedy mówimy o ustawie o zgromadzeniach, musimy pamiętać, iż nie jesteśmy na seminarjum prawa konstytucyjnego, nie jesteśmy w pracowni naukowej, czy też w jakiejś akademji, tylko jesteśmy ciałem politycznem i robimy ustawę, która będzie wprowadzona w życie. Musimy więc zobaczyć, jak wyglądają ci, którzy mają tę ustawę wprowadzać w życie i jaka jest dotychczasowa praktyka.

Otóż w Bydgoszczy sporządzone zostały mandaty karne z tego powodu, że miejscowa organizacja Obozu Wielkiej Polski urządziła zebranie organizacyjne, więc zamknięte; policja badała legitymacje wszystkich, którzy wchodzili na zebranie. Powód drugi był, że śpiewano pieśni antypaństwowe, a temi pieśniami antypaństwowemi były „Boże coś Polskę" i „Hymn Młodych".

Niedawno wnieśliśmy interpelację, co do praktyk administracji pomorskiej. Otóż kilka przykładów:

W Kartuzach odbywało się zgromadzenie poselskie. Gdy poseł Szturmowski, omawiając budżet wskazał na wysokie fundusze dyspozycyjne niektórych ministerstw, obecny na zebraniu burmistrz oświadczył, że zebranie rozwiązuje.

W Starogardzie r. b. miał się odbyć piąty z cyklu wykładów, urządzonych staraniem Obozu Wielkiej Polski. Jakkolwiek poprzednie cztery wykłady nie nastręczały żadnego powodu do wkroczenia władzy, starosta starogardzki p. Kalksztejn zakazał odbycia wykładów, odmawiając wydania tego zakazu na piśmie.

Z tego samego sprawozdania komisji nadzwyczajnej do badania nadużyć wyborczych... Panowie z lewicy mówią, że od tego czasu metody się udoskonaliły — bardzo temu wierzę! W województwie śląskiem policjanci dostali nakaz udaremniania wieców urządzonych przez P. P. S. i Stronnictwo Narodowe. Gdy zaś prosili o informacje, jak mają to czynić w wypadku spokojnego przebiegu wiecu, starosta dał takie wyjaśnienie: Pan nie wie, jak to zrobić? Kupić wódki, jeśli pijany znajdzie się na wiecu, powstanie zamieszanie, i ma pan okazję do rozwiązania zebrania.

Nie obce było też władzom policyjnym urządzanie zwykłych napadów na poufne zebrania partyjne, poufne, a więc prywatne, najbardziej prywatne zebrania, przyczem rolę rozbijaczy odgrywali konfidenci policyjni. Takie napady urządzała policja w Kielcach. — Mógłbym z własnego doświadczenia przytoczyć jeden wypadek bardzo charakterystyczny, pominę wszystkie inne. Na zebraniu w Pleszewie, które było zwołane za imiennemi zaproszeniami, policja odebrała roznoszącym chłopakom całą paczkę zaproszeń, które „znalazły się" potem w ręku osób zupełnie innych; kiedy ludzie mający nie swoje zaproszenia, szturmowali do sali, gdzie się zebranie odbywało, policja odmówiła interwencji, mówiąc: oni mają zaproszenia, oni muszą tu wejść.

(Marszałek: 20 minut upłynęło).

Jeżeli, Wysoka Izbo, będziemy brali udział w dyskusji nad tą ustawą, to bez wiary, ażeby ją można było naprawić, bo wiemy, że większość rządowa z zasady wszelkie poprawki, najbardziej racjonalne, odrzuca. Nie mamy zupełnie złudzeń co do ostatecznego brzmienia tej ustawy, a zwłaszcza co do jej wykonania, bo wiemy, że wyszła z oficyn ministerstwa spraw wewnętrznych i będą ją stosowali ludzie ministerstwa spraw wewnętrznych.

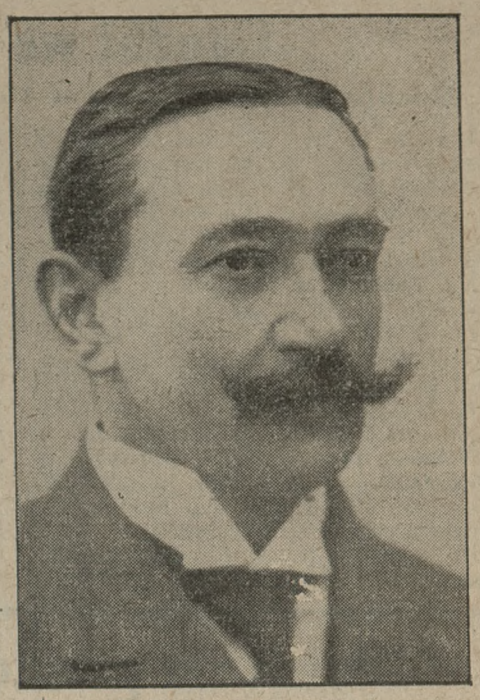

Ś. p. Karol Rzepecki
(Do artykułu na str. 2)

Sytuacja finansowa w państwie watykańskim

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym, w grudniu.

Ogólne przesilenie finansowe nie ominęło, oczywista, i Stolicy Świętej. Od czasu zawarcia paktu laterańskiego, funkcje państwowe Watykanu wzrosły, a wraz z niemi i wydatki. Jaka jest sytuacja finansowa grodu Watykańskiego? Na ten temat godzi się przytoczyć wynurzenia papieskiego ministra skarbu (funkcje te pełni szef specjalnej administracji Stolicy Apostolskiej — Bernardino Nogara).

Ustalonego zgóry budżetu Watykan nie posiada. Jest to zresztą rzeczą zrozumiałą, skoro nie posiada stałych podatników, ani przymusu ściągania podatków. Podstawą ustroju finansowego Stolicy Świętej jest dobrowolna danina wiernych całego świata, zwana „obolem św. Piotra". Wysokość tej daniny nie jest ustalona, wydatki grodu Watykańskiego dostosowują się do tych zmiennych wpływów. Nie są one w każdymbądź razie małe, wynoszą bowiem około 180 miljonów lirów włoskich. Najważniejszemi pozycjami budżetu watykańskiego po stronie wydatków jest utrzymanie 500 osób, zamieszkujących stolicę Apostolską, utrzymanie reprezentacji zagranicznej — nuncjuszów, delegatów i wikarjuszy papieskich, wreszcie — największy wydatek pociąga za sobą finansowanie misyj katolickich i wydatki społeczno-oświatowe.

Przekształcenie Watykanu na wolny gród i utworzenie w związku z tem nowych urzędów, jak: poczta, mennica, sądownictwo cywilne i t. p. w najmniejszym stopniu zaciążyło na budżecie. Watykanowi, oświadcza papieski minister skarbu, nie grozi rozrost biurokracji, wiele bowiem urzędów o charakterze świeckim istnieje tylko na papierze, niektóre zaś zatrudniają zaledwie po 1 osobie... Przy tej okazji signor Nogara prostuje wiadomości dziennikarskie, jakoby Watykan zamierzał uruchomić na swym terenie stację autobusową lub budować lotnisko. Jest to tembardziej nieprawdopodobne, że brak miejsca w grodzie Watykańskim nawet na postawienie pociągu papieskiego. Wydatki dyplomatów Stolicy Apostolskiej są również bardzo skromne. Natomiast większa część rozchodów przypada na liczne misje katolickie. Zdarza się częstokroć, że z dalekiej Birmy, z Chin, z Filipinów lub środkowej Afryki przybywają do Ojca Świętego misjonarze, prosząc o pomoc finansową. W tym przypadku papież grosza nie żałuje i często obdarza misje zapomogą. Poza tem istnieje poważna rubryka stałych subwencyj misyjnych.

Druga dziedzina większych wydatków Watykanu, to akcja dobroczynna i społeczno-oświatowa. Prócz wielkich sum, wydatkowanych na cele filantropijne, papież Pius XI zajął się specjalnie sprawą budownictwa plebanij w Italji Południowej. Jeszcze bowiem za czasów swej pracy w bibljotece Watykańskiej — Ojciec Święty stwierdził, że na południu Włoch 5000 proboszczów pozostaje niemal bez dachu nad głową. W wyniku tej akcji pobudowano dotąd 300 domów dla księży w Sardynji i 800 na Sycylji. Na czele akcji budowniczej stanął inżynier Chiapetti, który w wieku 45 lat przyjął święcenia kapłańskie.

Ale skutki kryzysu światowego odbijają się bardziej po stronie przychodów Watykanu, niż po stronie wydatków. Łagodzi je ta okoliczność, że płatnicy „obola św. Piotra" rekrutują się z wszelkich krajów świata, gdy więc w jednem państwie daniny się zmniejszają, drugie je uzupełnia. Jak dotąd przeto kryzys nie wywarł poważnego wpływu na zmniejszenie dochodów Stolicy Apostolskiej. Głównym płatnikiem Świętopietrza jest Ameryka Północna. Stany Zjednoczone i Kanada liczą dwadzieścia miljonów katolików. Zobowiązali się oni wobec Watykanu dostarczać taką sumę rocznie, jakiej od nich zażądają. To też, gdy pod względem dochodów nie można brać pod uwagę Francji, w której Świętopietrze obracane jest na utrzymanie kleru, nie otrzymującego pomocy od państwa, gdy w ostatnich latach znacznie się obniżyły wpływy z Meksyku i republik południowo-amerykańskich, gdy Watykan nie może obecnie liczyć na dochody z Hiszpanji, w której sama tylko arystokracja zbierała po 5 miljonów lirów rocznie, to oczywiście katolicy północnej Ameryki zmuszeni są braki te wyrównywać. Ale — dodaje minister skarbu watykański — czynią to bardzo chętnie, wydając jeszcze poza tem znaczne kwoty na utrzymanie i delegowanie misyj specjalnych.

Al. Monte.

Wyniki obrad konferencji rolniczej państw wschodniej Europy

Wspólny kwartalnik wychodzić będzie w Paryżu

Sofja, 14. 12. (PAT.) Konferencja rolnicza państw wschodniej Europy zakończyła swe prace. Wszystkie tezy, zaproponowane w raporcie delegata polskiego, Rosego, po 2-dniowej dyskusji przyjęto.

Na wniosek wszystkich delegacyj podkreślono szczególnie silnie bezwzględną konieczność utrzymania jak najściślejszej współpracy pomiędzy poszczególnemi państwami bloku. — Przyjęto projekty statutów i regulaminów zarówno corocznych konferencyj ministrów, jak i stałego komitetu studjów, który jest organem wykonawczym bloku; dzięki temu dalsza działalność bloku oparta na zupełnie ścisłych podstawach prawnych.

Wkońcu postanowiono przekształcić polski kwartalnik „L'Agriculture Polonaise", wychodzący od roku w Paryżu, na stały organ bloku. Kwartalnik będzie obejmował 1 200 stronic druku, z których 200 poświęconych będzie działalności stałego komitetu, reszta podzielona między poszczególne państwa bloku. Redaktorem kwartalnika będzie cudzoziemiec w skład komitetu redakcyjnego wejdzie po jednym przedstawicielu wszystkich państw bloku.

Stwierdzić można, iż konferencja sofijska przyczyniła się w sposób wyjątkowy do pogłębienia współpracy państw rolniczych i do odpowiedniego przygotowania wschodniej Europy do należytej obrony interesów rolniczych przy wszelkich międzynarodowych próbach, podejmowanych w kierunku opanowania międzynarodowego przesilenia gospodarczego.

Aresztowanie dyrektora „Kreditanstaltu"

Wiedeń, 14. 12. (PAT.) Policja portowa w Lizbonie aresztowała wczoraj Ehrenfesta, b. dyr. austrjackiego zakładu kredytowego w chwili, gdy chciał wsiąść do okrętu, odchodzącego do Ameryki. Aresztowanie nastąpiło na podstawie listów gończych rozesłanych przez austrjackie władze bezpieczeństwa.

Obóz Wielkiej Polski

ZEBRANIA

14 grudnia 1931:

Placówka Starołęka, o godz. 19,30 na salce zebrań, ref.: „Niemcy gotowi do wojny" wygłosi kol. Jan Budny.

Gandhi we Włoszech

Wizyta u Mussoliniego — Papież nie przyjął Gandhiego

Rzym, 14. 12. (Tel. wł.). Gandhi przybył onegdaj do Medjolanu w wagonie 3-ej klasy ekspresu simplońskiego. Dalszą podróż do Rzymu odbył Gandhi w wagonie 1-ej klasy, który rząd włoski oddał do jego dyspozycji.

Na dworcu w Medjolanie Gandhi powitany został przez znaną podróżniczkę Polkę, panią Jadwigę Mrozowską-Toeplitz, która poznała się z Gandhim podczas swych podróży do Indyj i Tybetu. Pani Mrozowska-Toeplitz zaprosiła Gandhiego do pozostania w Medjolanie, ten jednak odmówił, oświadczając, że musi jak najszybciej wracać do Indyj, aby uspokoić wzburzone umysły swych rodaków.

Po przybyciu do Rzymu Gandhi zamieszkał w willi włoskiego generała i fabrykanta samolotów, Morrisa, którego jest gościem W ciągu dnia Gandhi zwiedził miasto, oraz muzeum Watykańskie. Na popołudniu wyznaczona została konferencja z Mussolinim. W niedzielę Gandhi odwiedził Bazylikę św. Piotra.

Prawdopodobnie Papież nie przyjmie Gandhiego. W kołach Watykanu o świadczają, iż rozkład dnia Ojca Świętego jest tak wypełniony, że nie pozwala użyczyć mu czasu na tę audjencję. W poniedziałek Gandhi wyjeżdża do Brindisi, skąd okrętem odpłynie do Indyj.

Rzym, 14. 12. (PAT). Gandhi odjechał do Brindisi, nie uzyskawszy audjencji u Ojca Świętego.

Dławienie polskości na Warmji

II.

A teraz zajrzyjmy do innej, miejscowości — do Skajbot. Z dniem założenia Katolickiej Szkoły Polskiej, zawrzało tutaj jak w mrowisku.

Debatowano, radzono, odmawiano — jak gdyby przez założenie prawnie dozwolonej szkoły groziło niebezpieczeństwo spolszczenia nietylko Skajbotom, lecz całym Prusom Wschodnim.

Nawet żandarm miejscowy uważał sobie za najświętszy obowiązek pracować przeciwko szkole polskiej. Starał się więc nakłonić gospodarzy, aby nauczycielowi polskiemu nie wydzierżawili pokoiku na mieszkanie oraz Tow. Szkolnemu ubikacji na urządzenie klasy szkolnej.

Nie będę się tu rozpisywał o nauczycielu p. Ludwiku, który zasłynął tem, że płaczem swoim chciał wzruszyć „zagorzałych Polaków" i uprosić ich, by mu dzieci z szkoły nie zabierali.

Śmieszny to zaiste pedagog.

Również i kierownik niemieckiej szkoły rozpoczął specyficzną „działalność". Dla dodania sobie odwagi razem z żandarmem i wójtem rozpoczął systematycznie odwiedzać zagrożone „myślą posyłania swych dzieci do szkoły polskiej" rodziny. Ciekawy to wypadek. Gdy przedtem „pruski pedagog" w zarozumiałości swej i pysze nie chciał znać polskiej ludności i unikał bliższego zetknięcia się z nią, to teraz jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej zmienił się oczywiście celowo w najlepszego jej przyjaciela.

Niemniejsza odwaga cechuje żonę p. kierownika.

W dniu poświęcenia niemieckiej ochrony w Skajbotach poszła ta „energiczna kobieta" do państwa J. i zabrała dzieci, które dotąd uczęszczały do ochrony polskiej ze sobą, by je polecić opiece panny z „Spielschule".

Z pewnością, z chwilą dokonania tego „bohaterskiego czynu" czując w sobie siłę dyktatora i uczucie, jakie nurtuje w piersiach lwa lub orła po zatopieniu szponów w ciało bezbronnej ofiary, doznała wreszcie satysfakcji.

Wogóle, rozmawiając z zastraszoną ludnością polską tej wioski, ma się wrażenie, że „bogowie gminy" doskonale dzierżą nad nią miecz Damoklesa. Ludność, świadoma swych praw, nadanych ordynacją szkolną, boi się jednak skutków, które mogą wyniknąć z chwilą posyłania dzieci do szkoły polskiej, boją się popaść w niełaskę swych „opiekunów".

Mówi się tutaj pokątnie o utracie renty, o „Musterwirtschaften" i o wiele innych nieprzyjemnościach.

Ciekawy wypadek wywierania represji na ludność polską mamy do zanotowania w Giławach.

Nie zaangażował się tutaj do agitacji policjant czy inny urzędnik, lecz osoba duchowna, sam proboszcz miejscowy ks Barczewski.

W dniu 1 czerwca r. b. udał się jeden z przedstawicieli organizacyj polskich do wyżej wymienionego księdza, celem zamówienia mszy św. na intencję nowozałożonej szkoły polskiej w Giławach. Od pierwszej chwili okazał ks. proboszcz, że jest wrogo usposobiony dla Polaków. W ciągu rozmowy podkreślał tylko dobre strony Niemców, a ujemne Polaków. Bardzo wrogo wyrażał się w stosunku do Katolickiej Szkoły Pol. Między innemi powiedział: „Poco zakładacie w Giławach szkołę polską, przecież tu Polaków niema. Przyjdą hitlerowcy z Mazur i wam szkołę rozbiją, a ja nie będę ich powstrzymywał". — Na pytanie, czy ks. proboszcz ma odpowiedni wpływ na hitlerowców-Mazurów, by ich od tego powstrzymać, odpowiedział: „Tak".

Ze względu na szacunek dla osoby duchownej nie będziemy przytaczali dalszego toku rozmowy. Już tych kilka jednak uwag wystarczy, by sobie należyty obraz o stosunku tego proboszcza do Polaków wyrobić.

Gdzież tu, zasady kościoła katolickiego? Chrystus kazał nauczać wszystkie narody bez wyjątku, a więc i Polaków. „Miłujcie nieprzyjacioły wasze"... rzekł Mistrz nad mistrzami. A przecież Polak to współwyznawca wiary, a historja nam wykazuje, że przy wierze swej św. mocniej i wierniej stał, niż Niemcy. Nie napróżno cieszy się Polska mianem „przedmurza chrześcijaństwa".

Dlaczego więc prześladuje się nasze szkoły, które noszą wybitne znamię katolicyzmu? Dlaczego akurat księża niektórzy zajmują wobec nich wrogie stanowisko?

Oto kilka przykładów z ogromnej księgi martyrologji szkolnictwa polskiego na Warmji. Dokąd to prowadzi?

Z jednej strony pruska rada ministrów wydaje ordynację szkolną, gwarantując mniejszości polskiej w Niemczech zupełną swobodę w rozwoju rodzimego szkolnictwa, życząc sobie, żeby ta mniejszość w „żaden sposób i pod żadnym względem nie była upośledzona i przy wykonywaniu swych praw nie doznała żadnych przeszkód".

Z drugiej zaś strony mamy całą armję funkcjonarjuszy państwowych, działających wbrew tej ordynacji.

Dalej: Z jednej strony nienawidzi się żywiołu polskiego w Niemczech do ostateczności, a z drugiej stara się Polaków dobremi słowami, prośbami (płacz nauczyciela z Skajbot) groźbami, narzucić mu swój sposób myślenia i nauczyć go potem nienawidzieć swych współbraci.

Gdzież tu logika i gdzie moralna strona tego tak „kulturalnego" narodu niemieckiego?

Na widowni politycznej

Zdenerwowanie Izby z powodu „afery" Trocadero i Bordeaux — Starczy upór rezydenta na Quai d'Orsay — Francuska opinja wobec hitleryzmu i rozbrojenia — Zaślepienie radykałów a propaganda niemiecka przeciw Pomorzu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w grudniu.

„Afera w Trocadéro" odbiła się tak głośnem echem w pałacu Burbońskim, że i tam o mało nie przyszło do starcia żywiołów narodowych z rzekomo pacyfistycznemi. Należy dodać, że do ogólnego wrzenia umysłów przyczyniło się również nowe, a niefortunne wystąpienie lewicowców w Bordeaux. W mieście tem miało odbyć się zebranie obozu narodowego pod przewodnictwem posłów Taittinger i Ybernégaray oraz organizatora propagandy wyborczej, p. de Kerillisa. Tymczasem burmistrzem w Bordeaux jest socjalistyczny poseł Marquet. Na podstawie rozporządzeń, wydanych przez niego, policja pozostała bardziej, niż bierna, gdy bandy socjalistyczne z rewolwerami i nożami wtargnęły na salę, gdzie dostały się, wywalając drzwi. Kiedy zaś prefektowi departamentu doniesiono, że na sali polała się krew, tenże w dalszym ciągu spokojnie pozostał w teatrze na przedstawieniu. Zebranie narodowe w tych warunkach odbyć się nie mogło, gdyż w dodatku rozpuszczono gazy łzawiące. Prefekt i burmistrz wiedzieli doskonale o mobilizacji tych sił i nie zapobiegli awanturze.

Nic więc dziwnego, że poseł Taittinger napiętnował w Izbie, jak należało, podobne zachowanie się burmistrza z Bordeaux i prefekta departamentu de la Gironde. Premjer Laval zaś we właściwem świetle przedstawił „aferę w Trocadéro", zarzucając organizatorom tej manifestacji, niesłychaną lekkomyślność oraz zarozumiałość, jaką okazują, twierdząc, że posiadają monopol na pokój. W tym bowiem duchu były sformułowane jeremjady p. Herriota, który raz jeszcze dał dowód, jak łatwo zmienia nastroje narodowe na międzynarodowe. Wierna większość narodowa opowiedziała się 58 głosami większości za rządem, zapewniając mu raz jeszcze zwycięstwo.

To posiedzenie Izby było z wielu względów b. znamienne. Roznamiętnienie polityczne wzrasta bowiem z miesiąca na miesiąc. Składają się nań oczywiście różne przyczyny, pomiędzy któremi wysuwa się na czoło zdenerwowanie, charakteryzujące okres przedwyborczy, który zapowiada się bardzo gorąco. Niemniej jednak sytuacja ogólna i bieg wypadków zagranicznych wpływają również w wysokim stopniu na precyzowanie różnych pozycyj we Francji.

W niebezpieczeństwo hitleryzmu nikt już tutaj nie wątpi. W tych warunkach nikogo nie przekonało ostatnie oświadczenie kanclerza Brüninga, potępiające, ale tylko pozornie, zbyt prowokujące wystąpienia Hitlera i jego generalnego sztabu. Krystalizujące się stanowisko pangermanizmu wywołało niezawodnie we Francji zbawienne ocknięcie się opinji, karmionej od lat narkotykiem mistycyzmu pokojowego p. Brianda. Jego akcja polityczna ogranicza się zresztą obecnie do wywierania presji na... depesze, wysyłane na Daleki Wschód, celem zamaskowania porażki, doznanej w zakresie Ligi Narodów. Sprawami zagranicznemi istotnie kieruje premjer Laval. Doszło do tego, że nawet niektórzy przyjaciele ministra spraw zagranicznych opłakują niezrozumiały wprost w obecnych konjunkturach upór p. Brianda, by pozostać jeszcze na Quai d'Orsay. Niedawno jeden z nich wręcz powiedział, iż lepiejby on zrobił, podając się do dymisji teraz, a wzamian za to, zajmując się intensywnie lewicową kampanją wyborczą, gdzie mógłby użyć swoich wpływów, występując osobiście z przemówieniami. — Czy p. Briand usłucha owych rozsądnych doradców — niewiadomo?

W każdym razie faktem jest, że triumfy hitleryzmu otworzyły oczy społeczeństwa na niemożliwość przeprowadzenia rozbrojenia. Pod tym względem zwrot jest bardzo charakterystyczny. Kwestja bezpieczeństwa dominuje wszystkie inne. Chodzi tylko o to, by nie zasypiać sprawy, bo propaganda niemiecka jest zawsze czynna, a kampanja pacyfistów francuskich, dążących pomimo wszystko do porozumienia z Berlinem nie ustaje. Pod tym względem radykali rywalizują ze socjalistami, oświadczając przez usta swych młodych „przywódców" do których należy n. p. poseł Piotr Cot, że nacjonalizm francuski jest żywotny i zorganizowany; że po manifestacji w Trocadéro trudno będzie radykałom posiąść całą opinję publiczną dla swojej tezy rozbrojeniowej; że wobec tego dla zrealizowania ich programu pokojowego, trzeba będzie poprostu wszelkiemi siłami obalić ów nacjonalizm.

Oczywiście dla posła Cota i całego niemal obozu radykalnego stopniowe i podpadające kontroli rozbrojenie nie jest bynajmniej przeciwne interesom Francji. W swojej naiwności idą oni nawet tak daleko, iż twierdzą, że jeżeli konferencja rozbrojeniowa potrafi postawić na nogi taki system, że „nawet Hitler uszanuje powzięte zobowiązania. Gdyby bowiem inaczej postąpił, to miałby przeciwko sobie całą publiczną opinję międzynarodową"!

Podobne twierdzenie ze strony posła Cote, któremu nie można zaprzeczyć dużej inteligencji, byłoby poprostu rozbrajającem dzieciństwem, gdyby nie było niebezpieczne.

Z drugiej strony w tychże samych sferach lewicowych liczą się coraz więcej z możliwością, że z przyjściem do władzy Hitlera jego wierni współpracownicy nie omieszkaliby urządzić pochodu na Pomorze, celem zajęcia go i postawienia Europy przed faktem dokonanym. „Podobnego niebezpieczeństwa moglibyśmy doskonale uniknąć" — mówią radykali. W tym celu nie potrzebaby było nawet przeprowadzać ogólnej rewizji traktatu wersalskiego, ale niektórych jego punktów, pozbawionych naprawdę zdrowego rozsądku. Gdyby Francja była chciała użyć swego wpływu w Warszawie i Berlinie, to Polska i Niemcy porozumiałyby się doskonale!

Skąd pewność tego twierdzenia? Czyżby opierała się ona na pogłoskach o nowych fluktuacjach polityki polskiej? Nie wiadomo. Niemniej pewnem jest, że bierność czynników odpowiedzialnych w Warszawie wobec wzmagającego się pangermanizmu daje wiele do myślenia.

Tymczasem propaganda niemiecka we Francji nie ustaje. W ostatnich dniach zamieścił „Kurjer Poznański" odbitki podwójnych kart korespondencyjnych, rozsyłanych po Włoszech, a odnoszących się do Pomorza. Takie same krążą po Francji. Na jednej stronie znajduje się granica polsko-niemiecka z „korytarzem", a na drugiej fantazyjny „korytarz", idący od Szwajcarji do Rodanu z zapytaniem po francusku: „Cobyś powiedział, gdyby Francja została potraktowana w ten sposób"?

A propaganda polska wciąż wytrwale milczy.

I. Briares.

Skazana za oszczerstwo

Piszą nam ze Strzelna:

Wyrokiem sądu grodzkiego w Strzelnie, zapadłym w listopadzie rb., została zasądzona niejaka Jezierska, żona koncesjonowanego kupca ze Strzelna na 14 dni więzienia (bez zamiany na grzywnę) za anonimowe rozgłaszanie oszczerstwa.

Jezierska dopuściła się, jak wykazał przewód sądowy, oszczerstwa przez napisanie anonimu do tutejszego proboszcza, szkalującego poważne i cenione w mieście osoby. Na rozprawie sądowej oskarżona wypierała się autorstwa anonimu, jednak dwóch grafologów po zbadaniu pisma anonimu i oskarżonej zgodnie orzekło, że powyższy anonim był pisany ręką oskarżonej. Wobec wyniku ekspertyzy sąd wydał wyrok skazujący.

Zaznaczyć wypada, że oskarżona jest gorliwą działaczką tutejszego oddziału „sanacyjnego" Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet i piastuje tam godność sekretarki. Przewodnicząca Kwoki, p. starościna Baranowska ma teraz poważny kłopot, cóż z tym „fantem" zrobić.

Mąż oskarżonej, Stanisław Jezierski jest wiceprezesem powiatowego komitetu B. B i zaciekłym „sanatorem". Podczas ostatnich wyborów uprawiał agitację na wiecach i zebraniach. Niedawno, kiedy nie zatwierdzono na członków magistratu ludzi, którzy od powstania naszego państwa piastowali ten urząd, Jezierski został wybrany członkiem magistratu.

Niemądra propozycja szofera

powodem strasznej śmierci.

Warszawa, 14. 12. (Tel. wł.). — W karczmie Matczewa pod Łodzią kilku osobników uraczyło się alkoholem. Gdy nadjechał samochód, niejaki Pieczarek zaproponował szoferowi wódkę, ale szofer odpowiedział, że będzie pił tylko z tym, który potrafi wypić jednym haustem pół litra benzyny i przekąsić ją papierosem. Pieczarek się na to zgodził, wypił pół litra benzyny i zapalił papierosa. W tej chwili z ust Pieczarka buchnęły płomienie. Pieczarek zmarł w strasznych boleściach. Szofer zbiegł. (w)

Kradzież złotych i srebrnych pieniędzy

Jednej z ostatnich nocy u kupca p. Jana Ceglewskiego w Janowcu skradziono z szafy 160 marek niemieckich w złocie i 150 marek niemieckich w srebrze.

Jako sprawczynię kradzieży ujawniono Zofję Ratajczakównę z Gniezna, u której też pieniądze odnaleziono. (k)

Przed utworzeniem nowego rządu hiszpańskiego

Madryt, 14. 12. (PAT). Prezydent powierzył Azanie misję utworzenia gabinetu. Azana oświadczył, że usiłować będzie stworzyć gabinet unji republikańsko-socjalistycznej.

Huta Pokoju pod nadzorem sądowym

Jedno z największych przedsiębiorstw w całej Polsce w trudnościach finansowych

Katowice, 14. 12. (Tel. wł.) W związku z trwającym od trzech lat kryzysem gospodarczym, który w ostatnich czasach doznaje coraz większego zaostrzenia. „Huta Pokoju" (Śląskie Zakady Górniczo-Hutnicze S. A.) znalazła się w trudnościach finansowych. Zarząd i rada nadzorcza spółki zmuszone były wobec tego uchwalić na posiedzeniu, odbytem dnia 12 grudnia 1931 r. wniesienie do sądu podania o nadzór. Przyczyną tego kroku były w pierwszym rzędzie wypowiedzenia kredytów przez banki, niemożność upłynnienia własnych poważnych zapasów, oraz stały spadek zamówień, które ostatnio zmniejszyły się o 50 procent w porównaniu ze stanem z przed 2-ch lat. Z drugiej strony nie było jednak możności przystosowania aparatu produkcyjnego do tak katastrofalnie zmniejszonych obrotów z powodu utrudnień w redukcji personelu urzędniczego i załogi robotniczej, wynikających z ustaw demobilizacyjnych, dotąd na Górnym Śląsku obowiązujących. Do pogorszenia sytuacji przyczyniły się również nadmierne w tych warunkach ciężary podatkowe i socjalne.

Mimo oszczędności na kosztach produkcyjnych i administracyjnych które wobec wyżej wspomnianych utrudnień tylko w znacznie zmniejszonej skali mogłyby być osiągnięte, mimo wysiłków idących w kierunku podniesienia produkcji przez przyjmowanie przeważnie nierentownych zamówień na eksport, sytuacja finansowa „Huty Pokoju" pogorszyła się jeszcze z chwilą spadku funta angielskiego i niemożności dyskontowania weksli sowieckich. Powstałej z tego powodu luki w płynności pieniężnej przedsiębiorstwa nie dało się już wypełnić i w tej sytuacji okazała się konieczność poddania spółki pod nadzór sądowy, ażeby uzyskać w ten sposób czas na przeprowadzenie sanacji zdrowego w swych podstawach przedsiębiorstwa.

Jak się dowiadujemy, aktywa „Huty Pokoju" przewyższają pasywa bardzo znacznie, bo o około 40 miljonów złotych i są dane, że okres nadzoru pozwoli na spokojne przystosowanie aparatu produkcyjnego do dzisiejszej anormalnej sytuacji rynkowej i da możność odzyskania równowagi finansowej, zapewniającej dalsze normalne prowadzenie przedsiębiorstwa.

„Pułkownikowski" występ powodem bójki

20-minutowa walka w Związku Obrońców Lwowa

Lwów, 14. 12. (Tel. wł.). — We Lwowie odbyło się wczoraj ogólne zebranie Związku Obrońców Lwowa (opanowanego, jak wiadomo, przez „sanację"). Przy omawianiu sprawozdania doszło do starcia, któremu początek dał pułkownik Oskar Zecer - Zygmuntowicz, bijąc w twarz jednego z członków Związku, Mazara. Ten ostatni nie pozostał dłużny i to dało powód do bójki, która trwała 20 m. Około 400 uczestników zebrania okładało się wzajemnie laskami i pięściami. Bójka przeniosła się na ulicę. (w)

„Nieznani sprawcy"

Napad bojówki „sanacyjnej" na zebranie Stronnictwa Narodowego

Warszawa, 14. 12. (Tel. wł.). — Wczoraj w południe odbyło się w prywatnem mieszkaniu p. Oleńskiego, właściciela majątku w Ołparzewie pod Warszawą, zebranie miejscowego Koła Stronnictwa Narodowego, o którem zawiadomiono starostwo.

Podczas zebrania około godziny 2 napadli na dom p. Oleńskiego bojówkarze „sanacyjni". Wybili w mieszkaniu szyby, a wewnątrz zniszczyli lustra, urządzenia, pobili gospodarza i referenta. Jakkolwiek natychmiast telefonicznie zawiadomiono o tem policję, przybyła ona w pół godziny później, gdy „nieznani sprawcy" już zbiegli. (w)

Nowy rząd w Japonji

oparty na programie inflacji

Tokio, 14. 12. (PAT.) Agencja Reutera podaje: Gabinet został utworzony w następującym składzie: Inukai, prezes rady ministrów i minister spraw zagranicznych, Nakahasi, minister spraw wewnętrznych, Takahasi, minister finansów, Osumi, minister marynarki, generał Araki, minister wojny.

Wzwiązku z utworzeniem nowego gabinetu, w skład którego wchodzą członkowie partji Seiyukai, donoszą, iż wywóz złota będzie ponownie zabroniony począwszy od 14 grudnia, co oznacza wyrzeczenie się parytetu złota. Polityka nowego gabinetu będzie miała na celu powstrzymanie zniżki rezerw złota w Banku Japońskim.

Powstanie nowego gabinetu, opartego na programie inflacji, może przyczynić się do chwilowej i sztucznej poprawy sytuacji, ci wszyscy jednak, którzy śledzą z bliska sytuację, wyrażają obawę, iż nastąpi prawdopodobnie reakcja z tego powodu, iż słaba pozycja partji Seiyukai w parlamencie nie ułatwi pracy w kierunku zapobieżenia nowym trudnościom politycznym, które zdają się gromadzić.

Według powszechnych przypuszczeń, gabinet będzie tylko gabinetem przejściowym do czasu powstania rządu narodowego lub koalicyjnego, zdolnego do kierowania krajem w okresie krytycznej sytuacji finansowej i gospodarczej, w jakiej się on znajduje.

Sensacja sądownictwa szwajcarskiego

Ofiary niesprawiedliwego wyroku

Bern, 14. 12. (PAT.) W połowie 1926 roku opinja szwajcarska z niezwykłem napięciem śledziła przebieg sensacyjnego procesu o zabójstwo w Burgdorf przeciwko dr. Riedlowi oraz kochance jego Antoninie Guala, oskarżonym o zatrucie arszenikiem pani Riedel, żony oskarżonego. Wyrokiem sądu oboje skazani zostali na 20 lat więzienia.

Jednakże już wówczas powstały wątpliwości co do słuszności tego wyroku, wydanego w atmosferze niezwykłego podniecenia i bez należytego umotywowania. Obrona zażądała rewizji procesu i w ciągu 5 lat gromadzony był materjał, mający służyć za podstawę do nowej rozprawy. W rezultacie na wniosek prokuratury, sąd kasacyjny w Bernie polecił rewizję całego procesu i w dniu 7 grudnia rozpoczęła się w Burgdorf nowa rozprawa.

Za punkt wyjścia przyjęto prawdopodobieństwo, że pani Riedel, naskutek niesnasek domowych, odebrała sobie dobrowolnie życie. Zebrane materjały mają podobno potwierdzić to przypuszczenie; w tym wypadku okazałoby się, że dr. Riedel i Guala padli ofiarą niesprawiedliwego wyroku. Cała Szwajcarja z olbrzymiem zainteresowaniem śledzi bieg wzmiankowanego procesu.

Bankructwo wytwórni filmowych

Lipsk, 14. 12. (PAT). Dom bankowy Woche und Co w Dessau i wielka lipska fabryka filmów Nitsche zawiesiły wypłaty wnosząc o nadzór sądowy.

Wiedeń, 14. 12. (Tel. wł.). Jedyna austrjacka wytwórnia filmowa „Sascha" ogłosiła niewypłacalność. Na zgromadzeniu wierzycieli obliczono aktywa „Saschy" na 1.327.000 sh., pasywa na 853.000 sh. Jakkolwiek aktywa przewyższają pasywa przedsiębiorstwo zostanie unieruchomione wskutek obecnych stosunków walutowych i finansowych.

Ofensywa żydowska w Poznaniu

Zajścia przeciwżydowskie

Żydzi, mimo rdzennie polskiego charakteru Poznania i nastrojów panujących wśród szerokich rzesz społeczeń naszego, zwłaszcza po ukamienowaniu przez Żydów ś. p. Stanisława Wacławskiego, organizują w Poznaniu zebrania z odczytami. Na wczorajszą niedzielę, godz. 8.30 wieczorem wyznaczone zostało zebranie z wykładem o „historji kultury żydowskiej", które miało się odbyć w sali Domu Ewangelickiego staraniem Towarzystwa Szkoły Żydowskiej Kultury.

Kiedy wiadomość o tem rozeszła się po mieście, sporo młodzieży polskiej zebrało się około godz. 8 wieczorem przed Domem Ewangelickim, chcąc zaprotestować przeciw ofensywie poczynań żydowskich w Poznaniu.

Wobec zapewnienia Miejskiego Urzędu Bezpieczeństwa i Porządku Publ., że odczyt został odwołany, jeden ze studentów wezwał obecnych do rozejścia się, co też uczyniono.

Liczna grupa młodzieży udała się ulicami Gwarną i 27 Grudnia na plac Wolności, gdzie odśpiewano pieśni narodowe i wznoszono okrzyki nawołujące do bojkotu Żydów. Młodzież potem rozeszła się.

Niezależnie od tego, nieco później, na wiadomość, że grupy Żydów zmierzają jednak do Domu Ewangelickiego, zebrało się tam dużo publiczności i przechodniów, demonstrując przeciw Żydom. Policja rozproszyła tłum, aresztując 22 osoby, które po przesłuchaniu zwolniono.

W czasie zajść zostało podobno pobitych kilkunastu Żydów; także kilku Polaków uległo pokaleczeniom.

Donoszą nam ponadto, że i w innych okolicach miasta doszło do starć z Żydami. Dokładniejszych danych o ich przyczynach i okolicznościach dotąd brak.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.50 zł., gotówką 209.45 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.41 do 173.67 zł., gotówką 173.07 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 14. 12. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg. (127.1 f. w. h.); 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg. (126.4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom. a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny tranzakcyjne

Żyto 410 tonn par. Poznań	27.25
Usposobienie spokojne.	
Pszenica 75 tonn par. Poznań	24.75
Usposobienie spokojne.	

Ceny orjentacyjne

Jęczmień a) 64—66 kg.	20.75— 21.75
Jęczmień b) 68 kg.	22.25— 23.25
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25.50— 27.00
Usposobienie spokojne.	
Owies	24.25— 24.75
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	38.50— 39.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	36.75— 38.75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	16.25— 16.75
Otręby pszenne	14.50— 15.50
Otręby pszenne (grube)	15.50— 16.50
Rzepak	33.00— 34.00
Gorczyca	35.00— 42.00
Groch Victoria	25.00— 29.00
Groch Folgera	30.00— 33.00
Ziemniaki fabr. za kilo %	0.00— 0.20

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: owsa 15 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 14. 12. 1931 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna. Obroty były średnie, po kursach niezmienionych.

Z papierów procentowych ofiarowano 5 proc. pożyczkę konwersyjną po 38.— bez nabywców, zaś 8 proc. listy zastawne Zach. Polsk. Tow. handlowano po 90.— w tranzakcjach. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. wykazały dalszą zniżkę 8 proc. listy dolarowe stare, które oddawano po 73.—, natomiast 8 proc. listy amortyzacyjne pozostały po 69.— w płaceniu. 4 proc. listy zastawne konwert. handlowano po 28,50, 29.— w oddaniu, zaś 6 proc. listy żytnie poszukiwano po 13.50, pozatem poszukiwano 4 proc. pożyczkę inwestycyjną po 79.— w płaceniu bez notowania.

Z akcyj bankowych względnie przemysłowych płacono za Bank Polski 102.—, mniejszą ilość Herzfeldów handlowano po 12.— bez notowania, natomiast notowano Romana Maya po 16.— w tranzakcjach.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):

8% listy zastawne Zach. Pol. Tow. Kredyt. Miejsk. w Poznaniu 90% +

8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 73% O.

8% listy dolarowe w złocie amortyzacyjne 69% P.

4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 28½—29% O.

(Kurs w złotych):

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13,50 P.

Akcje bankowe.

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 102.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Dr. Roman May I em. zł. 16.— +

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 14. 12. 1931 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.91, sp.: 8.93, kup.: 8,89.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124.30	124.61	123.99
Holandja	360.85	361.75	359.95
Londyn	30.80	30.88	30.72
Nowy Jork czeki	8.917	8.937	8.897
Nowy Jork kabel	8.924	8.944	8.904
Paryż	35.02	35.11	34.93
Praga	26.42	26.48	26.36
Szwajcarja	174.00	174.43	173.57
Włochy	46.00	46.12	45.88

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.		30.00
4% poż. inwest.		77.50
5% poż. konw.		38.50
5% poż. kol. konw.		37.00
6% poż. dol.	56.00	55.00
7% poż. stabil.	50.50	49.50
4% prem. dol.		42.50

Tendencja na pożyczki niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0.00—105.00
Lilpop	— 13.75

Tendencja utrzymana.

Tendencja dla walut i pożyczek państw. niejednolita, dla listów zastawn. utrzymana, dla akcyj również utrzymana. Obroty robiono Bankiem Polskim i Lilpopem po kursach ostatnich.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 14. 12. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	210.00—212.00
Tendencja spokojna.	
Pastewna pszenica march. 70—71 kg.	190.00—192.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march 72—73 kg.	188.00—191.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień	151.00—164.00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	147.00—150.00
Tendencja stała.	
Owies march.	131.00—139.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	27.00—31.00
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia 70%	25.80—27.80
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	9.25— 9.50
Tendencja cicha.	
Ospa żytnia	9.75— 10.25
Tendencja cicha.	
Groch Victoria	22.00—28.50
Groch drobny jadalny	22.00—25.50
Groch pastewny	16.00—18.00
Peluszka	16.00—18.00
Bób	16.00—18.00
Wyka	16.00—19.00
Łubin niebieski	10.50—12.00
Łubin żółty	13.00—15.00
Seradela stara	22.00—27.00
Kuchy lniane 37%	12.00—12.20
Kuchy z orzecha ziemnego	12.00—12.10
Kuchy mielone (mączka)	12.10—12.20
Wytłoki suche paryt Berlin	6.10— 6.20
Śrót soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	0.00—10.30
Śrót soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	0.00—10.90
Płatki ziemniaczane łącznie z workiem.	12.50—12.70
Ziemniaki jadalne białe	1.40— 1.50
Ziemniaki jadalne czerwone	1.60— 1.80
Ziemniaki jadalne nerkowe	1.70— 1.90
Ziemniaki jadalne żółte bez nerkowych	2.00— 2.30
Ziemniaki fabryczne w/g zawartości mączki.	8¼ - 9¼ tg.

Ogólna tendencja spokojna.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Nadużycia na „Pewuce“ przed sądem

Dalszy ciąg rozprawy — Badania świadków

W dalszym ciągu tego ciekawego procesu szereg szczegółów o fałszowaniu dokumentów, wniósł świd. Ratajczak. P. in. na zapytanie p. adwokata Gaydy czy rachunki akordowe, które świadek przeglądał i zatwierdzał były zgodne w tym sensie, że prace drogowe rzeczywiście wykonano — świadek odpowiedział twierdząco.

Sąd postanowił ponownie przesłuchać świd. dr. Kucharka, ówczesnego pełnomocnika P. W. K. na okoliczność udzielanych mu przez Orańskiego informacyj co do nadużyć oskarżonych. Informacje te świadek spisał i przesłał do prokuratora. Świadek uważał informacje otrzymane od Orańskiego za prawdziwe. Natomiast inni zeznali, że Orański należał do podejrzanych typów.

Obrona zapytuje następnie świadka ile P. W. K wogóle miała przeciwko sobie procesów. Z odpowiedzi wynikało, że w jednym dniu było ich aż 100, a dotyczyły poborów. P. W. K. przeważnie zawierała z poszkodowanymi ugodę.

Adw. Rosner: Czy Orański w udzielaniu informacyj odegrywał poważną rolę?

Świd.: Mam wrażenie, że tak, gdyż jego zeznania potwierdzały poszlaki.

Adw. Rosner: Czy pan radca uważając informacje Orańskiego za poważne, nie badał również czy i sam informator jest poważnym?

Świd.: Nie miałem na to czasu.

Adw. Iżycki przedkłada sądowi dokumenty z których wynika, że świd. Hofman w procesie przeciwko niemu, odwołał zarzuty, poczynione Bronikowskiemu i, że wszystko co powiedział, pochodziło z informacyj otrzymanych od Orańskiego.

Oskarżony Wiliński powołuje się na to, że naczelny dyr. p. Wachowiak, obiecał mu za pracę wystarać się o order.

Następnie sąd przesłuchał podmistrza ciesielskiego Gęsika, poczem jako świadek staje p. Edmund Świdziński, który wówczas sprawował na P. W. K. funkcje naczelnika wydziału adm. terenów. Zeznaje on, że dyr. Wachowiak niejednokrotnie podkreślał, aby nie liczyć się z pieniędzmi, byleby wystawa była gotowa Czasami w razie pilnej pracy n. p. w jakimś pawilonie wskutek interwencji wystawców nie uciekano się do przetargu, lecz wykonał tę pracę zaraz Wiliński. Podkreślano bowiem stale, że nie należy kierować się nadmiernym biurokratyzmem. Chodziło o spieszne wykonanie robót, gdyż termin otwarcia wystawy się zbliżał.

Adw. Iżycki wnosi o zapytanie rzeczoznawcy inż. Rugego, w jakim celu w toku badania świadków, zwracał się kilkakrotnie do przewodniczącego z prośbą o zaprotokułowanie pewnych punktów zeznań.

Przewodniczący oświadcza, że pytania tego nie zada, uważa bowiem, że notowanie szczegółów w protokóle przez rzeczoznawcę dąży do wykrycia prawdy materjalnej, a czuwanie nad protokółem w tym kierunku należy od przewodniczącego.

W dalszym ciągu trybunał przesłuchał świadka Józefa Bilskiego, biurowego, sprawującego swój urząd na terenie „E“. Bilski określił Orańskiego jako pijaka i awanturnika. Przesłuchano także świadka E. Skowrona, stud. med., który był zajęty w wydziale drogowym.

Dalszy ciąg procesu jutro.

KALENDARZYK

Poniedziałek, 14 grudnia 1931.

Słońce: wschód 7,56 — zachód 15,38 — długość dnia 7 godzin 42 min

Księżyc: wschód 11,44 — zachód 21,11 — przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 3 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 759 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 5 st. C., najniższa plus 2 st C.

Przepowiednia pogody na wtorek: W dalszym ciągu pogoda zmienna.

Kal rzk.: Nikazy — jutro Euzebjusz.

Kal. słow.: Sławibor — jutro Wolimir.

Zebrania

Dziś o 17 Zw. Pań Domu, w sali Śniadeckich, ul. Fredry 10;

o 19 Stow. Panien Św. Teresy (Fara), w Domu Król Jadwigi;

o 19 Koło Absolwentek II szkoły wydz. (Kółko literackie) w auli;

o 19 Zjedn Pracowników Rzemieślniczych (kowale), w Domu Rzemieślniczym;

o 19 Stow. Absolwentów Państw. Szkoły Budown., u p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 a;

o 19.15 Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego (sekcja Euchar.), w ochronce Św. Józefa;

o 20 Stow Młodzieży Obywatelskiej (Śródmieście), w sali al. Marcinkowskiego 26;

o 20 Stow Młodzieży Polskiej (Jeżyce) w salce parafjalnej;

o 20 Tow. Cech. Czeladzi Szewskiej, w „Ulu“ u p. Ograbowicza, ulica Ślusarska 6;

o 20 Narodowa Organizacja Kobiet (Wilda), u p. Kasprzakowej, ulica Kilińskiego 15;

o 20 Stow. Młodzieży Polskiej (Fara) — gry pokojowe w ognisku.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego, św. Marcin nr. 59, I p. udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godz. 17—18; mężczyźni: we wtorki od godz 17—18

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze“ przy ul. Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Pod Koroną“, Górna Wilda nr. 61.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą“, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego nar. ul. Strusia.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolicę.** Nadzwyczajne zebranie w sprawie podwyżki ceny piwa odbędzie się o godz. 11 w lokalu „Varsovie“ przy ul. 27. Grudnia 10. Zarząd zaprasza wszystkich kolegów tak z Poznania jak i innych miast.

— * **Koło Tow. Rękodzielników.** Jutro, dnia 15 bm o godz. 19 odbędzie się zebranie plenarne w lokalu zebrań p. Gaworskiego, Nowy Rynek 4 — Kasa Pośmiertna Koła Tow. Rękodzielników zwraca swym członkom uwagę na nowy regulamin, który postanawia, że kto zalega z 6 składkami, zostaje z listy członków skreślony i traci prawo do zapomogi pośmiertnej. Wypadek 103 — Zebranie zarządowe i komisji gwiazdkowej odbędzie się w czwartek, dnia 17 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań.

WYKŁADY

— * **Czy malowanie twarzy upiększa?** W środę, dnia 16 bm. o godz. 19 w sali Śniadeckich, Coll Medicum, ul. Fredry 10 wygłosi pod powyższym tytułem dr Jan Kanty Słotwiński, specjalista w chorobach skórnych i kosmetyce, ciekawy odczyt, w którym odpowie na pytanie, zawarte w tytule, oświetli zagadnienie z punktu widzenia estetycznego, oraz wskaże, jak uniknąć ujemnych skutków bardzo rozpowszechnionego w dobie obecnej szminkowania twarzy. Bilety w cenie 1 zł, a dla studentów 0,50 zł do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego przy ul. Gwarnej oraz w dniu odczytu przed wejściem na salę Śniadeckich.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Z Wielkopolskiego Zw. Kół Śpiewaczych.** Zarząd główny Wlkp. Zw Kół Śpiew. na posiedzeniu w dniu 8 bm wyznaczył następujące utwory na zawody okręgowe w roku 1932: Kateg. II (chóry mieszane) St. Kazuro — Tuberozy. — Kategorja II (chóry męskie) 1) H. Opieński — Pieśń myśliwska, 2) H. Opieński — Zaszumiał las. — Kateg. III (chóry mieszane) 1) H. Opieński — Gdzie mi się podziały, 2) H. Opieński — Szła Kasienka. — Kateg. III. (chór męskie) 1) P. Maszyński — Staroszlacheckie oświadczyny, 2) Moniuszko-Maszyński — Kum i kuma, 3) Moniuszko-Żeleński — Krakowiak. Utwory dla kategorji I wyznaczy się później. Materjał nutowy do powyższych utworów nabyć można jedynie w biurze Związku — Poznań, ul. Marszałka Focha 50. Komunikat niniejszy obowiązuje wszystkie Koła Śpiewacze drugiej i trzeciej kategorji.

— * **Dyrekcja Poznańskiej Kolei Elektrycznej** podaje do wiadomości, że z powodu przypadającej na Nowy Rok zmiany kart dla udogodnienia abonentom znaczki tramwajowe na styczeń 1932 r. nabywać można już teraz począwszy od 15 bm., w biurach P. K. E. Do zmiany karty potrzebna jest nowa fotografja (bez nakrycia głowy — na gładkiem tle) o wymiarze 5×7 cm. Fotografje „Fotomatonu“ nie są ważne.

— * **Ostatni przedświąteczny pokaz gazowy** z ciekawemi demonstracjami i objaśnieniami oraz wykładem p. Żółtowskiej odbędzie się w środę, dnia 16 bm. o godz. 5 popołudniu w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15.

— * **Związek Hallerczyków Placówka Poznań** urządza dnia 20 bm. na sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej, tradycyjny obchód gwiazdkowy, na którym nastąpi obdarzenie najbiedniejszych członków oraz wdów i sierot po Hallerczykach. Niestety nie posiadamy dotąd odpowiedniej ilości darów. Zanosimy wobec tego gorącą prośbę do społeczeństwa wielkopolskiego, ażeby raczyło przyjść nam z pomocą Wszelkie choćby najdrobniejsze dary przyjmuje sekretarjat codziennie od godz 10 do 13 i od godz. 15 do 18 przy ul. Skarbowej 16 m 1.

— * **Turniej szachowy,** organizowany przez Oddział Pływacki T. S. „Unja“ dla swych członków, odbywa się w dalszym ciągu w lokalu p. Czekały, ul. Podgórna. Następny dzień rozgrywek w środę, dnia 16 bm. o godz. 19.

PODZIĘKOWANIA

— * **Budowa kościoła w Dubinie.** Na budowę kościoła w Dubinie zadeklarowali w dalszym ciągu: Krotoszyńska Fabryka Wyrobów Woskowych w Krotoszynie 200 zł. Poza tem złożyli: J. E. ks biskup Łukomski z Łomży 50 zł; pp. Chwiłkowski Poznań 50 zł, Wybieralski Sylwester Poznań 25 zł, A. Szydłowski 14 zł, zebrane wśród kupiectwa i społeczeństwa poznańskiego, Białas Fr. 12,70 zł, zebran wśród pracowników Gazowni Miejskiej, Maciejewski W 21,50 zł zebrane wśród społeczeństwa poznańskiego, Ciesielski Fr. zebrane wśród urzędników Gazowni Miejskiej, Bilski Franciszek z Gniezna 66,50 zł zebrane wśród kolegów i znajomych, Elektrownia Miejska 3,30 zł, Zaleciński Teodor 12,05 zł, zebrane wśród pracowników Gazowni Miejskiej, Sobczak Ignacy 8,15 zł zebrane wśród pracowników Gazowni Miejskiej, Miedziński 6,50 zł zebrane wśród pracowników Gazowni Miejskiej, Panek 170,40 zł zebrane wśród społeczeństwa miasta Poznania Wszystkim Ofiarodawcom składa na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać!“ Zarząd Koła b. Parafjan Dubińskich w Poznaniu.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z targu.** Dnia 14 b m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—3.90 zł; masła mleczarskiego 4.00—4.40 zł; twarogu 1,00—1.40 zł; mendel jaj 2,40—2,70 zł; litr śmietany 1.60—2.00 zł; litr mleka pełnego 26—,28 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.80 do 2.00 zł; słoniny wędzonej 2.60—2.80 zł; wieprzowiny 1,40—2.00 zł; wołowiny 1.20 do 2,20 zł; cielęciny 1,20—2,80 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 1,40—1.60 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3.00—4,00 zł; kaczka 3.00 do 5,00 zł; gęś 7,00—11,00 zł; para gołębi 1,50—1,80 złotych; para kuropatew 3,00 złote; królik 2.00 zł; bażant 4.50 zł; zając 6—7 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,00 do 3.20 zł: lina 3,20—3.60 zł; okonia 1.20—1.60 zł; karasia 1.20—2.60 zł; białych ryb 0.80 do 1.60 zł; sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. leszcza 2,40 zł; 1 kg. suma 2.40 zł; 1 kg szczupaka 2.80—3.00 zł; za ryby śnięte 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr: cebuli 0,30—0,70 złotych; szpinaku 30 groszy; 1 kg. jarmużu 30—40 groszy; 1 kg. bobu 1,20 zł; główka zielonej sałaty 10 do 20 groszy; główka włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 15—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafjor 0,30—1.00 zł; 1 kg kalarepy 0,20 zł; 1 kg marchwi 20 do 30 groszy: brukwi 20 groszy; seleru 0,70—1,00 zł: brukselki 0,60 zł; owoce: 1 kg. jabłek 0,30—0,90 zł; gruszek 0,60 do 1,00 zł; winogron 2,00—2,40 zł; żórawin 2,00 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40 do 3,00 zł; laskowych 2,60—5,00 zł; owoców suszonych 0,80—2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł. — Targ niezbyt ożywiony, dowozy średnie, ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Śmierć podczas pożaru.** W Kruszynie Kraińskim (pow. bydgoski) wybuchł ogień w zabudowaniach rolnika p. Kazimierza Czyżewskiego. Podczas pożaru, który zniszczył stodołę i chlew poniósł śmierć wskutek zaczadzenia brat pogorzelca, 26-letni Stanisław Czyżewski W zabudowaniach zginął ponadto inwentarz żywy, a mianowicie 3 krowy, koń i jałowica. Przyczyny powstania pożaru nie stwierdzono. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże z włamaniem.** Przy ul. Wielkiej 6 włamano się do składu konfekcyjnego Benjamina Goldberga Niewyśledzeni rabusie zabrali 30 do 40 ubrań męskich. — Przy ul. Piotra Wawrzyniaka nr. 43 popełniono włamanie w mieszkaniu p. Stanisławy Prus-Fronickiej. Łupem złodziei padło futro damskie i biżuterja wartości 1 200 zł. — Przy ul. Młyńskiej 12 włamano się do mieszkania p. Heleny Gosienieckiej i zabrano biżuterję oraz rewolwer wartości 1 400 zł — Przy ul. Poznańskiej 38 włamano się do mieszkania p. Wiktorji Bręczewskiej i skradziono większą ilość bielizny wartości około tysiąca złotych. (k.)

KRONIKA SADOWA

— * **Urzędniczka na usługach komunistów.** Przed sądem okręgowym w Grudziądzu odpowiadała niejaka Wanda Osiewicz, pracowniczka w państwowej hurtowni Monopolu Tytoniowego w Grudziądzu, za rozpowszechnianie ulotek komunistycznych. Ulotki te oskarżona rozpowszechniała w biurze wśród kolegów i koleżanek. Osiewiczówna zasądzona została na osiem miesięcy więzienia i koszta sądowe. (ski.)

— * **Za podpalenie.** Przed wydziałem karnym sądu okręgowego w Toruniu odbyły się ostatnio trzy rozprawy za podpalenie własnego mienia, celem uzyskania sumy ubezpieczonej W wyniku tych rozpraw zasądzeni zostali gospodarz Juljan Rzepczyński z Iłowa pod Działdowem na 8 lat ciężkiego więzienia. Chlubowski Fr. z Brodowa pod Działdowem na 6 lat ciężkiego więzienia. Wierzbowski Feliks z Nowegomiasta na 1 rok ciężkiego więzienia, Kiedrowski Alojzy i Kłos Wład. z Rożentalu, pow. starogardzki, na 3 i pół wzgl. 2 lata ciężkiego więzienia (x.)

— * **Za usiłowane zabójstwo.** Rolnik Koźlikowski w Młyńcu pod Kowalewem czatował w lipcu br. pod laskiem w Pruskiej Łące z fuzją na zwierzynę, przyczem przyłapany został przez gajowego Żółtowskiego. Na tegoż wezwanie, by wydał broń, K. wystrzelił do gajowego, lecz chybił. Ż. strzelił również, nie trafiając kłusownika. Za czyn swój Koźlikowski odpowiadał przed sądem okręgowym w Toruniu. Twierdził, że w krytycznym dniu nie był w lesie, to samo zeznali inni świadkowie odwodowi. Żółtowski, przesłuchany jako świadek, twierdził że rozpoznał K. z całą pewnością. Opierając się na tem, sąd skazał oskarżonego na ustawowo najniższą karę 3 lat ciężkiego więzienia. (x.)

— * **Afera przemytnicza.** Franciszek Kiełpikowski z Chełmży, lat 22, syn gospodarza, skazany niedawno na 15 lat ciężkiego więzienia za napad rabunkowy i zabójstwo niejakiego Grescha z Gdańska, wybrał się w maju rb. z niejakim Jobczyńskim z Górnej Grupy pod Grudziądzem do Kisielic, miasteczka położonego w Niemczech w powiecie suskim (Rosenberg). W nocy na 6 maja włamali się obaj do składu tytoniu kupca Stepeta i zabrali 11 000 cygar oraz 13 000 papierosów. Łup ten naładowali na skradziony handlarzowi Heuerowi wóz, przyczem Heuera dotkliwie pobili i przeprawili się pod Łasinem do Polski. Droga prowadziła się następnie przez pow. grudziądzki, chełmiński i toruński, aż w końcu szczęśliwie zajechali ze skradzioną jednokonką do Chełmży na podwórze Fr Kiełpikowskiego (ojca), który udzielił pomocy przy przechowywaniu tytoniu, od którego wymiar cła wynosiłby 41 600 zł — Sprawa się wydała, a w rezultacie wszyscy trzej zasiedli na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Toruniu. Oskarżeni wypierali się dokonanej w Kisielicach kradzieży. Poszkodowany Heuer rozpoznał natomiast skonfrontowanych sobie Kiełpikowskiego (młodszego) i Jobczyńskiego jako sprawców kradzieży jego furmanki; zajęty zaś tytoń wykazuje ten sam gatunek, jaki zgłosił okradziony Stepet. Sąd skazał K. (syna) i J. każdego na 3 lata ciężkiego więzienia, a K (ojca) na zwykłe więzienie przez 6 miesięcy. (x)

JARMARKI

— * **Kórnik.** W czwartek, dnia 17 bm. odbędzie się jarmark ogólny.

— * **Książ,** pow. śremski. Jarmark ogólny odbędzie się w dniu 17 bm.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Kostrzyn.** (Z harcerstwa.) Dnia 6 bm. o godz. 17 odbyło się w szkole powszechnej walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerzy. Po załatwieniu wstępnych formalności przystąpiono do wyboru zarządu. Skład nowego zarządu jest następujący pp.: Nowotarski (kierownik szkoły) — prezes, Wadyński — zastępca prezesa. Tomaszewski Roman — sekretarz. Zwierzyńska naucz.) — skarbniczka, Goćwiński (naucz.) — opiekun drużyny. Madałkiewicz — drużynowy, ławnicy pp Tomaszewska Franciszka, Madałkiewiczówna i Haupa Kocisję rewizyjną tworzą pp. Walczak i Matysek.

— * **Września.** (Protest przeciw Borahowi.) Rada miejska przyjęła jednogłośnie rezolucję, protestującą żywo przeciwko wystąpieniu senatora amerykańskiego Boraha w sprawie Pomorza.

CZY KTO KUPI U
ROSEGO
pocztówkę za 10 groszy czy kartonik papieru za 1,20 lub za 34,50 czy wieczne pióro za 1,50 zł lub za 185 złotych, — zawsze będzie równie chętnie i uprzejmie obsłużony. Pw 9 565-49.208

Ludzie otyli osiągają bez trudu wydajne i obfite wypróżnienie, używając odpowiednio i regularnie naturalną wodę **„Franciszka-Józefa“.** Żądać w aptekach i drogerjach. nw 7 586

— (Osobiste.) Tutejszy lekarz powiatowy dr. Jagliński przeniesiony został do Ząbkowic w b. Kongresówce, a do Wrześni przychodzi dr. Chramiec jako lekarz powiatowy. Miejsce lekarza pułkowego przejął p. dr. Jawiński z Gniezna.

— (Przedstawienie Sokolic.) W niedzielę, dnia 6 bm. sprawiło Wrześni bardzo miłe urozmaicenie tutejsze gniazdo sokolic, dając arcywesołą komedję pod tyt. „Świat bez mężczyzn". Całość przedstawienia wypadła bardzo korzystnie dzięki starannej i z umiejętnością przeprowadzonej reżyserji jak i doskonałemu oddaniu poszczególnych ról przez występujących. Obywatelstwo wrzesińskie okazało bardzo licznem przybyciem na przedstawienie swą życzliwość i sympatję dla gniazda sokolego. (y.)

— * **Inowrocław.** (Akcja L. O. P. P.) — Nasz Komitet Miejski L. O. P. P. postarał się żywiej zainteresować sprawami Ligi młodzież szkolną, co też daje wyniki niezwykle pomyślne. Na terenie miasta mamy 12 kół szkolnych z 2252 członkami, a liczba ta stale wzrasta. Również i propaganda śród dorosłych, mimo nader ciężkich czasów, daje rezultaty pożądane.

— (Podrożenie taksy autobusów.) — Wskutek podniesienia podatku na fundusz drogowy podwyższone zostały na Kujawach opłaty za przejazd w autobusach o dwa grosze za kilometr i osobę. Przejazd np. z Inowrocławia do Kruszwicy (17 km.) kosztuje obecnie 1,80 zł.

— Spółdzielnia meblarska.) Wobec trudnych warunków zbytu mebli 16 stolarzy miejscowych zrzeszyło się w t. zw. „Spółdzielnię mebli" i 5 bm. otworzono skład przy ul Toruńskiej. Otwarcie nastąpiło po nabożeństwie i poświęceniu ubikacyj w otoczeniu licznych gości.

— (O gotowaniu djetetycznem.) Pod powyższym tytułem odbył się odczyt z zakresu odżywiania djetetycznego zdrowych i chorych 3 bm., poczem prelegentka p. Marja Morzkowska w tut szkole przemysłowej żeńskiej brała udział w kursie czterodniowym takiego gotowania.

— (Wystawa harcerska.) Staraniem hufca męskiego zorganizowano w gmachu miejskim czterodniowy pokaz prac harcerskich od 5 do 8 bm. Uroczystość otwarcia wystawy odbyła się 5 bm. z udziałem władz miejskich i szkolnych oraz licznych przedstawicieli społeczeństwa miejscowego. Piękną tę, imponującą obfitością i jakością eksponatów wystawę zwiedziło wiele osób, nie szczędząc wyrazów uznania organizatorom.

— * **Kruszwica.** (Z Rady miejskiej.) — Na ostatniem posiedzeniu przyjęto sprawozdanie rachunkowe za rok 1930-31. Rada miejska uchwaliła pobrać dodatek na rok 1932 a) od przedsiębiorstw i zajęć podlegających państw. podatkowi od obrotu w wysokości 1/5 części podatku państwowego, b) od przedsiębiorstw i zajęć w wysokości 20 proc. każdorazowo przez państwo pobieranej ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych Uchwalono pobrać 10 proc. dodatku na rzecz miasta od państwowego podatku od nieruchomości, który pobierany będzie łącznie z podatkiem państwowym Na koniec Rada miejska uchwaliła podwyższyć kredyt na walkę z bezrobociem z 15 na 20 tys. zł. (fn.)

— * **Pleszew.** (Bezrobocie.) Dnia 8-go bm. odbył się koncert w auli gimnazjum na cele bezrobocia.

— (Mianowania.) Z dniem 1 bm objął kierownictwo męskiej szkoły powszechnej p. Bator, dotychczasowy kierownik szkoły wydziałowej, a kierownictwo szkoły wydziałowej powierzono p. Kaczmarkowi, dotychczasowemu nauczycielowi tejże uczelni. (a.)

— (Teatr.) Zawiązane we wrześniu amatorskie kółko dramatyczne im. Fredry w niedzielę, dnia 6 bm. dało wesołą komedję w 5 aktach pod tyt. „Królowa przedmieścia". Amatorzy wywiązali się z ról bardzo dobrze, również powodzenie kasowe było duże.

— (Protest.) W niedzielę, dnia 6 bm. odbyło się zebranie przedstawicieli towarzystw, należących do akcji katolickiej, na którem uchwalono rezolucję, potępiającą projekt nowego prawa małżeńskiego. Zaznaczyć należy, że na zebranie przybyło wiele osób z towarzystw świeckich i wszyscy jednogłośnie przyłączyli się do protestu. (a.)

— * **Borek.** (Tajemnicza sprawa.) Dn. 10 bm. znaleziono w lesie na Skokówku pod Borkiem leżącego i prawie martwego 19-letniego Stanisława Matuszewskiego ze Śmigla Matuszewski szedł do pracy u pewnego gospodarza, gdy na szosie wypadło z przejeżdżającego samochodu dwóch ludzi, którzy go bardzo dotkliwie sponiewierali, a gdy utracił przytomność, spięli mu usta agrafką, przebijając na wylot górną wargę. Policja wdrożyła energiczny pościg za zbrodniarzami.

— (Wypadek motocyklowy.) Dnia 10 bm. wieczorem jechał właściciel i kierowca samochodu p. A. Langner szosą od Jaraczewa i pomiędzy Skokówkiem a Borkiem wjechał na motocykl z dwoma pasażerami Jeden z motocyklistów p. Płonczak z Goli pow. jarociński, ma złamaną nogę. (cz.)

— * **Kobylin.** (Z życia S. M. P.) Dnia 15 listopada br. nasze Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej przystąpiło na mszy św. do wspólnej komunji św Po nabożeństwie udało się w szeregu ze sztandarem na cmentarz, gdzie złożyło wieńce na grobach zmarłych członków. Dnia 22 listopada urządziło S M. P. z dobrem powodzeniem i ku ogólnemu zadowoleniu przedstawienie amatorskie. Odegrano 2 sztuczki „Dwaj bracia", epizod z życia św. Stanisława Kostki i „Pan Degaziński", komedja w dwóch aktach. Reżyserował p. Biskupski Wł Po przedstawieniu czterogłosowy chór S. M. P. odśpiewał pod batutą p. Wabińskiego Jana „Pieśń żołnierską" i „Pożary".

— (Założenie S. M. P.) Dnia 6 bm Zarząd Stow Młodzieży Polskiej w Kobylinie z przew. ks. dziekanem Edw Zalewskim założył w Górce, położonej o 3 klm. od Kobylina, nowe stowarzyszenie Na członków zapisało się 17 młodzieńców. (hk.)

— * **Grodzisk.** (Aresztowanie.) Dnia 1 bm. aresztowała policja tutejsza Aleksego Walocha z Grodziska i Feliksa Pakułę, obecnie zamieszkałego w Wielichowie, którzy podawali się za agentów bankowych i wyłudzali od ludzi łatwowiernych obligacje pożyczek konwersyjnych i kontrolowali dolarówki, twierdząc, że posiadacze wygrali pewną kwotę, jednak, aby mogli otrzymać wygraną sumę lub pieniądze z tytułu pożyczek państwowych, żądali wypłacenia im większych kwot na różne konta manipulacyjne. Wszyscy, którzy zostali poszkodowani, mogą się zgłosić w biurze posterunku Policji Państwowej w Grodzisku.

— (Przedstawienie.) Tow. Oświatowe pod wezwaniem św. Jadwigi wystawiło dwie sztuki ludowe pod tyt. „Bursztyny Kasi" i „Pożegnanie górala". Odegrano to dość udatnie przez grono amatorów, których publiczność nagrodziła oklaskami.

— („Kajzer".) W sali p. Jarosza 7 bm. wystawił zespół teatru p. Brackiego sztukę Macieja Wierzbińskiego pod tyt „Kajzer". Przedstawienie miało powodzenie. (pg.)

— * **Bolewice,** pow. Nowy Tomyśl. (Nieszczęśliwy wypadek.) Na szosie ze Lwówka do Bolewic jechał p. O Lach z Papierni pow Nowy Tomyśl Przed Bolewicami zapalił sobie fajkę i w tym momencie przez nieostrożność zsunął się z wozu pod koła. Lekarz stwierdził złamanie prawej ręki.

— * **Koronowo.** (Z Towarzystwa Ludowego.) Odbyło się 8 bm. pod przewodnictwem wiceprezesa ks. wikarego Zalewskiego zebranie Tow Po odczytaniu protokółu wygłosił p. Świtalski wykład o powstaniu listopadowem. Drugi referat o postanowieniach Komisji Kodyfikacyjw sprawie małżeństwa wygłosił ks wik. Zalewski Zebrani wyrazili swą zgodność z zasadami katolickiemi w tej sprawie. (kś)

— * **Budzyń.** (Odpust.) W niedzielę, 6 bm. odbył się w naszym kościele odpust św Barbary. Przybyli księża z sąsiedztwa i słuchali do późnej nocy spowiedzi św Mimo niepogody przybyły liczne rzesze wiernych z parafji i okolicznych wiosek. (kb.)

Z POMORZA

— * **Grudziądz.** (Samobójstwa.) Zamieszkały u swego brata, gospodarza w Bliźnie, rolnik Teodor Redmann, lat 47, popełnił samobójstwo przez powieszenie się na belce w stodole Denat, umysłowo chory, oddany był przed rokiem do zakładu psychjatrycznego w Świeciu. Zaraz po powrocie usiłował się utopić w stawie, lecz ocalał dzięki pomocy pracowników swego brata, którzy go z wody wyciągnęli. — Niejaka Teresa Maciołkowa, poróżniwszy się z mężem, zażyła w stanie wielkiego zdenerwowania kwasu solnego; w stanie groźnym przewieziono ją do szpitala miejskiego. — W zamiarze samobójczym wyskoczył z okna I piętra na ul. Gen. Hallera szwajcar Ignacy Bojarczyk, lat 27. B. doznał złamania ręki i nogi. Odstawiono go do lazaretu

— (Nagły zgon.) Rolnik Jan Pawłowski z Goczałek, który wybiegł za spłoszonemi końmi, upadł na bruk i nie dawał już znaków życia Przywołany lekarz stwierdził śmierć wskutek udaru serca. Zmarły osierocił żonę i kilkoro dzieci. (ski.)

— * **Laskowice.** (Parcelacja majoratu.) Na majętności Laskowice, przeznaczonej na parcelację, wykończono przy szosie w kierunku Osia kilkanaście osad. Dalsze osady planowane są wzdłuż toru kolejowego. Na majątku pozostanie większa resztówka, gorzelnia i okazały pałac w starożytnym parku Laskowice, własność von Gordonów, były głównym majątkiem ordynacji tamtejszej. (x.)

— * **Kartuzy.** (Tragiczna śmierć.) Listowy Dąbrowski, przewożąc rowerem pocztę z Miechucina do Borzestowa, odważył się celem skrócenia drogi przejechać przez jezioro pokryte lodem. Lód jednak nie wytrzymał ciężaru i załamał się. Obwieszony paczkami i torbą pocztową Dąbrowski poszedł wraz z rowerem na dno jeziora. Zwłoki jego odnaleziono następnego dnia. D. osierocił młodą żonę i dziecko. (x)

— * **Więcbork.** (Z żałobnej karty.) W dniu 6 bm. zmarł nagle w 61 roku życia na udar serca śp. Karol Woblik. Zmarły jako kupiec i długoletni obywatel, udzielający się w życiu społecznem naszego miasteczka, cieszył się poważaniem szerokich warstw.

— (Z Towarzystwa Ludowego.) Dnia 6 bm. odbyło się zebranie Towarzystwa Ludowego przy licznym udziale członków. Zebranie odbyło się w sali parafjalnej pod przewodnictwem p. Hempla. Patron Towarzystwa, ks. dziekan Wielmowski, jak i prezes, p. Hempel, wygłosili referaty.

— (Wzrost bezrobocia.) Fabryka ram i wełny drzewnej Dobrowolskiego została onegdaj zamkniętą z powodu kryzysu. Zatrudnieni dotąd we fabryce robotnicy zostali w sobotę zwolnieni w liczbie 85. wskutek czego liczba bezrobotnych powiększyła się u nas do 360. (wb)

Stosunek Polski Zachodniej do morza

stanowić będzie najciekawszy punkt interesującego wykładu dr. Winida, który usłyszymy w jutrzejszy wtorek, dnia 15 b. m., w sali 18 (nie 17, jak pierwotnie podawaliśmy) Coll. minus o godzinie 20 Cykl wykładów, poświęconych zagadnieniom morza, zainicjowany wykładami pp. prof. Pollaka i prof. Tymienieckiego, ściąga coraz więcej słuchaczy, co świadczy pochlebnie o wzrastającem zainteresowaniu społeczeństwa naszego, a zwłaszcza młodzieży, dla najważniejszego z naszych zagadnień państwowych. Wykład „Polska i morze — a Polska zachodnia", w którym młody geograf U. P., znany już jako prelegent z Tow. polsko - angielskiego, przedstawi szereg nowych zupełnie tez i zagadnień, cieszyć się będzie niemniejszym udziałem, niż dwa poprzednie. Wstęp na wykład bezpłatny.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Uczestników Powstania dzielnica Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm. o godz 20 w lokalu posiedzeń p. Tomikowskiego, ulica Szamarzewskiego 18 Stawienie się wszystkich druhów obowiązkowe.

— **Okręgowy Związek Emerytów Państwowych, Wdów i Sierot w Poznaniu.** — Zebranie miesięczne odbędzie się 15 bm. o godzinie 18 w lokalu p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8

— **Oddział Pływacki T. S. „Unja"** zwołuje zebranie wszystkich członków na wtorek, dnia 15 bm o godz. 19.30 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska.

— **Tow. Przemysł. „Jedność" pod wezwaniem św. Antoniego w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek 15 grudnia r. b. w lokalu posiedzeń przy ulicy Ślusarskiej 6. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy O liczny udział członków uprasza Zarząd.

— **Tow. św. Władysława — filja Łazarz.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 16-go bm w lokalu p. Chmielewskiego, ul. Marszałka Focha 85 o godz 19.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc".** Zebranie odbędzie się w środę 16 bm. o godz. 19 w sali Domu Król Jadwigi.

— **Koło Senjorów.** Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, dnia 16 bm. o godz. 20 w własnych lokalach przy Al. Marcinkowskiego 26. Wykład na temat „Ks. Piotr Skarga" wygłosi p. dyr. Woźnicki.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Teofil Majewski, sekretarz Kuratorjum Okręgu Szkolnego, 32 l. Helena Kutnerowa, z domu Zuberska, 34 l. Adam Kucner, radca zdrowia doktor med., 71 l. Zdzisław Piotrowski, podmistrz murarski, 47 l. Ludwik Gaworzewski, mistrz krawiecki, 58 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. F. 2 zł. — B. N 1,50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 354,25 zł.

Na bezrobotnych: Z. T. 2 zł. — M Z. zamiast wieńca na trumnę śp. dr Władysława Hedingera 25 zł. — M. E. zamiast kwiatów na trumnę śp. dr. Adama Kucnera 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 77 zł.

Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: A. W 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 35,50 zł.

Na Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19 Dzielnica Zamek: 105 złotych wypłacono dnia 12. 12. 31 r. Tow. Powstania Zamek.

TEATRY

„Śluby panieńskie".

Dziś Teatr Polski wystawia perłę polskiej literatury komedjowej, pełne wdzięku „Śluby panieńskie" Al. hr. Fredry. Wzorowo zmontowane to arcydzieło pod reżyserją Nuny Młodziejowskiej teatr przygotował specjalnie na środowe popołudniówki dla młodzieży szkolnej, jedynie zatem dzisiejsze przedstawienie dostępne będzie dla szerokiej publiczności. Obsadę stanowią pp.: Biesiadecka, Niwińska, Młodziejowska, Kreczmar, Nowacki, Modzelewski i Kordowski. Pozostałe bilety sprzedaje kasa teatru przez cały dzień.

„Aurelciu, nie rób tego?"

Znakomita komedja Tadeusza Łopalewskiego, pełna świetnej satyry na obecne czasy, skrząca się błyskotliwie humorem, której próby dobiegają końca, pod reżyserją Janusza Nowackiego, wystawioną zostanie w Teatrze Polskim w sobotę. Doskonała obsada przez czołowe siły podkreśla każdy kapitalny dowcip.

„Kopciuszek".

Pod reżyserją p. Nuny Młodziejowskiej wystawiona będzie ta baśń w Teatrze Polskim w tygodniu świątecznym. Zainteresowanie naszych milusińskich tą niezrównaną fantazją jest ogromne.

„Wierny mężuś."

Młody żonkoś cierpiący za winy swego lekkomyślnego i wesołego teścia, przebiegła teściowa, sprytny pantoflarz i przekomiczny detektyw — oto główne postacie kapitalnej farsy „Wierny mężuś", która wystawiona będzie jeszcze tylko dwa razy, t. zn. dziś i we wtorek w Teatrze Nowym.

Premjera „Dziewczę z Chin".

Ostatnia nowość znakomitego autora „Tajfunu" M. Langyel'a poprzedzona ogromnym rozgłosem zagranicą i nigdzie jeszcze w Polsce niegrana, której premjera odbędzie się we środę w Teatrze Nowym — odznacza się ciekawą i oryginalną fabułą rzuconą na barwne tło życia chińskiego. Świetnie uchwycone kontrasty pojęć i zwyczajów dwóch ras, pełna napięcia historja miłości i tajemniczy świat chińskich świątyń, — pociągają ogromnie. Niezwykle aktualny obecnie problem t. zw. „żółtego niebezpieczeństwa" uwypukla się w całej doniosłości. Tytułową rolę egzotycznej dziewczyny kreuje p. H. Cieszkowska.

Premjera „Cnotliwej Zuzanny".

Dziś w poniedziałek, z powodu generalnej próby „Cnotliwej Zuzanny" teatr nieczynny. — Jutro we wtorek oczekiwana z wielkiem zainteresowaniem i nadzwyczajną ciekawością premjera operetki J. Gilberta „Cnotliwa Zuzanna", która świetnem wykonaniem najlepszych sił zespołu artystycznego i przebogatą, wspaniałą wystawą projektu prof. Jarockiego, olśni i zachwyci publiczność.

Tytułową rolę odtworzy ulubienica Poznania, gwiazda operetki polskiej p. Jadwiga Fontanówna, a kreacją swą w „Cnotliwej Zuzannie" niezrównana i oszałamiająca artystka zdobędzie niewątpliwie nowy rekord powodzenia i największy sukces.

W innych rolach wesołej operetki wystąpią pp. W. Trojanowska, R. Juraszek, znakomity tenor Opery pozn. Adam Raczkowski, reżyser nad reżyserami J. Sendecki, W. Szpingier, A. Warchalewski, Ł. Sokołowski, Edm. Zalewski i t. d.

Sensacyjną atrakcją, o której mówić będzie całe miasto, to wielka wspaniała rewja śpiewno - choreograficzna w akcie II, w Moulin Rouge w wykonaniu primabalerin pp. Iga Dix, H. Kwaśniewskiej, baletmistrzów K. Ostrowskiego i R. Szmara i całego corps de ballet oraz szlagierowa piosenka „Najmłodsza z niewiast" z uroczą Fontanką na czele.

Dziś wielki benefis
NORY NEY w „NOWOŚCIACH"!

Dziś w najmodniejszym kino-teatrze-rewji „Nowości" (Ratajczaka 21) **nieodwołalnie ostatni występ i wielki benefis** NORY NEY która w otoczeniu całego świetnego zespołu rewjowego wykona swój przebojowy repertuar i odśpiewa znany szlagier z filmu dźwiękowego: **„Ja muszę wiecznie kłamstwem żyć"!**

Na ekranie: Wielki dodatek filmowy. Ceny od 1—3 zł. Początek 5, 7 i 9 wiecz. zw 12 326

Teatr Polski

DZIŚ — „Śluby panieńskie" (przedstawienie dla młodzieży szkolnej).
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Wierny mężuś".
Wtorek, 15. 12. „Wierny mężuś".
Środa, 16. 12. „Dziewczę z Chin". (Premjera).
Czwartek, 17. 12. „Dziewczę z Chin".
Początek o godzinie 8 wieczorem

Teatr operetkowy „Uśmiech"

DZIŚ — Teatr nieczynny.

Teatr Objazdowy

Wł Brackiego — „Kajzer" Macieja Wierzbińskiego
DZIŚ — Ostrzeszów.
Wtorek — Ostrów.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

KRAKOWIACY W POZNANIU

Zaczęło się już w Towarzystwie Sztuk Pięknych... jak tylko wyjęto obrazy „Zwornika" ze skrzyń a jeszcze ich nie zawieszono; zaczęło się kiwanie głowami, zastanawianie, co z tym fantem zrobić? Brak rysunku, kolor brudny... to się nie będzie podobać. W dzień otwarcia wystawy ci i owi mocno rzucili się na biednych Krakowiaków i zaczęli ich bezlitośnie „obrabiać". Ale nie wszyscy. Byli i tacy, którzy bądź zajęli stanowisko wprost przeciwne, bądź też ustosunkowali się do młodego zrzeszenia objektywnie i wyczekująco. Taki sam podział nastrojów zapanował wśród zwiedzającej publiczności. A więc, jak na początek, to wcale nieźle. Już w pierwszy dzień zrobił się mały huczek, obrazy dały temat do dyskusji, wywołały sprzeciwy, lub słowa uznania dla wysiłku szczerego, choć jeszcze niezupełnie zdecydowanego. Gorzej byłoby, gdyby wystawa przeminęła bez żadnego silniejszego wrażenia, choćby nawet ujemnego.

Na jedno jednak godzą się prawie wszyscy, że niektórzy wybitniejsi członkowie „Zwornika" ustosunkowują się do rozwiązywania zagadnień plastycznych w sposób zdecydowanie malarski a zarazem dążą do ściśle kolorystycznego komponowania obrazu; razi jednak, mniej lub więcej wyraźne, zaniedbywanie rysunku. Jest też na wystawie dużo prac gorszych, niedociągniętych, które obniżają ogólny poziom i psują całość wrażenia.

Większość „Zwornikowców" spędziła pewien okres czasu w Paryżu — niektórzy w paryskim oddziale krakowskiej Akademji Sztuk Pięknych, prowadzonej przez prof. Pankiewicza — to też dodatni wpływ środowiska artystycznego stolicy nadsekwańskiej jest na nich widoczny. Kolorystyka ich płócien jest nietyle brudna, ile raczej zestrajana w tonacjach szarawych, często mocno przytłumionych. Znika zupełnie dawna impresjonistyczna paleta z krzykliwemi chromami, z kobaltem, ultramaryną i rozjaśniającą obraz bielą, a powracającą ugry, umbry, róż indyjski a także czerń, przez impresjonistów z palety usunięta. Tonacje są przeważnie ciepłe, oparte o cynober, albo róż, z silną domieszką czerni i umbry w cieniach. Stąd pochodzi ogólny koloryt ciemny, głęboki w tonach i soczysty, w przeciwieństwie do lekkich, przejrzystych i jaskrawych kolorów impresjonistycznych. W gęstym narzucie farby i obfitem jej mieszaniu widać dążność do opanowania tworzywa — co też częstokroć przyciemnia obraz i wywołuje zarzut nieczystości kolorytu. Pozatem uderza zdecydowana tendencja do oddania materjalności przedmiotów i plastycznego odtwarzania widzialnej rzeczywistości, w wyraźnem odróżnieniu od tendencyj stylizacyjnych, jakie w naszem współczesnem malarstwie silnie się zarysowują. Tak możnaby ogólnie scharakteryzować uznania godne wysiłki kilku wybitniejszych „Zwornikowców", którzy w miarę zdolności i wiedzy technicznej osiągają mniej lub więcej wartościowe rezultaty.

Utalentowana malarka Ritterówna może najwięcej z nich wszystkich pamięta o rysunku, jak również o plastyce w konstruowaniu figury. W „Dziewczynkach ze śledziami" opiera kompozycję kolorystyczną na cynobrze i różu; do tych dwóch barw dostraja całość, podpierając ją w cieniach czernią, odpowiednio rozprowadzoną. Impresjonista użyłby w tym wypadku ultramaryny, a biały strzęp papieru potraktowałby jako jasną świecącą plamę; Ritterówna uspokaja go mocno i podporządkuje ogólnemu tonowi obrazu. Dobrze malowany jest jej akt dziecka („Cesio"). Najwięcej płócien wystawił Krcha. Ilustrują one wyczerpująco przebieg jego sumiennej pracy z kilku lat ostatnich. A więc najpierw pejzaże z Poronina, w których czuć jeszcze ślady pokrewieństwa z Kamockim, następnie pejzaż z wschodnich kresów, stojący na przejściu do prac paryskich, w których artysta wykazuje bardziej zdecydowanie własne oblicze twórcze, jak „Most w Montereau" o przytłumionej, rudawej harmonji i silnie zwarty w całości — następnie bardziej śmiało malowana i w kolorycie więcej skontrastowana „Ulica w Krakowie". Studja portretowe kobiece są natomiast silnie tonowane a nieuprzedzony obserwator może dopatrzeć się w nich wcale interesujących zróżniczkowań odcieni — np. „Baśka" skomponowana kolorystycznie w cynobrze, jako tonie podstawowym, którego siła promieniowania panuje nad całym obrazem. Kilka słabszych prac tego artysty zaznajamia nas z jego nieudałemi próbami i eksperymentami. Wrażliwym i subtelnym kolorystą jest Gerżabek. Jego pejzaże z południowej Francji wyróżniają się soczystym i głębokim kolorytem, zwłaszcza „Collioure II" najbardziej syntetycznie ujęty i mocno południowem słońcem nasycony. Podobne wartości malarskie wykazują jego akwarele, malowane gęsto nałożoną farbą, pociągane później werniksem dla ożywienia nieco zmatowanych kolorów. Szinagel dał kilka pejzaży, z których najciekawszy w Vlaminkowskim guście „Pejzaż z Antwerpji", silnie zmontowany w ciemnym, szaroatramentowym kolorycie Sperlinżanka należy do tych „Zwornikowców", którzy specjalnie lubują się w harmonjach ciepłych i przytłumionych („Martwa natura I"). Pozatem jeszcze wystawiają: Milli (interesujący w zimnawym kolorycie, zato słabszy w rysunku, portret mężczyzny), dalej Förster, Hoffmanówna, Król, Koronowicz, Oleś, Pochwalski, Rutkowski, Rzepiński, Stapiński i Szczyrbuta.

Wystawa „Zwornika" zapoznaje nas z twórczością młodych artystów krakowskich, podobnie jak przed pół rokiem Poznań miał sposobność oglądać „Szkołę Warszawską" i zapoznać się z twórczością najmłodszej generacji malarzy warszawskich. Porównanie nasuwa się samo. J. M.

ŻYCIE KULTURALNE

AKADEMJA MUZYCZNA O NASZEJ SYMFONICE

Donosiliśmy już o pismach, jakie wystosowały do prezydjum m. Poznania i do prezydjum rady miejskiej Filharmonja Warszawska oraz Stowarzyszenie Młodych Muzyków Polaków w Paryżu. Instytucje te wyraziły miastu naszemu podziękowanie i najwyższe uznanie za to, że Poznań stworzył Orkiestrę Symfoniczną. Obecnie nadeszło pismo podobne z Warszawy od naczelnej polskiej instytucji w tym zakresie, mianowicie od Akademji Muzycznej (Wyższa Szkoła), która jest najwyższym zakładem naukowym muzycznym w Polsce. Pismo to, brzmi jak następuje:

Do JWPana Cyryla Ratajskiego
Prezydenta stoł. m. Poznania.

Rada Główna Wyższej Szkoły Państwowego Konserwatorjum Muzycznego w Warszawie ma zaszczyt przesłać na ręce JWPana Prezydenta wyrazy najwyższego uznania z racji utworzenia w Poznaniu pierwszej w Polsce miejskiej orkiestry symfonicznej.

Dziełem tem stanął Poznań w pierwszym szeregu środowisk muzycznych Polski, przyczyniając się w najwyższej mierze do rozwoju kultury muzycznej wogóle, a twórczości muzycznej polskiej w szczególności.

Rektor Wyższej Szkoły Muzycznej
(—) Zbigniew Drzewiecki.

Członkowie Rady Głównej: (—) Józef Turczyński. (—) X. Dr. Hieronim Feicht. (—) Leon Różycki. (—) G. Fitelberg. (—) Kilarski.

Muzyka w Warszawie. Z Warszawy donoszą nam: Piątkowym koncertem symfonicznym z Filharmonji dyrygował Jerzy Bojanowski. Wykonano cztery utwory polskich kompozytorów, a mianowicie dwa poematy symfoniczne: Henryka Opieńskiego „Zygmunta Augusta" i „Barbarę Radziwiłłównę", Mieczysława Karłowicza „Stanisława i Annę Oświęcimów" oraz oba koncerty fortepianowe Chopina: e-moll i f-moll. Partję solową w koncertach odegrał sędziwy pianista prof. Aleksander Michałowski, który mimo podeszłego wieku wykazał w grze znane od wielu lat zalety swej znakomitej interpretacji dzieł Chopina. Publiczność przyjmowała świetnego artystę niemilknącemi oklaskami i domagała się „bisów". Prof. Michałowski zagrał dwa nokturny Chopina: Fis-dur i Des-dur oraz Etjudę Ges-dur. Koncert ten transmitowało Polskie Radjo na całą Polskę i wszystkie stacje Jugosławji. (n. mj.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Odkrycie miasta palestyńskiego z czasów Abrahama. Słynny prehistoryk ang. Sir Filinders Petrie, rozkopał w czasie ostatniej swej kampanji wykopaliskowej w Tell-el- Azzul w pobliżu Gazy ruiny dużego miasta, założonego w dwudziestym pierwszym wieku przed Chrystusem, a zatem za czasów patrjarchy Abrahama. Miasto to leżało na wzgórzu nad rzeką w pobliżu morza i było otoczone murami. Petrie uważa je za jeden z najważniejszych punktów strategicznych Palestyny przedhistorycznej i przypuszcza, że służyło ono za punkt wyjścia późniejszego najazdu Hyksosów na Egipt. Petrie rozkopał około 80 domów doskonale urządzonych z zachowanem całem urządzeniem wewnętrznem, co dowodzi, że mieszkańcy opuścili miasto w popłochu, nie zdążywszy zabrać niczego z sobą. Zdaniem badacza odkrycia w Tell- el- Azzul są z tego względu szczególnie cenne, ponieważ zabytki tamtejsze stanowią jedyne znane dotąd ślady z tych czasów i ponieważ potwierdzają one w pełni opisy Starego Testamentu. Cenne plony rozkopywań przewiezione zostały do Londynu, gdzie utworzą one podstawę przyszłego muzeum palestyńskiego. J. K.

NAUKA

Ku czci Faraday'a. Śladem poznańskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego, które uczciło pamięć wielkiego fizyka angielskiego, Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów poświęciło swe ostatnie zebranie setnej rocznicy odkrycia przez Michała Faradaya indukcji elektromagnetycznej. Zebraniu przewodniczył dr. inż. Marjan Kryzan, który w zagajeniu skreślił szkic życia Michała Faraday'a. Następnie dr. Kazimierz Smoliński wygłosił odczyt p. t. „Michał Faraday jako mąż nauki i eksperymentu" i dr. inż. Józef Koźniewski n. t. „Faraday jako ojciec elektrotechniki".

Odczyt o Tatrach wygłosił w serji prelekcyj, urządzanych przez oddział poznański Polskiego Tow. Tatrzańskiego, prof. Wincenty Birkenmajer. Była to jakby mała „encyklopedja tatroznawstwa", ilustrowana 250 przeźroczami. Salę Śniadeckich w Coll. Medicum przy ul. Fredry wypełnili słuchacze po brzegi. Prelegent, który od wielu lat systematycznie zwiedza Tatry i należy do najdzielniejszych polskich taterników, zna „swój" teren nadzwyczaj dokładnie, a talent krasomówczy niemało mu pomaga w opowiadaniach o cudach Tatr. Z licznej frekwencji na odczytach naszego oddziału Towarzystwa Tatrzańskiego wnioskować wypada, że imprezy te przypadają do smaku naszej inteligencji, która interesuje się krajoznawstwem. Po Świętach odbędzie się druga serja tych odczytów. (J. Mł.)

LITERATURA

Dodatek literacki w „Kurjerze Lwowskim". Ze Lwowa piszą nam: Przy „Kurjerze Lwowskim" stworzony został dodatek literacki, pozostający pod redakcją pp. Tadeusza Zadereckiego i Władysława Pańczaka. Dodatek ten, noszący tytuł „W gościnie u Muz", zdołał już zgromadzić wokół siebie szereg młodych lwowskich literatów i krytyków, czem niewątpliwie przyczyni się do rozbudzenia wielce ospałego ruchu literackiego Lwowa. W wydanych już czterech numerach dodatku, z pośród artykułów, krytyk i poezyj, wybija się ciekawe studjum o poezji japońskiej — pióra Wiktora Frantza, dalej artykuł Teodora Parnickiego p. t. „Bł p. Czerwona muza we Lwowie", niedrukowany wiersz Lenartowicza „Do mojego mistrza", wreszcie mocny wiersz Aleks Baumgardtena — „Jesień". Dodatek, według sygnalizowanych zapowiedzi, drukować będzie zaginione i teraz odnalezione pamiętniki Marji Szymanowskiej. Zapowiedź ta wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie w literackich i naukowych sferach Lwowa.

Pisma nadesłane

„Przegląd Historji Sztuki". Zesz. 1—2. Treść: W. Tatarkiewicz: „O pojęciu typu w architekturze". — Z. Ameisenowa: „Antyfonarz z minjaturami Jacopa di Casentino". — I. Piotrowska: „Święta Cecylja" w katedrze poznańskiej". — N. Pajzderski: „Kościół w Wolsztynie i jego freski". — M. Jarosławiecka: „Rysunki flamandzkie XVI wieku". — T. Mańkowski: „Nieznany karton serji „Potopu" a Coxcyen i Tons". — Recenzje i sprawozdania. — Kronika. — Korespondencja zagraniczna — Adr. Polska Akad. Umiejętności. Kraków, Sławkowska 17.

„Głos Sądownictwa". Nr. 11. Treść: S. Zaleski: „Dwa kryzysy". — Dr. W. Dymek: „Stosunek pism. do słowa w procesie cywilnym". — W. Nowiński: „Z powodu artykułu „Fikcje a rzeczywistość polskiego wymiaru sprawiedliwości". — S. Filipecki: „O Kasie Sądowej". — Dział skarbowy i administracyjno-karny. — J. Firstenberg: „Szkice z nad Sekwany". — Kronika. — Przegląd czasopism. Wiadomości zagraniczne. — Orzecznictwo. — Młody Prawnik. — Redakcja: Warszawa, Mokotowska 51, m. 19.

„Sprawozdania z czynności i posiedzeń Polskiej Akademji Umiejętności". Nr. 3. Treść: Nekrologja. — Ostatnie wydawnictwa. — Sprawozdania z posiedzeń.

W KSIĘGARNIACH

KSIĄŻKI POD CHOINKĘ

Wśród licznych wydawnictw św. Wojciecha znalazło się ostatnio kilkanaście nowych książek, wydanych na gwiazdkę dla młodzieży. Weźmy więc każdą po kolei, według alfabetu nazwisk autorów

Treścią książki H. Breya („Józef Ben Dawid". Opowieść biblijna) są obrazy z życia św. Józefa. Na tle wielkich wypadków, dziejących się w czas świtu chrześcijaństwa, widnieje postać ta jako uosobienie pokory i czystości. Józef cichy, pełen dobroci, przesuwa się przed oczyma czytelnika od wypadku do wypadku, jakoby nieświadom ważności swej roli w życiu św. Rodziny. Książka napisana zajmująco. Pastelowość opisów niektórych scen nadaje jej wdzięku i uroku, obraz walki wewnętrznej i zwątpienia Józefa-Oblubieńca — głębokiego wyrazu.

Szczepana Jeleńskiego „Hallelu Jah!" jest opowieścią ewangeliczną o działalności ziemskiej Chrystusa. Odmalowuje obraz ustosunkowania się Żydów do słów nauki Mistrza z Nazaretu. Stajemy w obliczu zdarzeń-cudów, opisanych przez autora z wyrazistością i głębią odczucia nastroju, patrzymy w oczy Jezusa zachwyconym wzrokiem Lii i Lazara, lecz nadewszystko nienawiść widzimy przy Nim... „Hallelu Jah!" porusza problem boskiego zwycięstwa życia nad śmiercią, wiary nad niewiarą, miłości nad nienawiścią. Piękny styl, żywość akcji i plastyka scen, podmalowany ciepłym kolorytem krajobrazu, przedziwna prostota i głębokie ujęcie tematu — to przymioty, które książkę tę uczynią nietylko ciekawą, lecz i drogą każdemu katolikowi.

Powieści Miłaszewskiej cieszą się ustaloną sławą. Ostatnia jednak „Czarna Hańcza" wyróżnia się odrębnym charakterem. Autorka poznała uroki suwalszczyzny, poznała tajemniczą głębię jeziora Wigry ukazała piękno „najukochańszej z rzek" i zapamiętała się w zachwycie! Oryginalna forma przyciąga, rozciekawia i każe oczekiwać coraz to nowych przygód, figli i pomysłów lśniących humorem.

Młodzież dzisiejsza, nieznająca pęt niewoli bolszewickiej, ze wzruszeniem przeczyta piękną książkę Zofji Kossak-Szczuckiej, zatytułowaną „Ku swoim". Dzieje rodziny polskiej, żyjącej zdala od ziemi ojców — historja bezsilnego szamotania się w próżni, walki z pokusą, wzbudzi w duszach czytelników umiłowanie i zapał dla świętych spraw Boga i Ojczyzny.

M. Reuttówna napisała powieść p. t.: „Królewna". Bogactwa i majątek, to rzecz chwiejna, a wobec potęgi wiedzy znikoma. Doświadczenie, najmądrzejszy choć srogi nauczyciel życia, ukazało rozpieszczonej „królewnie" tę wielką prawdę. Cierpienie wyrzeźbiło charakter, praca zaprowadziła na szczyt najwyższy: poczucia własnej wartości i użyteczności istnienia.

A. Rambaaud „Pierścień Cezara", to powieść historyczna, przedstawiająca dzieje Galji i jej śmiertelnych zmagań z Rzymem. Już samo nazwisko autora, znakomitego historyka, zapewnia, że treść jest zgodna z prawdą dziejową. Sceny batalistyczne nakreślone z mocą i plastyką. Typy wyraziste, spiżowe Całość jakby objęta stalową obręczą spoistości faktów, ściśle się ze sobą wiążących.

E. Salgari, autor „Dramatu na Oceanie Spokojnym", był wielbicielem morza jako żywiołu. Materjału do tej powieści dostarczyły mu przeważnie własne przeżycia na bezmiarze wód. „Dramat" należy do powieści pierwszorzędnej miary. Ciekawa fabuła, barwny język, emocjonująca akcja i groza sytuacyj przykuwają uwagę czytelnika. Doskonały przekład prof. Birkenmajera dopełnia wartości tej książki.

„Zwycięskie lilje" J. Starzeńczyka są osnute na tle przygód harcerskich. W walce z ukrytym wrogiem dzielni chłopcy napotykają na rozliczne przeszkody, lecz przezwyciężają je i dopinają celu, którym jest ściganie i unieszkodliwienie szpiegów i szkodników Polski. Momenty sensacyjne podnoszą zaintresowanie czytelnika. Wyznawcy szlachetnych idei skautingu znajdą w tej książce wierny obraz cnót harcerskich. Książka zajmująca i pożyteczna, uczy poświęcenia, odwagi i pogody ducha.

W. Szalay-Groele, „Sokół Królewski", przenosi nas w odległe czasy Bolesława Śmiałego. Powieść napisana zajmująco, pięknym, stylizowanym językiem staranne opracowanie faktów historycznych podnosi wartość opowiadania.

Całości wydawnictw gwiazdkowych św. Wojciecha dopełniają trzy książeczki dla dzieci. J. Jeleńskiej „O Janku, który umiał chcieć", opowieść na tle życia bł Jana Bosco, F Jammesa „Bóg w serduszkach dzieci", powiastki na tle Ośmiu Błogosławieństw i E. Schmidt-Pauli „Śladem bohaterów", opowieść o św Tarcyzjuszu.

J. Mąkolska.

Książki nadesłane

Prof. Karol Adam: „Istota katolicyzmu" Księgarnia św. Wojciecha Poznań 1931

O. K. Sudbrack T J.: „Kuźnia akcji katolickiej". — Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 1931.

Fl. Barclay: „Biała ksieni z Worcester" — Księgarnia św. Wojciecha, Poznań, 1931.

Najnowszy skandal Shawa

Nie przebrzmiały jeszcze echa skandalicznych występów i zachwytów Shawa nad systemem bolszewickim, gdy oto cyniczny i pretensjonalny staruszek sprowokował już nowy skandal. W listopadzie mianowicie ukazała się biografja Bernarda Shawa, która wywołała powszechny głos oburzenia. Autor biografji, Frank Harris, zmarł nagle w Nicei. Zmarł przed trzema miesiącami. Książkę drukowano po śmierci autora, szczotkową zaś odbitkę przejrzał i skorygował osobiście sam Shaw.

I tu zaczyna się skandal pierwszy: Materjału do owej biografji dostarczył Shaw, dołączając do książki list dodatkowy, w którym podaje szereg sensacyj o sobie. Ale co najważniejsze, że w liście tym napada na nieżyjącego już autora, zarzucając mu, iż szereg szczegółów z życia Shawa poprostu niezrozumiał i stąd fałszywie je interpretował.

A oto i drugi skandal: Bernard Shaw do gotowej już książki Franka Harrisa dołączył osobny aż nadto osobliwy rozdział p. t.: „Wyznania seksualne Bernarda Shawa". W rozdziale tym mianowicie Shaw opisuje w sposób całkiem przejrzysty i drastyczny pierwszą swoją „aferę z pewną przedsiębiorczą wdówką". — Opinja publiczna w Anglji domyśliła się odrazu, o kim mowa i stąd zarzut krytyki angielskiej słuszny, że tego rodzaju „rewelacje" nie mogą pochodzić zpod pióra gentlemana. — Po cynicznych wynurzeniach na temat swej pierwszej „afery seksualnej", dodaje ze starczem wręcz przechwalstwem dosłownie: „Od chwili zaś, kiedy starczyło mi na sprawienie sobie modnega garnituru, wszystkie kobiety kochały się we mnie od pierwszego spojrzenia. Nie potrzebowałem już latać za kobietami. One za mną latały".

Szczytem zaś wszystkiego jest, kiedy Bernard Shaw w pomienionym rozdziale rozprawia się publicznie z tymi, którzy w klubach i buduarkach pomawiają go o... pewną słabość, spowodowaną wegetarjanizmem. Z oburzeniem, godnem lepszej sprawy, odpiera te wersje klubowe jako fałsz i plotkę. I na dowód, że tak nie jest, przytacza klasyczne słowa pewnej damy: „Bernarda Shawa nie należy nigdy częstować befsztykiem, bo inaczej żadna kobieta w Anglji nie czułaby się bezpieczna w jego towarzystwie..."

Wyznania te wywołały protesty i oburzenie całej krytyki literackiej w Anglji, która nazwała je jednym wielkim skandalem. Nawet krytycy-zwolennicy jego, którzy zazwyczaj przez palce patrzą na wszelkie jego wybryki cyniczno-kabotyńskie, nawet ci się oburzyli, nie szczędząc mu zarzutów potępiających. Z tego wynikałoby, że krytyka literacka w Anglji jest jeszcze wolna od przemożnych wpływów żydłackich i żydolubskich. W Polsce byłoby inaczej, różne Boye i mojżeszowe autorki „Pierwszej krwi" wypisywaliby z pewnością metrowe zachwyty dla... „wolnego od przesądów średniowiecza" Shawa. Bo u nich cynizm, to wyraz człowieka „wolnego", a u Anglików — to obrzydliwość, to najniższy szczebel człowieczeństwa, to zero moralne i wszystko, tylko nie dżentelmeństwo.

Kw.

Pomnik dla lotników włoskich, którzy w ubiegłym roku zginęli podczas przelotu włoskiej eskadry lotniczej do Brazylji.

Zwrot skradzionego przed 26 laty skarbu kościelnego

Po 26 latach słynny w całym świecie katolickim skarb Bazyliki narodowej w Saint Nicolas de Port, w pobliżu Nancy, został w tajemniczy sposób zwrócony władzom kościelnym. 6 grudnia 1905, w dniu św. Mikołaja, zauważono kradzież 13 z pośród najcenniejszych przedmiotów, znajdujących się w skarbcu Bazyliki. By obrabować skarbiec, umieszczony w żelaznych gablotkach w zakrystji, złodzieje wyłamali podwoje Bazyliki i zakrystji, zabierając najcenniejsze zabytki. Wśród skradzionych przedmiotów znajdowało się słynne „złote ramię" ozdobione diamentami, topazami i kameami rzymskiemi, a zawierające jako relikwję palec św. Mikołaja, biskupa Miry, przewieziony do Francji z Bari w r. 1098 przez Alberta de Varangeville, dalej popiersie św. Mikołaja w złocie, z olbrzymim szmaragdem, dar Ludwika XIV, relikwja XV wieku z gotyckim krzyżem Konrada z Bazylei i monstrancja z relikwją św. Piotra Fouquier, wreszcie krucyfiks z kości słoniowej, podarowany przez Voltaira opactwu w Senones i kamea zwana „Apoteozą Adriana". Śledztwo policyjne nie wyjaśniło nigdy sprawy i nie wykryło sprawców i od wielu już lat stracono wogóle nadzieję odzyskania ta kcennych relikwij. Tymczasem, niedawno, w dniu święta św. Mikołaja, to znaczy dokładnie w 26 lat po dokonaniu sensacyjnej kradzieży, skarb wrócił na swe miejsce również w tajemniczy sposób. Gdy zakrystjan rano otworzył drzwi Bazyliki, zauważył, że na wielkim ołtarzu, leżało 13 przedmiotów, w doskonałym stanie zakonserwowania. Wiele domysłów i przypuszczeń powstało wśród uradowanej radosną wiadomością ludności okolicy, z powodu nieoczekiwanego zwrotu. Zdaniem historyka lotaryńskiego Emila Badela, skarb wykradły i zakopały w bezpiecznem miejscu osoby, w obawie, że w roku 1905 w czasie przeprowadzania inwentarza dóbr kościelnych przez władze rządowe, walczące z Kościołem katolickim, skarb tak bezcenny mógłby ulec konfiskacie.

S. F.

Dom towarowy przed 150 laty

Katalog handlowy z r. 1789 zawiera wyliczenie 792 przedmiotów sprzedaży

Wielkie domy towarowe, jak np. „Galeries Lafayette" w Paryżu, Tietz czy Wertheim w Berlinie, Jabłkowscy w Warszawie, uważane są za wytwór nowoczesnych stosunków handlowych. Jednak i dawniej, choć zrzadka tylko, znaleźć można było przykłady istnienia takich wielkich magazynów, w których znajdowało się pod ręką wszystko, co było potrzebne.

Do takich rzadki chprzykładów wszechstronności kupieckiej zaliczyć należy istniejący w r. 1789 w Livorno (Włochy) dom towarowy pod firmą Giacinte Micali e figlio. Katalog, wydany sweg oczasu przez tę firmę, zawiera w alfabetycznym porządku umieszczone 792 przedmioty sprzedaży. Znajdują się tutaj płótna śląskie, bawełniane tkaniny indyjskie, koronki brukselskie, porcelana angielska, serwisy, instrumenty muzyczne i sztychy pochodzenia angielskiego, powozy i faetony wyrobu francuskiego, dywany perskie, perfumy i wody pachnące, wyroby skórzane etc. etc.

Dom towarowy G. Micali prowadził zate mhandel detaliczny artykułami najróżniejszego pochodzenia i użyteczności. Rozmiary obrotów sięgały wielkich sum jak na owe czasy, a klientela składała się coprawda nie z demokratycznych jak dzisiaj tłumów, lecz z licznych wówczas bogatych mieszczan i arystokratów. I w tem jeszcze wyprzedzał swoje czasy i obyczaje kupieckie Micali livorneński, iż dom jego podejmował się dostawy, coprawda na koszt i ryzyko klienta, zakupionych przedmiotów i towarów do domu.

Or.

Uczciwość ludzka w taksówce

Paryskie towarzystwo ruchu samochodowego, eksploatujące największą ilość publicznych taksówek samochodowych w stolicy Francji, przeprowadziło w tych dniach oryginalne doświadczenie o uczciwości pasażerów, używających taksówek. Nie można niestety powiedzieć, by eksperyment dał zbyt zadowalające wyniki. Doświadczenie polegało na umieszczeniu w publicznych taksówkach paczki odpowiednio związanej. Dana taksówka w przeciągu jednego dnia wykonała 35 przejazdów z pasażerami to zn., że „zbadano" taką ilość korzystających z taksówki pasażerów. Z tych 17 „sprzątnęło" paczkę, usiłując unieść ją w chwili opuszczenia taksówki, Trzech nie zauważyło wogóle obecności podstawionej pułapki, lub przynajmniej nie zajęło się leżącym na poduszkach przedmiotem. Piętnastu wreszcie zawiadomiło szofera o znalezieniu paczki z nich jednak 7 pozostawiło swój adres, w mniemaniu, że będą mogli otrzymać nagrodę za „znaleźne". Tak wygląda uczciwość ludzka w taksówce...

S. F.

Nurmi ma serce trzy razy większe niż normalny człowiek

Nurmi jest fenomenem nietylko w biegach i ciągłem ustanawianiu rekordów, lecz także i pod względem swej niebywałej budowy i układu nerwowego. Zwłaszcza serce jego, jak wykazały ostatnie badania dr. Gottheimera w Berlinie, jest niezwykłe i prawdopodobnie u żadnego innego człowieka niespotykane. Oto puls Nurmiego przed biegiem na 5 klm. wynosił 60 uderzeń na minutę (u normalnego człowieka ok. 72), a po biegu bezpośrednio zaledwie 76 uderzeń (u normalnego człowieka zawsze ponad 100).

Serce Nurmiego jest prawie trzy razy większe niż u normalnego człowieka, ale mimo tak dziwnych rozmiarów, nie jest bynajmniej chore tylko pracuje zupełnie prawidłowo, a nawet wykazuje lepszą niż zwykle pracę poszczególnych komórek. Porównywano jednocześnie serca innych biegaczy długodystansowych i okazało się, że u żadnego serce nie jest nawet zbliżone do serca Nurmiego.

Niewiadomo jeszcze tylko, czy Nurmi urodził się już z tak wielkiem sercem, czy też z chwilą rozpoczęcia treningów, serce zaczęło się powiększać.

Skrzypce jako kontrabas

Francuz Paweł Bizos wynalazł przyrząd, za pomocą którego zmieniać można ton instrumentów smyczkowych. Jeżeli np połączy się skrzypce z aparatem Bizosa, zamieniają się tony ich na tony wiolonczeli, altówki lub kontrabasu, zależnie od nastawienia aparatu, pracującego za pomocą systemu rurek.

W i P.

Czy wiecie, że...

— Na londyńskim rynku hurtowym herbaty znajduje się stale w sprzedaży 800 zgórą gatunków herbaty.

— Spreparowany wieloryb wagi 65 tonn został przyholowany do Londynu, gdzie będzie wystawiony jako atrakcja świąteczna w cyrku.

— Garderoba kompletna rasowego pieska wytwornej damy amerykańskiej składa się z kilkudziesięciu przedmiotów wartości ogólnej około 500 dolarów.

— Liczba studentek na uniwersytecie w Helsingforsie (Finlandja) stale wzrasta i wynosi już teraz 2.460 na 6.204 ogółu studentów, co czyni 39,6 proc.

— M. V. Bush, profesor politechniki z Massachusetts, wynalazł maszynę, nazwaną przezeń analizatorem dyferencjalnym, która rozwiązuje automatycznie integraly i różne obliczenia z dziedziny wyższej matematyki.

Z dziedziny mody

Nowości bardziej i mniej pożyteczne

W stosunku do nowości, lansowanych przez Paryż, jesteśmy zawsze czas jakiś ostrożne i nieufne. Dopiero jak już coś na dobre wejdzie w modę i straci swą ekscentryczność, wtedy z poddaniem przyjmujemy to, co nam dyktują ministrowie mody Jest to zrozumiałe o tyle, że pierwsze jaskółki w modzie są drogie, bardzo drogie. Dopiero wtedy, kiedy przyjmie je szeroki ogół, t. zw. „ulica", stają się dostępne, ale wtedy już jest za późno dla pani chcącej olśnić nowością swe zazdrosne przyjaciółki!

Taką nowością, zaadoptowaną przez odważniejsze panie, są mufki Nosi je już cała zagranica — malutkie, zgrabne, wyglądające więcej na torebkę, niż na część zimowej garderoby. Bo też, choć niby wprowadzenie ich usprawiedliwia się tem, że ostatnio zimy były bardzo ostre i dobrze jest trzymać ręce w cieple, aby się nie czerwieniły, wiemy wszyscy doskonale, że w modzie niema nigdy nic celowego. Jedynym jej motorem — jest zmiana.

Wracając do mufeczek, nosi się je zwykle jako dopełnienie do futrzanej kamizelki, którą znów nakłada się na kostjumy zimowe z grubego sukna albo pluszu. Moda ta powstała we Francji, odpowiedniejsza jest do tamtejszego klimatu, u nas bowiem wogóle kostjum zimowy jest raczej luksusem, ponieważ ma małe zastosowanie. W ciągu zimy mało jest takich dni, kiedy możnaby było go nałożyć, pozostaje więc sezon przejściowy na jesieni i na wiosnę. W każdym razie komplet taki jest bardzo ładny, kamizelka futrzana zaś oddaje duże usługi, jeśli nosić ją nie do kostjumu, a do zwykłej sukni z grubej wełny, zastosowanej do niej kolorem. W chłodniejszem mieszkaniu, przy pracy siedzącej, w biurze, jest bardzo wygodna i elegancka, zostawia rękom swobodę ruchów, a jednocześnie bardzo grzeje. Odpowiednie są także na wczesne wizyty w wełnianych sukienkach.

Jeśli chodzi o suknie wizytowe, wełna coraz bardziej wypiera jedwab. Właściwa wełna stara się upodobnić do jedwabiu, a jedwab do wełny, tak, że nieraz dopiero dobrze zbliska można na sukience odróżnić te dwa materjały. Zanika również przesadna długość sukien popołudniowych. Długie suknie do ziemi nosi się tylko wieczorem, w stroju niejako „galowym". Długość sukni popołudniowej waha się pomiędzy kostką, a połową łydki, zależnie od indywidualnego gustu właścicielki sukni.

Anita.

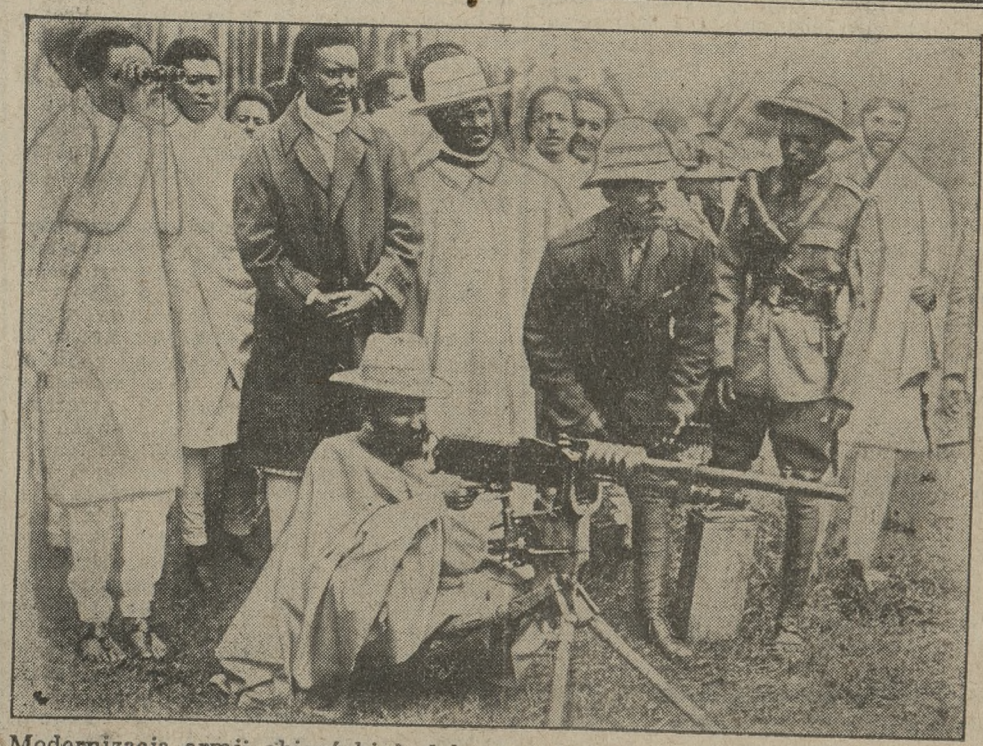

Modernizacja armji abisyńskiej, dokonana świeżo przez cesarza Hele Selassi. Na zdjęciu widzimy go wśród swego otoczenia przy karabinie maszynowym.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

O zazębienie interesów przemysłu i rolnictwa

Czem należy tłumaczyć niewątpliwy fakt zaniedbywania polskiego surowca rolniczego przez polski przemysł?*) Dyr. departamentu ekonomicznego w ministerstwie rolnictwa, p. Adam Rose, znajduje szereg przyczyn tego zjawiska:

Przedewszystkiem wskazuje na anormalne warunki, w jakich przemysł nasz rozwijał się przed wojną skutkiem wyjątkowych stosunków politycznych. Zwłaszcza w b. zaborze rosyjskim nie mogło być mowy o racjonalnej polityce gospodarczej, zapewniającej wytwórczość potrzebnych surowców przez polskiego rolnika. Tem się tłumaczy, że np. rozwój polskiego przemysłu wełnianego szedł ręka w rękę z upadkiem polskiego owczarstwa.

Po wojnie wystąpił na jaw szereg innych motywów zaniedbywania surowca krajowego. W pierwszym rzędzie stwierdzić trzeba, że surowce zagraniczne dostarczane były i są z reguły na kredyt, gdy rolnik polski domagać się musi gotówki. Znaczenia tego faktu nie trzeba chyba specjalnie podkreślać. Jako o drugim czynniku, wypierającym polski surowiec, wspomina p. Rose o fakcie, że po wojnie udoskonalił się bardzo proces standaryzacji surowców zagranicznych, podczas gdy każdy rolnik polski wytwarza towar inny i sprzedaje go inaczej. Towar zagraniczny kupić mogą przemysłowcy wówczas, gdy go potrzebują, towar polski kupować należy wówczas, gdy rolnik pragnie go sprzedać. Tem się tłumaczy, że polskie siemię lniane, choć lepsze od zamorskiego, zaraz po zbiorach sprzedawane jest nieraz za bezcen zagranicę, podczas gdy polski przemysł olejarski sprowadza z zagranicy towar gatunkowo gorszy i nieraz droższy w trzy lub cztery miesiące później. Polskie masło chłopskie jest źle wyprodukowane, źle opakowane, szybko się psuje skutkiem braku nowoczesnych środków wytwórczości i trudno się dziwić, że nie wytrzymuje konkurencji z margaryną, zapakowaną w śliczne pudełka, pokrajaną w równe kostki i dawaną na kredyt każdemu sklepikowi.

— „Dajcie nam surowiec polski na kredyt i w odpowiednim gatunku, a jak najchętniej będziemy go nabywać", oto co odpowiadają przemysłowcy, gdy się ich indaguje na temat surowców krajowych. I mają rację...

Cała rzecz w tem, że do tej pory nie uczyniono prawie nic, aby przerzucić most ponad przepaścią, oddzielającą od siebie dostawców i odbiorców surowców rolnych, pochodzenia krajowego.

„Tylko przy prowadzeniu równoczesnej i zazębiającej się ze sobą polityki przez rolnictwo i przemysł dadzą się rozwiązać zawsze niezmiernie trudne zagadnienia kredytowe. Tylko wówczas polityka rolna prowadzona będzie z maksymalną szansą powodzenia". Dyr. Rose słusznie domaga się zazębienia polityki rolnej i przemysłowej".

Miło nam stwierdzić, że potrzebę uzgadniania interesów rolnictwa i przemysłu najrychlej zrozumiały koła gospodarcze Wielkopolski i Pomorza, powołując do życia, przed niespełna rokiem, „Międzyizbową Komisję dla Popierania Eksportu Rolnego". Jak wynikało z komunikatu nadesłanego nam przez wspomnianą komisję, a ogłoszonego przez nas w jednym z ostatnich numerów, izby rolnicze i izby przemysłowo-handlowe, wchodzące w skład tegoż ciała, postanowiły rozszerzyć jego działalność i objąć nią wszystkie dziedziny, ważne dla akcji popierania zbytu produktów rolnych, nietylko na zagranicznych, ale i na wewnętrznym rynku. Mamy więc w Poznaniu instytucję, gromadzącą przedstawicieli rolnictwa i przemysłu, a mającą na celu cementowanie podstaw współpracy tych gałęzi wytwórczości krajowej. Międzyizbowa Komisja powinna stać się wzorem dla analogicznych instytucyj w pozostałych dzielnicach.

*) por. feljeton gosp. p. t. „Wewnętrzna preferencja rolna" w n-rze 572" K. P.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE, ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Zadłużenie zagraniczne Rosji sowieckiej

Kilka tygodni temu kursowały w prasie zagranicznej wiadomości, że prędzej czy później rząd sowiecki nie będzie się mógł wywiązać ze swych zobowiązań zagranicznych i będzie zmuszony zawiesić swe wypłaty.

Wówczas „Agencja Wolffa" ogłosiła zaprzeczenie kół sowieckich, że niema mowy o zawieszeniu wypłat sowieckich i o propozycji moratorjum dla najbliższych terminów płatności. Tem niemniej inna pisma nawet przyjaźnie usposobione dla Rosji sowieckiej jak „Berliner Tageblatt" i „Vossische Zeitung" wypowiadają w sprawie dalszej regulacji zobowiązań sowieckich pesymistyczne poglądy. — Redakcja ostatniego dziennika przestrzega przed iluzjami, co do dalszego rozwoju stosunków handlowych z Rosją. Obecnie prawdopodobnie na pokrycie zobowiązań bieżących w miesiącu październiku nadszedł transport złota do Berlina z Rosji przez Rygę. Sądzą, że to jest ostatni wysiłek rządu sowieckiego w celu zdobycia zaufania u wierzycieli niemieckich. Kwiecień r. 1932 może być bardzo krytyczny dla zdolności płatniczej Sowietów, zdaniem redakcji „Berliner Tageblattu".

„Vossische Zeitung" stwierdza, że tylko czynny bilans handlowy daje możność regulacji zobowiązań sowieckich, tymczasem deficyt tegoż bilansu w Rosji jest coraz większy. Długi rosyjskie w Niemczech wynoszą więcej niż miljard marek, z czego państwo i kraje związkowe gwarantują 700 miljonów marek.

Do końca roku 1932 Sowiety w samych Niemczech muszą zapłacić 410 miljonów mk. Wobec takich warunków rząd niemiecki nie chce się więcej zobowiązywać do przejmowania gwarancji dalszych zobowiązań sowieckich, zwłaszcza, że stan finansowy Niemiec wobec płatności krótkoterminowych długów Anglji i Ameryki w miesiącu lutym r. 1932 może też przejść w stan krytyczny.

W sprawie wysokości długów Rosji sowieckiej wobec zagranicy odpowiednie informacje podaje w wydawnictwie „Ost Europa" profesor Otto Hötzsch, znany ze swych sympatyj dla Rosji sowieckiej.

Rosja w dzisiejszych warunkach nie może otrzymać pożyczek długoterminowych, a obecne zobowiązania wynikają z wykonywania planu piatiletki. Długi te, według wiarygodnych informacyj, dosięgają 3 miljardów marek, płatnych w latach 1932, 33 i 34. Na Niemcy przypada 1 miljard, następnie idą Stany Zjednoczone, Anglja, Włochy i inne kraje mniejsze, jak Polska, Austrja, Czechosłowacja i t. p. — Francja nie udziela prawie żadnego kredytu Rosji. Prof. Hötzsch oblicza, że w r. 1932 Rosja musi zapłacić najmniej pół miljarda marek, w czerwcu dla Niemiec przypada 400 milj. marek.

Czasopismo angielskie „Anglo-Russian News" zakończyło w tym czasie ankietę w sprawie długów Sowietów zagranicy. Podług powyższej ankiety ilość długów rosyjskich ma wynosić 138 miljonów funtów złotych — czyli 2 800 miljonów marek. Z tego gwarantowanych przez rządy państw długów ma być 32 milj. funtów złotych. Przytem trzeba przypomnieć, że znaczna część wierzytelności amerykańskich gwarantowana jest sowieckiem złotem, wysłanem do banków amerykańskich.

Tak się przedstawia przypuszczalny obraz długów średnio-terminowych Rosji sowieckiej wobec zagranicy.

Najwięcej wierzytelności posiadają Niemcy, które też korzystają z największego importu do Rosji W tym kraju utworzony był cały aparat do stosunków z Rosją, i w tym kierunku powstały pomiędzy innemi następujące organizacje: „Deutsche Industrie Vereinigung für Osten", „Industrie Finanzierung Aktiengesellschaft Ost", „Deutsche Revision und Treuhand A. G." i „Vereinigte Industrie Unternehmung A. G."

Te organizacje oparte były o dwa koncerny bankowe „Deutsche Bank" (który wchłonął 27 banków) i Danatbank, z którym pracowało również kilka banków holenderskich. Banki te dyskontowały weksle sowieckie, gwarantowane przez państwo, i redyskontowały weksle krótkoterminowe w Anglji i Stanach Zjednoczonych. Zachwianie Danatbanku zostało w znacznej części przyspieszone operacjami finansowemi z Sowietami. X.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **W sprawie opodatkowania obrotu drukarń.** Wobec wątpliwości, które powstały w ostatnich czasach, min. skarbu definitywnie zdecydowało, iż obrót drukarń, należących do wydawnictwa pism perjodycznych, należy traktować jak dawniej, jako obrót wewnętrzny, wolny od podatku obrotowgo.

Z KRAJU

(k) **Przedstawiciele rolnictwa ziem zachodnich u p. Prezydenta.** W sobotę dnia 12 grudnia 1931 r. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na audiencji przedstawicieli rolnictwa ziem zachodnich w osobach pp. płk. Konstantego Chłapowskiego, ks. Olgierda Czartoryskiego, hr. Aleksandra Dąmbskiego, Jana Donimirskiego, Jana Lipskiego, Jerzego Turno, Michała Zenktelera i hr. Jana Żółtowskiego. Hr. Aleksander Dąmbski w imieniu zebranych przedstawił p. Prezydentowi obraz groźnego położenia w jakiem znajduje się rolnictwo, a z niem, całe życie gospodarcze i społeczne ziem zachodnich. W obszernej i wyczerpującej dwugodzinnej dyskusji, która się na temat powyższy wywiązała, zostały uwydatnione wszystkie najważniejsze zagadnienia doby obecnej.

(k) **Zmiany w organizacji wywozu masła z Polski.** Nowelizacja przepisów standaryzacyjnych dla masła eksportowego zmierza w kierunku: 1. selekcji eksporterów, 2. wprowadzenia minimum wagi transportu masła, wywożonego z kraju, 3. rejestracji mleczarń, 4. rejestracji znaków poszczególnych mleczarń, 5. uproszczenia badań masła eksportowego, 6. przeznaczenia pewnej części opłat pobieranych od eksporterów przez zakłady badania masła eksportowego na pokrycie ogólnych kosztów w tym zakresie, 7. uzależnienia kierowników zakładów badania masła eksportowego od władzy nadzorczej, 8. ograniczenia ilości zakładów masła eksportowego. Zmiany powyższe mają wpłynąć na dalsze usprawnienie eksportu masła z Polski oraz mają ułatwić wprowadzenie pełnej standaryzacji masła; są one również przygotowaniem do wprowadzenia kontroli i instruowania mleczarń.

(k) **Charakterystyczny spadek spożycia cukru.** Jak zastraszającym jest postęp ubożenia społeczeństwa i ograniczania wydatków na najkonieczniejsze potrzeby, dowodzi najlepiej fakt ogromnego spadku konsumcji cukru w ostatnich dwóch miesiącach. W listopadzie r. b. cukrownie polskie wysłały na rynek wewnętrzny 23.268 tonn cukru w wartości cukru białego, wobec 28.968 t. w listopadzie r. ub., a w pierwszych dwóch miesiącach bieżącej kampanji 49.715 t., gdy w odpowiednim okresie kamp. 1930/31 — 56.882 t. Oznacza to spadek konsumcji wewnętrznej w stosunku do odpowiednich okresów roku ubiegłego, w listopadzie r. b. o 19 proc., a w 2 miesiącach b. kampanji — o 12 proc. Natomiast eksport, który nie pokrywa nawet kosztów własnych przemysłu cukrowniczego, znacznie się zwiększył, wynosił bowiem w listopadzie 98.954 tonny, wobec tylko 63.460 tonn w odpowiednim miesiącu ub. roku, zaś w październiku i listopadzie r. b. 148.903 t., wobec 119.972 t. w analogicznym okresie 1930 r.

(k) **Sprawa francuskich kontyngentów drzewnych dla Polski na martwym punkcie.** Prowadzone od dłuższego już czasu przez naszą delegację w Paryżu rokowania w sprawie kontyngentów drzewnych, nie dały, jak dotąd, żadnego pozytywnego rezultatu. Jak się wydaje, jedyną koncesją, której Francja chciałaby udzielić — byłoby dani nam jeszcze w tym roku pewnej zaliczki na przyszłoroczny kontyngent importowy.

(k) **Konferencja w sprawie zagrożonych interesów w eksporcie.** Na dzień 14 grudnia r. b. Państwowy Instytut Eksportowy zwołuje konferencję w min. przemysłu i handlu w sprawie postulatów sfer gospodarczych w dziedzinie eksportu w odniesieniu do obecnej sytuacji na rynkach światowych. Przedmiotem konferencji będą szczegółowo opracowane w ramach poszczególnych branż eksportowych wnioski pod adresem sfer miarodajnych oraz wytyczne polityki eksportowej na najbliższą metę. Pogarszająca się stale sytuacja na rynkach odbiorczych dla eksportu polskiego oraz konieczność szukania dróg wyjścia wobec wzrastającej ciasnoty w międzynarodowych obrotach handlowych, stawia na porządku dziennym kwestję stworzenia ramowego programu eksportowego o zmiennej treści stosownie do warunków szybko ulegających zmianie pod wpływem światowego kryzysu gospodarczego. Na konferencji powyższej będą reprezentowane sfery zainteresowane w eksporcie rolnym i hodowlanym, organizacje społeczno-gospodarcze i zainteresowane resorty.

(k) **Łódź zagrożona konkurencją Anglji.** Przemysł włókienniczy podejmuje w najbliższym czasie na terenie rządu akcję, zmierzającą do zapobieżenia niebezpieczeństwu, jakie powstało dla produkcji polskiej w związku z wprowadzeniem ceł ochronnych w Anglji oraz spadkiem funta. Z jednej strony bowiem wprowadzenie ceł ochronnych zahamowało całkowicie eksport włókienniczy w pierwszym rzędzie konfekcji do Anglji, z drugiej zaś strony spadek funta obniżył wydatnie ceny towarów angielskich, umożliwiając przedostawanie się tkanin angielskich do Polski W ostatnich dniach ukazała się na rynku łódzkim przędza angielska, a w najbliższej przyszłości oczekiwane są transporty tkanin bawełnianych. Zwiększenie importu angielskiego spowodować może dla polskiego przmysłu bawełnianego niezwykle groźne konsekwencje. W celu zapobieżenia temu katastrofalnemu zjawisku, przemysł bawełniany zamierza wystąpić z postulatem wzmocnienia ochrony celnej włókiennictwa polskiego przez zupełną zmianę dotychczasowej polityki celnej na tym odcinku. Chodzi tu o zniesienie dotychczasowego systemu stałych stawek celnych i stworzenie systemu stawek ruchomych. Wszelkie zmiany tych stawek byłyby dokonywanie w zależności od zmian na rynkach walutowych. Przmysł projektuje stworzenie wskaźnika celnego, analogicznie do istniejącego w okresach inflacji wskaźnika drożyźnianego.

(k) **Ustawa o posługiwaniu się odznaczeniami, uzyskanemi zagranicą na wystawach gospodarczych.** W nr. 105 Dziennika Ustaw R. P. z 7 grudnia 1931 r ogłoszona została ustawa z 17 listopada 1931 r. o publicznem posługiwaniu się odznaczeniami, uzyskanemi zagranicą na wystawach gospodarczych. Zgodnie z tą ustawą, publiczne posługiwanie się na obszarze Rzeczypospolitej odznaczeniami, uzyskanemi zagranicą na wystawach gospodarczych jest uzależnione od zezwolenia władz. Zezwolenie to wydawać będzie minister przemysłu i handlu po uprzedniem wysłuchaniu opinji terytorjalnie właściwej Izby Przemysłowo-Handlowej. Ustawa przewiduje warunki, na podstawie których otrzymywane odznaczenia zatwierdzane będą przez polskie władze. Podania o udzielenie zezwolenia na publiczne posługiwanie się odznaczeniami, uzyskanemi zagranicą na wystawach gospodarczych winny być przedstawione ministrowi przemysłu i handlu za pośrednictwem terytorjalnie właściwych Izb Przem.-Handlowych, przyczem podania, wniesione po upływie 12 miesięcy od daty zamknięcia wystawy nie będą uwzględniane. Wreszcie ustawa precyzuje treść podań, składanych o udzielanie odnośnych zezwoleń, przewiduje kare grzywny do 3 000 zł dla tych, którzy posługiwać się będą publicznie wbrew postanowieniom ustawy tej odznaczeniami, uzyskanemi zagranicą, przyczem na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny przewidziana jest kara aresztu zastępczego do 6 tygodni. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia i nie odnosi się do publicznego posługiwania się odznaczeniami, uzyskanemi zagranicą na wystawach gospodarczych przed jej wejściem w życie.

Z ZAGRANICY

(z) **Holandja przeciwko importowi polskich tkanin i artykułów konfekcyjnych.** Pociosie, który spotyka polski przemysł wyrobów włókienniczych i konfekcyjnych w Anglji, nadeszła hiobowa wieść o nałożeniu przez holenderskie urzędy celne na przysyłki polskich artykułów włókienniczo-konfekcyjnych do Holandji dodatku do cła we wysokości polskiej premji eksportowej. Rząd holenderski, uważając, że eksport polski ma charakter dumpingowy, stosuje w tym wypadku t. z. cło antydumpingowe, aczkolwiek Holandja nie może pretendować do samowystarczalności w zakresie tych przemysłów. Sprawa ta jest przedmiotem rozważań polskich sfer miarodajnych. Zauważyć należy, że wartość całego eksportu w tym zakresie wynosiła w pierwszych 9 miesiącach b. roku 7 milj. zł i że rynek holenderski po angielskim odgrywa dla tego eksportu najpoważniejszą rolę.

(z) **Podwyżka podatków w Stanach Zjednoczonych.** Minister skarbu Mellon złożył kongresowi projekt podwyższenia dochodów skarbowych państwa przez rozszerzenie zasięgu płacących podatek dochodowy. Ilość płacących ten podatek zgodnie z projektem Mellona wzrośnie do 1.700.000 osób. Pozatem Mellon proponuje podwyższenie podatku od konsumcji tytoniu, samochodów, depesz, rozmów telefonicznych i radjotelegraficznych, wszelkich przedsiębiorstw rozrywkowych, spadków i t. d. W uzasadnieniu swego wniosku Mellon m. in. ocenia, iż produkcja przemysłowa Stanów Zjedonczonych od czerwca 1929 r. do września 1931 r. zmniejszyła się o około 40 proc. Eksport produktów przemysłowych w okresie pierwszych 8-miu miesięcy w okresie 1931 r. spadł o 37 proc., import zaś o 33 proc. w porównaniu do tego samego okresu czasu 1930 r. Omawiając kwestję spłaty długów wojennych Mellon oświadczył, iż Stany Zjednoczone otrzymały do 30 czerwca 1931 roku 443.310.743 dolarów, jako zwrot kapitału, zaś 1.231.372.572 dolary jako spłatę procentów.

Koła Przyjaciół Harcerstwa

Zarząd Oddziału Wielkopolskiego Z. H. P. zwołał na dzisiejszy poniedziałek o godz. 14,30 do auli szkoły wydziałowej przy ul. Działyńskich 4 zjazd XX kapelanów, opiekunów i opiekunek drużyn harc. oraz zarządów kół Przyjaciół Harcerstwa.

Zjazd ten zaszczycił swą obecnością J. Em. ks. Kardynał dr. Hlond. W programie: zagajenie i otwarcie zjazdu przez dha gen. J. Hallera przew. Zarządu Oddziału Wlkp.; referaty: dha ks. dra Paulusa p. t.: Harcerstwo a Kościół i rodzina, dr. Eustachiewicza p. t. Harcerstwo a szkoła i dha harcmistrza inż. Grzymałowskiego p. t. Harcerstwo a starsze społeczeństwo; obrady komisyj itp.

Młodzież... przyszłość i nadzieja narodu... Chcemy widzieć w naszem pokoleniu lepszych i wytrwalszych budowniczych wielkiej i mocarnej Polski — a jednocześnie zapominamy często, iż należy to w pierwszym rzędzie od odpowiedniego wychowania młodzieży. Za wychowanie odpowiedzialni są rodzice, kościół, szkoła i społeczeństwo. Wśród organizacyj społecznych o typie wychowawczym na pierwsze miejsce wybija się obecnie harcerstwo.

E. Russel — Prof. Inst. Ped. Uniw. w Nowym Jorku powiada: „Ruch skautowy w mojem przekonaniu jest największym ruchem naszych czasów... Mamy w naszym programie materjał do świetnego rozkwitu fizycznego, jak i wspaniałego kształcenia charakterów. W rzeczywistości wyniki zależą od tego, jak się ten program stosuje. Nie łudźcie się przypuszczając, że doskonały podręcznik, wspaniałe ideały i świetny program zapewniają spełnienie zadania. Zależy on całkowicie od kierownictwa i sposobu posługiwania się tym programem". Dlatego rodzina, kościół i szkoła, których wychowanie harcerstwo uzupełnia, winny się bliżej zainteresować tym nowym systemem wychowawczym, dążyć do ściślejszego zespolenia swej pracy z organizacją a przedewszystkiem pomóc w pracy. Związek Harcerstwa Polskiego pozostawił w swych ramach organizacyjnych miejsce dla współpracy ze starszem społeczeństwem, stwarzając instytucję Kół Przyjaciół Harcerstwa, kapelanów i opiekunów szkolnych. Tworzą oni — o ile nie są z pracą harcerską bliżej związani — kategorję członków współdziałających. Zadaniem ich jest otoczyć ruch harcerski opieką moralną i materjalną oraz pomóc w pracy.

Instytucje te jednak z całością harcerstwa dotychczas są luźno związane i dlatego z zadowoleniem należy powitać fakt nawiązania ściślejszej współpracy i bliższego kontaktu władz harcerskich ze starszem społeczeństwem.

Tysiącpięcsetlecie Soboru Efezkiego

W roku bieżącym świat katolicki obchodzi 1500-lecie ogłoszenia dogmatu o Macierzyństwie Bożem Najśw. Marji Panny na Soborze w Efezie. Miasto Efez słynęło w starożytności najwięcej z 12 miast jońskich na wybrzeżu zach. Azji Mniejszej, słynęło swą słynną świątynią Artemidy spaloną przez Herostratosa, który przez czyn jakiś chciał się stać głośnym w ludzkości. — Stał się istotnie przez owo spalenie świątyni.

W dziejach kościoła chrześcijańskiego Efez miał również wielkie znaczenie, gdyż tutaj w r. 50 św. Paweł Apostoł utworzył pierwszą gminę chrześcijańską. Tu też przed 1500 laty odbyło się ogłoszenie wyżej wspomnianego dogmatu.

Ku uczczeniu tej rocznicy Seminarjum Duchowne w Poznaniu urządziło 13 b. m. o godzinie 17 nabożeństwo w Farze, które celebrował J. E. ks. Prymas. Kościół był przepełniony wiernymi.

Punktualnie o godzinie 17 zajechał przed główne wejście kościoła J. E. ks. kard. Prymas, którego oczekiwało liczne duchowieństwo. Książę Kościoła pod baldachimem przeszedł wśród utworzonego przez alumnów seminarjum duchownego szpaleru przez kościół i zajął miejsce na tronie przy wielkim ołtarzu. Chór katedralny w czasie pochodu odśpiewał pod kier. ks. dr. Gieburowskiego „Ecce Sacerdos Magnus". Sfery oficjalne zajęły miejsca przygotowane przed wielkim ołtarzem. Po odśpiewaniu przez chór „Ave Maria" — Hallera, wygłosił podniosłe kazanie n. t. „Zwycięstwo katolickości w Efezie" ks. dr. Kiciński. Przy końcu ogólnego śpiewu „Bogu Rodzica", przybrano J. Em. w szaty pontyfikalne, poczem dostojny celebrans wystawił Najśw. Sakrament. Podczas wystawienia odmówiono litanję loretańską i odśpiewano „Pod Twoją obronę". Po uroczystem odśpiewaniu chóralnem „Te Deum" J. Em. ks. Prymas udzielił błogosławieństwa Najśw. Sakramentem.

Niezwykłą tę uroczystość zakończono odśpiewaniem motetu na chór mieszany ks. dr. Gieburowskiego „Najśw. Panno". Na organach grał prof. A. Klichowski. (z)

X. Koncert Symfoniczny

Sensacyjny w swej treści wczorajszy Koncert Symfoniczny przyniósł tyle niezwykłego, jak na nasze warunki, materjału, wykazując zarazem, czem jest w obecej chwili Poznań jako środowisko muzyczne, że ze względu na uporządkowanie materjału i wrażeń z tej regjonalnej produkcji właściwe sprawozdanie odkładamy do następnego numeru, notując dziś tylko niezwykłe powodzenie wieczoru. St. W.

Lista wygranych

loterji na Pomnik Wdzięczności Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu. Ciągnienie 10 grudnia 1931 r.

(Dokończenie).

8040 8101 8116 8132 8159 8161 8178 8190 8198 8321 8345 8370 8382 8436 8446 8468 8537 8555 8592 8605 8630 8643 8742 8749 8788 8839 8840 8841 8848 8879 8895 8903 8908 8997

9006 9047 9096 9105 9111 9117 9145 9146 9150 9161 9162 9166 9173 9178 9224 9294 9308 9354 9358 9379 9383 9409 9442 9473 9527 9537 9600 9618 9634 9641 9663 9691 9698 9763 9784 9792 9800 9824 9848 9851 9864 9896 9908 9920 9937 9938 9971 9996.

10043 10068 10096 10097 10204 10216 10223 10227 10228 10308 10313 10347 10355 10358 10377 10385 10391 10413 10438 10452 10535 10552 10578 10609 10652 10724 10776 10786 10791 10796 10824 10852 10862 10906 10911 10938 10966 10971 10988 10996 11000.

11029 11044 11063 11124 11163 11185 11202 11206 11212 11215 11248 11252 11274 11283 11338 11395 11398 11423 11426 11453 11472 11589 11590 11594 11597 11602 11625 11649 11651 11654 11665 11703 11708 11736 11740 11753 11757 11813 11858 11865 11954 11981.

12001 12009 12058 12072 12112 12139 12148 12181 12190 12214 12265 12266 12271 12276 12290 12313 12346 12445 12463 12466 12540 12615 12675 12686 12712 12718 12736 12760 12764 12810 12839 12900 12987 12992 12996.

13046 13059 13085 13091 13104 13150 13173 13184 13187 13217 13223 13269 13315 13348 13376 13424 13456 13471 13483 13485 13526 13551 13569 13586 13663 13672 13689 13730 13728 13753 13766 13853 13867 13887 13964 13967 13989 13990.

14002 14028 14049 14163 14164 14201 14253 14282 14297 14377 14400 14410 14415 14416 14418 14430 14456 14465 14508 14565 14568 14578 14589 14591 14649 14679 14694 14705 14722 14746 14758 14768 14783 14797 14829 14860 14889 14979 14992.

15107 15168 15209 15214 15246 15274 15317 15321 15358 15360 15412 15423 15476 15522 15604 15633 15657 15673 15699 15717 15718 15800 15825 15838 15840 15851 15857 15890 15913 15919 15925 15965 15981.

16048 16065 16093 16154 16196 16221 16266 16295 16343 16348 16352 16393 16422 16467 16479 16480 16483 16507 16508 16529 16574 16586 16595 16614 16622 16639 16644 16647 16661 16695 16697 16702 16715 16737 16742 16747 16750 16754 16777 16778 16815 16825 16829 16830 16842 16858 16911 16935 16955 16977.

17041 17153 17165 17182 17234 17290 17327 17328 17388 17417 17419 17453 17615 17636 17730 17768 17773 17817 17859 17868 17922 17944 17948 17957 17996.

18008 18030 18080 18102 18111 18143 18200 18214 18243 18279 18280 18284 18334 18351 18352 18361 18395 18402 18427 18432 18442 18448 18467 18472 18474 18479 18576 18627 18634 18655 18678 18712 18713 18736 18775 18872 18910 18955

19022 19119 19145 19154 19156 19176 19183 19197 19204 19256 19257 19263 19319 19327 19331 19360 19377 19378 19397 19418 19421 19430 19472 19478 19489 19514 19522 19534 19545 19546 19573 19579 19581 19585 19594 19634 19644 19681 19707 19716 19786 19800 19821 19874 19885 19887 19904 19913 19948 19958 19978.

20009 20053 20056 20087 20110 20132 20135 20140 20143 20145 20216 20227 20229 20253 20289 20353 20366 20434 20463 20476 20507 20535 20548 20555 20588 20596 20651 20714 20801 20822 20905 20911 20931 20933 20941 20952.

21002 21003 21006 21026 21052 21056 21090 21091 21165 21166 21194 21233 21250 21258 21295 21326 21339 21423 21442 21468 21494 21498 21508 21510 21578 21599 21674 21682 21724 21756 21763 21781 21815 21821 21831 21846 21871 21885 21892 21921 21923 21949 21963 21964 21998.

22005 22040 22041 22049 22086 22133 22186 22199 22200 22227 22256 22262 22344 22352 22353 22373 22462 22507 22518 22557 22565 22614 22647 22671 22707 22727 22760 22851 22868 22885 22905 22937 22981 22996.

23000 23006 23010 23053 23067 23106 23115 23190 23248 23264 23282 23352 23366 23405 23410 23479 23495 23507 23577 23616 23631 23710 23727 23736 23742 23776 23836 23839 23859 23868 23901 23909 23930 23979 23983.

24032 24041 24051 24068 24077 24080 24082 24092 24099 24124 24135 24142 24175 24178 24195 24197 24200 24202 24232 24235 24281 24299 24314 24348 24424 24460 24471 24496 24517 24522 24535 24609 24616 24678 24690 24699 24736 24740 24800 24822 24854 24872 24882 24886 24909 24980.

25052 25088 25111 25113 25120 25180 25291 25297 25357 25365 25440 25450 25532 25593 25622 25630 25659 25671 25677 25682 25720 25726 25755 25759 25764 25773 25790 25791 25819 25822 25836 25837 25864 25892 25978.

26027 26056 26177 26200 26282 26314 26339 26378 26384 26409 26438 26472 26475 26531 26554 26570 26680 26700 26713 26717 26738 26750 26770 26786 26789 26837 26875 26889 26902 26915 26964 26981.

27046 27084 27088 27159 27206 27228 27247 27261 27302 27304 27307 27412 27414 27456 27470 27501 27564 27597 27598 27637 27688 27697 27783 27805 27852 27884 27885 27912 27923 27993 27995.

28001 28041 28086 28109 28155 28180 28181 28228 28275 28293 28360 28364 28374 28395 28397 28405 28411 28417 28428 28518 28522 28535 28596 28602 28610 28617 28642 28686 28701 28723 28800 28804 28809 28860 28872 28972.

29054 29117 29138 29212 29220 29251 29256 29262 29294 29351 29354 29367 29383 29416 29417 29473 29530 29538 29556 29577 29639 29670 29706 29772 29822 29829 29840 29856 29858 29900 29912 29996 29998.

30011 30016 30033 30048 30080 30182 30209 30229 30244 30252 30316 30320 30338 30362 30368 30386 30412 30420 30427 30432 30486 30493 30525 30534 30544 30555 30565 30571 30577 30589 30600 30614 30655 30657 30765 30789 30820 30824 30827 30851 30861 30873 30902 30907 30911 30916 30924 30926 30939 30941 30970 30981.

31118 31129 31142 31181 31245 31255 31262 31285 31341 31371 31379 31498 31536 31563 31591 31617 31638 31687 31712 31717 31739 31775 31801 31804 31805 31870 31915 31921 31929 31971 32045 32050 32077 32098 32100 32112 32122 32140 32158 32165 32271 32291 32312 32356 32384 32386 32455 32511 32512 32516 32522 32546 32548 32562 32697 32778 32795 32874 32940 32990 32999.

33009 33066 33093 33121 33127 33162 33165 33218 33242 33251 33282 33315 33325 33330 33384 33392 33397 33407 33437 33475 33538 33550 33566 33671 33573 33589 33605 33625 33688 33700 33783 33795 33870 33872 33893 33977 33996.

34028 34029 34046 34075 34124 34166 34179 34187 34188 34189 34224 34233 34269 34270 34308 34323 34329 34343 34379 34392 34410 34415 34423 34424 34433 34497 34521 34655 34679 34680 34741 34754 34756 34796 34815 34840 34841 34858 34865 34873 34909 34959.

35065 35072 35099 35175 35179 35184 35230 35251 35271 35427 35448 35491 35499 35507 35512 35514 35558 35561 35564 35568 35613 35666 35672 35719 35739 35788 35791 35880 35891 35892 35894 35925 35943 35965 35968 35986 35987.

36059 36083 36126 36156 36185 36209 36212 36220 36224 36234 36252 36258 36279 36283 36373 36376 36389 36412 36423 36468 36472 36482 36498 36577 36611 36615 36625 36715 36753 36755 36816 36820 36838 36862 36890 36895 36968 36969.

37172 37192 37199 37201 37227 37250 37264 37358 37364 37405 37481 37518 37526 37547 37621 37628 37633 37659 37668 37705 37785 37814 37844 37869 37870 37894 37902 37926 37930 37986 37998.

38007 38106 38147 38227 38254 38260 38269 38334 38341 38361 38404 38409 38415 38424 38434 38445 38461 38483 38488 38499 38511 38569 38575 38578 38642 38665 38675 38678 38691 38722 38746 38770 38790 38803 38828 38861 38951 38962 38983 38993.

39001 39018 39074 39104 39125 39178 39194 39200 39234 39267 39275 39287 39319 39336 39415 39435 39454 39463 39481 39495 39539 39568 39591 39601 39615 39622 39634 39693 39802 39805 39854 39863 39877 39898 39821 39949 39951.

41006 41011 41025 41038 41048 41057 41068 41114 41115 41144 41183 41212 41219 41250 41259 41261 41271 41273 41279 41454 41522 41528 41548 41590 41603 41632 41635 41707 41719 41756 41901 41904 41961.

42029 42133 42149 42156 42168 42197 42205 42237 42296 42307 42326 42422 42445 42452 42484 42513 42518 42533 42539 42541 42582 42607 42617 42672 42675 42746 42764 42776 42811 48820 42848 42915 42918 42933 42943.

45010 45074 45104 45139 45141 45150 45181 45194 45198 45306 45338 45461 45474 45480 45510 45554 45573 45587 45700 45703 45714 45771 45815 45821 45831 45837 45852 45869 45914 45960 45969 45990.

47021 47046 47068 47121 47136 47230 47272 47284 47337 47338 47357 47367 47387 47392 47428 47496 47502 47505 47559 47571 47609 47665 47684 47702 47706 47793 47796 47804 47821 47834 47859 47901 47959 47988.

49001 49034 49042 49048 49077 49133 49144 49146 49187 49188 49220 49231 49245 49327 49367 49381 49412 49441 49461 49483 49491 49501 49576 49598 49625 49640 49644 49645 49669 49760 49788 49801 49815 49821 49833 49846 49868 49914 49954 49966 49975 49987.

50035 50098 50106 50150 50171 50202 50262 50264 50313 50314 50345 50350 50357 50399 50400 50414 50431 50437 50443 50452 50527 50571 50590 50594 50599 50608 50620 50676 50089 50746 50754 50845 50902 50938 50965 50976 50979 50985.

53005 53011 53063 53071 53152 53182 53199 53223 53256 53274 53287 53295 53306 53320 53322 53329 53354 53362 53453 53462 53484 53521 53524 53545 53595 53610 53628 53657 53661 53780 53783 53802 53810 53822 53825 53827 53841 53842 53849 53867 53878 53880 53893 53919 53985.

55017 55054 55075 55108 55117 55161 55181 55198 55246 55281 55320 55323 55332 55340 55370 55397 55413 55447 55449 55449 55452 55474 55487 55490 55508 55510 55573 55583 55584 55587 55599 55611 55617 55659 55711 55729 55747 55762 55802 55805 55808 55828 55867 55973 55989.

56006 56013 56016 56056 56089 56090 56118 56147 56157 56227 56313 56338 56353 56357 56414 56421 56493 56573 56578 56585 56599 56608 56641 56722 56727 56732 56750 56777 56778 56803 56927 56931 56982 56983.

58026 58047 58112 58209 58237 58244 58271 58287 58290 58324 58359 58382 58392 58399 58409 58460 58471 58504 58399 58409 58460 58460 58471 58504 58539 58584 58642 58704 58718 58741 58759 58773 58808 58821 58823 58824 58826 58840 58857 58892 58906 58909 58966 58970 58978 58979.

59020 59071 59155 59230 59239 59248 59278 59296 59330 59333 59354 59364 59376 59379 59386 59464 59517 59521 59527 59566 59611 59653 59668 59674 59681 59686 59709 59721 59778 59850 59876 59893 59896.

60024 60031 60032 60046 60053 60062 60114 60121 60170 60191 60226 60240 60250 60253 60265 60270 60283 60303 60315 60328 60329 60339 60397 60416 60473 60603 60618 60626 60665 60701 60761 60780 60782 60794 60804 60815 60846 60871 60911 60938 60947 60968 60994.

61012 61028 61032 61068 61071 61098 61101 61128 61131 61144 61155 61210 61246 61267 61355 61366 61463 61482 61503 61529 61576 61685 61627 61634 61641 61658 61695 61697 61707 61725 61872 61886 61887 61917 61919 61920 61923 61943 61968 61973 61986 61993 61997.

62026 62164 62178 62209 62225 62255 62314 62261 62389 62402 62408 62435 62458 62464 62583 62590 62608 62612 62650 62662 62670 62743 62749 62757 62796 62889 62895 62915 62980 62983 62992 62994.

63021 63022 63047 63077 63078 63132 63151 63166 63180 63195 63197 63203 63207 63251 63254 63310 63344 63490 63521 63542 63565 63602 63646 63683 63709 63714 63722 63760 63775 63783 63820 63832 63937 63945 63960 63963 63966 63967 63982 63996.

Uwaga: Wygrane przedmioty wydaje się począwszy od środy 16 grudnia br. w czasie od 10-ej do 3-ej po poł. w lokalu firmy Nowakowski Synowie w Poznaniu, wejście z ul. Kantaka.

Akademja jugosłowiańska

Wczoraj w południe odbyła się w sali Teatru Polskiego staraniem Stowarzyszenia Polsko-Jugosłowiańskiego w Poznaniu uroczysta akademja ku uczczeniu święta zjednoczenia Jugosławji i rocznicy urodzin króla Aleksandra. Sala była szczelnie wypełniona. W lożach zasiedli przedstawiciele władz.

Akademję zagaił prezes Stowarzyszenia Polsko-Jugosłowiańskiego, generał Serda-Teodorski, kończąc przemówienie okrzykiem na cześć Jugosławji i króla Aleksandra. Okrzyk ten trzykrotnie powtórzono a orkiestra odegrała hymn jugosłowiański. Nastąpiły przemówienia reprezentacyjne prezydenta miasta Ratajskiego, prezesa Ligi Stowarzyszeń Polsko-Jugosłowiańskich ks. Kneblewskiego z Warszawy, redaktora Powidzkiego imieniem prasy i porozumienia prasowego polsko-jugosłowiańskiego, prezesa wszechsłowiańskiego związku śpiewaczego, wreszcie przedstawiciela Pozn. Kom. akademickiej p. Tarnowskiego.

Dalszą część udatnego programu wypełniły produkcje artystyczne. Usłyszeliśmy podniosły przekład „Dumy o obronie Sigetu" Emila Zegadłowicza, który doskonale wprowadził słuchaczy w tło opery „Nikola Szubić Zrinski". Akt III tej opery narodowej Iwana Zajca odśpiewali nasi artyści dr. Wanda Roessler (Ewa) Stokowska, Eugenjusz May (Zrianski) i Kajetan Bojarski (Juranić), prezes „Echa", z chórem „Echa" przy towarzyszeniu fortepianu, p. prof. Sauera. Fragment ten, który żywo zainteresował obecnych zyskał żywe, zasłużone oklaski.

Wkońcu przemówił konsul jugosłowiański dyr. Scheffs, który podziękował za serdeczne owacje na rzecz bratniego narodu, a kończąc wzniósł okrzyk na cześć Rzeczypospolitej i Prezydenta Mościckiego Nastrój w czasie akademji był nadzwyczaj podniosły i serdeczny.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

SPORT

Ciężka atletyka

K. P. W. (Toruń) i Sztekker (Poznań) 10:9. Pierwsze spotkanie towarzyskie międzyklubowe zorganizowane przez mistrzowski klub Poznania wzmocniony Grajewskim z Sokoła cieszyło się dużem powodzeniem publiczności, która dotychczas mało interesowała się spotkaniami amatorów. Drużyna toruńska okazała się przeciwnikiem bardzo silnym, posiadając w swych szeregach dwóch mistrzów Polski: Zagorzyckiego i Gęstwińskiego „P. P. G." Grudziądz, wobec czego wynik należy uważać za korzystny dla Poznania. Spotkania dały następujące rezultaty: w. kogucia — Kowalski (KPW) wygrywa w 6 min. z Bayerem (Szt.), w. piórkowa — Zieliński (KPW) wygrywa na pkt. po 20 min. z Grodzkim I. (Szt.), w. lekka — Zagorzycki (KPW) zwycięża Olejniczaka (Szt.) w 7 min., w. półśrednia — Felsznerowski (KPW) przegrywa w 6 min. z Grodzkim II (Szt.), w. średnia — Lesiński (KPW) przegrywa w 6 min. z Łukasiewiczem (Szt.), w. półciężka — Gęstwiński (P. P. G.) wygrywa po wyrównanej walce z Szajkiem (Szt.) na pkt., w. ciężka — Szeffer II (KPW) już w 3 min. przegrywa z Grajewskim (Sok.). Publiczności 1000 osób, sędziował p. Hein z Katowic. (wz)

Mistrzostwo drużynowe Warszawy w trójboju zdobyła w niedzielę „Legja" 1.157 i pół kg. przed „Elektrownią" 1.062 kg. „Legja" wystąpiła w składzie: Łuczyński, Merkel II, Szpagat, Bressler, Lubacki. Najlepszy wynik dnia uzyskał Merkel w wadze lekkiej (220 kg) oraz Bressler w wadze ciężkiej ustanawiając nowy rekord 250 kg. (tel. wł.)

Gry sportowe

W Krakowie odbyły się międzynarodowe zawody w koszykówkę i siatkówkę z udziałem drużyny czeskiej, która wystąpiła jako reprezentacja Pragi. W sobotę goście grali z „YMCA", a w niedzielę — z reprezentacją Krakowa. Spotkania przyniosły następujące wyniki: „YMCA" i „Praga" 31:25 (16:16) w koszykówce oraz „Praga" i „YMCA" 32:24 (15:9, 17:15) w siatkówkę. W niedzielę „Praga" i Repr. Krakowa" 32:31 (12:20) oraz „Kraków" i „Praga" w siatkówce 15:9 (15:2). Wyróżnił się u gości Picek, który pokazał niewidziane dotąd w Polsce ścięte piłki, oraz Kukuła, Gromada, Baran i Lubowiecki z „Cracovii". Sędziował kpt. Frączkiewicz. (tel. wł.)

Hokej na lodzie

„Poznań" i „Śląsk" 2:1 (2:0, 0:1, 0:0). Zasłużone jakkolwiek nieznaczne zwycięstwo odnieśli goście, którzy w pierwszych dwu tercjach górowali nad poprawiającym się z każdym meczem zespołem śląskim. Poznańczycy wystąpili bez swego najlepszego gracza Ludwiczaka. Wyróżnili się Warmiński (zdobywca obu bramek), oraz Zieliński i Muszyński w bramce, a u Ślązaków Kloszek który uzyskał honorowy punkt. Gra w pierwszej tercji szybka i ostra przyczem już w pierwszych minutach Poznań zdobywa dwie bramki. W drugiej góruje również lekko Poznań, w trzeciej jednak, wobec tego że Poznańczycy pierwszy raz stanęli w tym roku na lodzie, gra traci na szybkości i jest ospała gdyż gospodarze są również zmęczeni, i nie wysilają się też, aby poprawić wynik. Reprezentacja Śląska oparta była w przeważnej części na graczach „Śląskiego Tow. Łyżwiarskiego". Sędziował słabo p. Kaden. Widzów około 700 osób. (tel. wł. — ek.)

Walne zebranie sekcji hokeja na lodzie „AZS" wybrało następujące kierownictwo: pp. kierownik — Brodniewicz, wicekier. — Wiesner, sekretarz — R. Szczygieł, skarbnik — Kowalski i gospodarz — Tomaszewski.

„Pogoń" i „Ukraina" 2:0 (0:0, 0:0, 2:0). Mecz ten we Lwowie odbył się o pozostanie w klasie A „Pogoni" jednej doniedawna z najpoważniejszych konkurentek do tytułu mistrza Polski.

Lekka atletyka

„Sekcja lekkoatletyczna „Sokoła" przy Okręgu Poznańskim zawiadamia że dalszy ciąg walnego zebrania odbędzie się w środę, dnia 16 bm. o godzinie 19.30 na boisku „Sokoła".

Walne zebranie P. O. Z. L. A. odbyło się w niedzielę pod przewodnictwem p. Szyca. Obszerne sprawozdania z działalności za rok ubiegły zdali pp.: prezes — Gluska, sekretarz — Konieczny, za komisję sportową — wiceprezes Ryszczyński, za wydz. spraw sędziowskich — wiceprezes Stróżyk, skarbnik — Wolny, gospodarz — T. Weselik oraz za komisję rewizyjną — Jęczkowiak. Lekka atletyka w okręgu poznańskim — mimo kryzysu gospodarczego, który odbija się również bardzo ujemnie i na dziedzinie sportowej — rozwija się bardzo dobrze dzięki sprężystemu kierownictwu władz P. O. Z. L. A. To też ustępującemu zarządowi udzielono jednogłośnie pokwitowania. Nowe władze powołano również jednogłośnie prawie że w identycznym składzie jak w roku ubiegłym; wybrani zatem zostali: prezesem — p. Gluska (W), I wicepr. — p. Stróżyk (S), II wicepr. — p. Ryszczyński (W), członkowie zarządu: pp. Szwarc (W), Marcinkowski (SMP), Wolny (S), T. Weselik (S), Jurdziński (SMP), Wenclewski (Dyskobolja), Wawrzyniak (Sparta) i Robakowski (AZS). Komisja rewizyjna: przew. — p. Jęczkowiak (S), członkowie: Kruszczyński (W) i Dorożała (SMP). Delegatami na walne zgromadzenie P. Z. L. A. zostali p. Gluska i Stróżyk.

Odbyły się wewnętrzne zawody „AZS" w hali, które przyniosły następujące wyniki: panie: bieg na 45 m: 1. Stolarkówna 6.2, 2. Radecka; skok w wyż: Biegańska 1.30, 2. Stolarkówna 1.28. Panowie: 45 m: 1. Wróbel 5.6, 2. Hrynkiewicz (w przedbiegu uzyskał czas 5.2); skok w dal: 1. Hrynkiewicz 6.18 m, 2. Zakrzewski 5.82 m; tyczka: 1. Zakrzewski 3.35 m, 2. Klemczak 3.30 m.) w wyż: 1. Zoiński 1.70 m, 2. Sikorski 1.68 m; kula: 1. Molicki 10.82 m, 2. Sikorski.

Piłka nożna

O puhar „ABC". Poznań. Ćwierćfinały przyniosły następujące wyniki: „Warta" (ligowa) i „Jutrznia" 9:1 (4:0). „Warta" wystąpiła z kilkoma rezerwowymi, przyczem z drużyny ligowej grali Radojewski, Knioła, Scherfke, Nowacki, Wojciechowski, Przykucki i Fontowicz a pozostali należeli do trzeciej drużyny. Zwycięstwo „Warty" było zasłużone. Rozmokłe i błotniste boisko utrudniało bardzo grę. „Jutrznia broniła się jak mogła, nieraz podchodziła pod bramkę „zielonych", nieudolny atak nie umiał jednak wykorzystać kilka dogodnych sytuacyj. Najlepiej spisał się w niej bramkarz, który obronił swą drużynę od jeszcze większej porażki. Bramki uzyskali Nowacki 5, Scherfke i Knioła po dwie; dla „Jutrzni" jedyną strzelił Klaczak. Sędziował p. Maślak. Publiczności zebrało się około 200 osób. Dzięki temu zwycięstwu ligowa „Warta" kwalifikuje się do półfinału, w którym spotka się w niedzielę z „Polonją". Legja weszła w. o. do półfinału wobec wycofania swej II drużyny, jak również „Olimpja", która po zwycięstwie nad „Polonją" leszczyńską (5:2), w niedzielę walczyć będzie z „Legją".

Leszno. — „Polonja" i „Sokół" 5:1. Gra stała na niskim poziomie. „Polonja" wystąpiła z trzema zawodnikami z pierwszej drużyny, a „Sokół" bez Karmolińskiego i Markiewicza. Bramki zdobyli Jankowiak I trzy, i Horowski, dla „Sokoła" jedyną Musielak. Sędziował p. Foerster. (tel. wł.)

Wyniki ze Śląska. „Śląsk" Świętochłowice i „Ruch" W. Hajduki 4:0 (2:0). Niespodziewane jednak zasłużone zwycięstwo „Śląska" nad zeszłorocznym zdobywcą puharu „Juwelji", o który i teraz walczono. „IFC" uległ w spotkaniu towarzyskiem „Pol. K. S." 1:4. „AKS" pokonał „Orzeł" Wełnowiec 5:3; „Brzeziny Śląskie" zwyciężyły K. S. „Chorzów" 3:2. (tel. wł. — ek)

Pięściarstwo

„Goplanja" — „K. S. Geyer" Łódź 9:5. Powyższe zawody rozegrane w niedzielę w Inowrocławiu przyniosły zasłużone zwycięstwo gospodarzy. W poszczególnych wagach wyniki były następujące: w musza — Nikel (G) pokonał na pkt. Wojciechowskiego (Ł), w koguciej — Lelewski (G) pokonał Kustosza (Ł) na pkt., w piórkowej — Wolkowski (G) przegrał do Jura (Ł), w lekkiej — Niespodziński (G) remisował z Garinem (Ł), w półśredniej — Wardeński (G) przegrał przez k. o. do Lipca (Ł), w średniej — Zieliński I (G) pokonał na pkt. Meyera (Ł). Zwycięzca stoczył swą 50 walkę. W wadze półciężkiej — Zieliński II (G) pokonał przez k. o. w pierwszem starciu Szklarka (Ł). W ringu sędziował p. Kotkowski, na pkt. pp. Kubik (I) i Czernik (Ł). Publiczności około 1000 osób.

Jesienny pierwszy krok bokserski zorganizowany przez „ośrodek w. f." zgromadził 96 zawodników, również i z prowincji.

Wyniki techniczne pierwszego dnia były następujące: waga pap.: Szmuda (S) zwycięża na pkt. Michalskiego (Dr Bł.), Niedośpioł (Bł.) — Kosickiego (PKB). Rogalski II (W) — Jankowiaka (Bł.) i Dutkiewicz (W) — Chojnackiego (W) w 2 rundzie przez techn. k. o.; waga kog.: Kanikowski (Bł.) pokonał Woźniaka (PKB), na pkt. Sommer (Bł) — Wasińskiego (PKB). Kaczmarek (Bł.) — Plutę (PKB) i Jarecki (W) — Skórzewskiego (W) w 2 r. przez techn. k. o.; waga piórk.: Szulc (W) zwycięża Kiepurę (Pol. Leszno) w 3 r., Kudliński (PKB) — Koniecznego (PKB) w 2 r., Maniecki (W) — Trężdziaka (W) w 2 r., Bukowski (W) — Domiechowskiego II (Bł.) w 2 r. przez techn. k. o., Szczepański PKB) — Krawca (Sok. Jarocin), Jarmuż (Wikt. Jarocin) — Obremskiego (PKB), Wopiński (PKB) — Jakubowskiego, Bączyk (Bł.) — Klęka, Nowicki (P. K. B.) — Grocholewskiego i Czuda (W) — Gałasa (W); w wadze lekkiej: Waligóra (W) zwycięża na pkt. Miecznika (W), Barłóg (W) — Marciniaka (W), Maciejewski (Bł.) — Cielasa (PKB), Zgoła (PKB) — Koneckiego, Dinter (W) — Meldego (W), Morawski (Bł.) — Konwińskiego (W) w 2 r. k. o. i Jarecki — (niestow.) Matuszewskiego (Pogoń - Środa) w 2 r. przez techn. k. o.

Sędziowali w ringu na zmianę dobrze p. Kolasiński, źle p. Dolniak, na pkt. pp. Szuszczyński, Janusz i ppor. Serwatkiewicz. Sprawą techniczną i organizacyjną kierował bardzo dobrze p. Stamm.

We wtorek 15. bm. o godz. 20 dalszy ciąg walk w sali gimn. „ośrodka" wejście z ulicy Marcelińskiej.

Walki finałowe o mistrzostwo drużynowe Polski nie wzbudziły takiego zainteresowania jak w ubiegłych latach. Tłumaczy się to przedewszystkiem ostatniemi niefortunnemi występami „Warty" w Danji, zmianami w jej zespole oraz obecnym kryzysem. Poszczególne wyniki podaliśmy już krótko w niedzielę. Teraz przejdziemy do szczegółów. W pierwszej walce dnia Rogalski spotkał się z Moczką II, który wykazał dużą poprawę od ostatniego pobytu w Poznaniu zarówno pod względem technicznym jak i taktycznym. Pierwsze starcie mija na wzajemnem badaniu; w drugiem zawodnicy zwiększają tempo nie szczędząc sobie ciosów, przyczem Rogalski kilkakrotnie trafie celniej; w trzeciem również wyrównanem Moczko poprawia się, by w czwartem po początkowej przewadze Rogalskiego nadrobić stracony teren. Remisowy wynik odpowiada stosunkowi sił. — W koguciej Polus zrobił miłą niespodziankę. Moczko odrazu przechodzi do energicznego ataku narzucając swemu przeciwnikowi, forsowne tempo; po pierwszem wyrównanem starciu ma Polus nieznaczną przewagę w drugiem, a w trzeciem M. po kilku celnych ciosach pada na deski i jest mocno oszołomiony, przyczem przed widocznem k. o. ratuje go gong; w czwartem kole Ślązak ledwo się trzyma na nogach. Wysokie zwycięstwo odniósł dobrze zapowiadający się Polus, który rozporządza silnym i celnym ciosem. — W piórkowej Sipiński górował stale nad przeciwnikiem lecz w końcu trzeciego i w czwartem starciu niepotrzebnie ograniczał się do defensywy; zwycięstwo jego było bardzo wyraźne. — W lekkiej Anioła w walce z Zachlodem popisywał się bezradnością; ponadto widać było na nim brak treningu. Nierozstrzygnięty wynik trochę krzywdzi Ślązaka, który zebrał początkowo sporo punktów, przyczem An. nie potrafił ich w całej pełni odrobić później. — Następna „walka" zakończyła się trzyminutowem wyczekiwaniem Arskiego na dwa punkty, wobec nie stawienia się Wrazidły. — Spotkanie Wieczorka z Glessmannem nie było ciekawe. Po dwu starciach, dla Wieczorka (przyczem „Warciarz" idzie w drugiem na deski do 8) Glessmann w trzeciem znów pada na początku, sam jednak zadawszy poprzednio Wieczorkowi dwa silne ciosy w szczękę, które oszołomiły Ślązaka. Pod koniec koła Gl. kilkakrotnie pada pod ciosami i wynoszą go po gongu. Sędziowie po zbadaniu przez lekarza ogłaszają zwycięstwo Wieczorka przez techniczne k. o. — W półciężkiej Wiśniewski, występujący ostatni raz w ringu po dwóch starciach dla siebie, pozwala nadrobić sporo punktów Garsteckiemu w trzeciem kole. W czwartem jednak Wiśniewski wydatnie punktuje i wygrywa nieznacznie, ale zasłużenie. — W ciężkiej zapowiedziany występ Piłata dowiódł, że nie kwalifikuje się on jeszcze do walki w ringu, zwłaszcza w tak ważnem spotkaniu i wystawienie go przez „Wartę" było conajmniej niewłaściwe. Wygrał w pierwszem kole Niesobski przez techniczne k. o.

Po zawodach „BKS" założył protest przeciw wynikowi walki, Wiśniewskiego. Protest komisja odwoławcza odrzuciła. Jak się dowiadujemy z innego źródła „BKS" zamierza protestować przeciw całości zawodów z powodu wstawienia w ostatniej chwili bez jego wiedzy zamiast Forlańskiego Polusa. Narazie spotkanie zakończyło się zwycięstwem „Warty", która tem samem zdobyła na rok 1931/32 tytuł mistrza drużynowego Polski.

W Katowicach odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Śląskiego „OZB" przy nikłym udziale delegatów. Uczestniczyło zaledwie 7 klubów na ogółem 16 z okręgu, a nieobecne były takie jak „BKS", „Orzegów", „09 Mysłowice" i inne. Atmosfera na zebraniu świadczyła o tem, że od dłuższego czasu w łonie Śląskiego OZB istnieją poważne tarcia. Zwołanie tego zebrania koliduje z przepisami PZB, gdyż uchwalone zostało przez 5 członków zarządu zamiast 6. Poza tem Śl. OZB otrzymał telegraficznie wiadomość z PZB że zebranie należy odwołać. Mimo to prezes Śl. OZB oświadczył, że nad tem należy przejść do porządku i zebranie odbyło się. Dokonano m. i. wyboru nowego zarządu, jakkolwiek staremu nie udzielono absolutorjum. W sukurs prezesowi OZB przyszły kluby niemieckie. Nowe władze wybrano jak następuje: prezes p. Jezierski, wiceprezesi pp.: Inasiński i Wieczorek R., sekretarz — p. Koczur, skarbnik — p. Zimnik, kpt. sport. — p. Rosada, wydz. spraw sędz. — p. Spiegelmann, komisja sportowa — p. Wende, Dyrka i Loewe (tel. wł. — ek)

Pływanie

Zapowiedziane na niedzielę w Krakowie międzynarodowe zawody z udziałem Czechów wobec nieprzybycia gości odwołano w ostatniej chwili. (tel. wł.)

Zawody „AZS" odwołano wskutek dyskwalifikacji „AZS". Odbyły się jedynie zawody pokazowe, które nie wzbudziły wielkiego zainteresowania. (tel. wł.)

RADJO

Programy radjofoniczne:

Wtorek, dnia 15 grudnia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. **7.15** gazeta poranna; godz. **11.40** przegląd prasy krajowej (PAT) tr. z Warszawy; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **14.15** komunikaty; godz. **16.45** audycja najmłodszych w org. i pod opieką „Cioci Wandzi"; godz. **17.05** „Obrazki z nieznanych książek"; godz. **17.20** kwadrans gospodarczy (wygł. red. Roman Fengler); godzina **17.35** popularny koncert symfoniczny (tr. z Warszawy); godz. **18.50** lekcja jęz. włoskiego (p. Piasecki); godz. **19.05** „Wiekuiste wartości filozofji greckiej" (odcz. 8., wygł. dr Michał Sobeski, prof. U. P.); godz. **19.45** wiadomości prasowe (tr. z Warszawy); godz. **20.00** świat książek; godz. **20.15** „Tajemnice Sahary" (wygł. ks. red. Władysł. Kneblewski); godz. **20.30** godzina muzyki Rachmaninowa. Wykonawcy: Olga Karpacka, fortepian, Aleksander Karpacki, art. op. (baryton), dr. Kazimierz Zieliński, prelekcja; godz. **21.35** pieśni polskie w wyk. p. Maryli Dąbrowskiej (sopran); godz. **21.55** koncert na violę d'amore w wyk. p. Jana Rakowskiego; godz. **22.15** sygnał czasu, komunikaty sport. i pol.; godz. **22.30** ostatnie wiadomości prasowe (tr. z Warszawy); godz. **22.45** muzyka taneczna z Cukierni Nowej.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** muzyka z płyt; godz. **13.40** odczyt p. t. „Konkursy hodowli drobiu i konkursy wychowu kur" — wygł. Jan Czyżewski; godz. **14.00** odczyt p. t. „Organizacja zbytu drobiu i pierza" — wygł. dr. Eugenjusz Tomaszewski; godz. **14.20** odczyt rolniczy p. t. „Bronowanie i wałowanie" — wygł. prof. St. Biedrzycki; godzina **14.50** muzyka z płyt; godzina **15.15** „Chwilka lotnicza"; godz. **15.25** „Aby tradycji stało się zadość" — wygł. p. Marja Ankiewiczowa; godz. **15.50** program dla dzieci najmłodszych: a) „Kłopoty zimowe" Pani Skoczek - Rudzińskiej — opowiadania J. Wirskiego; b) „Mali Chińczycy" — pogadanka prof. Al. Janowskiego; godz. **16.20** odczyt; godz. **16.40** muzyka z płyt; godzina **17.10** „Zamenhof i jego wynalazek języka światowego" (Zamenhof kai ia eltrovo de helpa linguo) — wygł. prof. dr Odo Bujwid; godz. **17.35** popularny koncert symfoniczny — wyk.: Orkiestra Filharm. pod dyr. Ozimińskiego. Dymitr Nenow (fort. i dyrekcja); godz. **19.15** „Porady prawne dla rolników" — wygł. mec. Zygmunt Nadratowski; godz. **19.30** muzyka z płyt; godzina **19.45** Prasowy Dziennik Radjowy; godzina **20.00** dialog pp. red. W. Giełżyńskiego i inż. E. Porębskiego p. t. „Bezrobocie i nadprodukcja"; godz. **20.15** muzyka lekka — wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. St. Nawrota, Wandzia i Piotruś Lejkin (ksylofon i tremofon); godz. **21.45** słuchowisko p. t. „Sybir" — audycja poświęcona twórczości G. Zapolskiej; godz. **22.30** dodatek do Prasowego Dziennika Radjowego; godzina **22.45** muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Huizen (1875 m) i **Helsinki** (368 m): 19.00 akademja narodowa z okazji 70-lecia prezydenta republiki; **Paryż** (1724 m) „Dzwony kornewilskie" Planquette'a; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.15 transmisja odczytu, 21.10 transmisja recytacyj z Hamburga; **Dawentry** (1554 m) i **Londyn** (261 m) „Kawaler Róży" operetka R. Straussa; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert; **Kalundborg** (1154 m) i **Kopenhaga** (281 m) 21.15 pieśni skandynawskie, 22.15 koncert; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert; **Budapeszt** (550 m) 19.20 słuchowisko; **Ryga** (524 m) „Fra Diavolo" opera Aubera; **Wiedeń** (516 m) 19.45 koncert rosyjski, 21.30 kwartety smyczkowe; **Medjolan** (500 m) 21.00 koncert symfoniczny; **Praga** (486 m) 19.20 godzina piosenek, 21.30 kwartet smyczkowy; **Beromuenster** (459 m) 20.00 koncert symfoniczny z Berna; **Rzym** (441 m) 21.00 koncert orkiestry; **Bukareszt** (394 m) 20.00 koncert utworów operowych, 20.45 recital śpiewaczy, 21.15 koncert orkiestry.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W sobotę, dnia 12 b. m., o godz. 15-tej, zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy i najukochańszy mąż, brat, nasz niezapomniany i troskliwy opiekun i wujek, ś. p.

Antoni Styczyński

w 86 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 15 b. m., o godzinie 14.45, w Kościanie z domu żałoby ul. Poznańska 68.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 12 325 **żona i rodzina.**

Kościan, 12. XII. 1931.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Powózki oczekiwać będą na dworcu w Kościanie na pociąg poznański.

Wszystkim, którzy raczyli oddać ostatnią przysługę, ś. p. nieodżałowanej naszej Matce Przełożonej

Marji Ignacji Szydłowskiej

oraz tym wszystkim, którzy okazali nam w ciężkiej naszej żałobie tyle serdecznego współczucia, składamy najszczersze

Bóg zapłać!

Siostry Urszulanki.

Poznań, dnia 14 grudnia 1931 r.

dw 1948

KINO RENAISSANCE
Od dziś
sensacyjna komedja p. t.:
„Romans z włamywaczem".
Nadprogram
wesoła komedja.
Pw 9 580-50.4

JUŻ DZISIAJ
zapraszam do
korzystania
z okazyjnego zakupu
bo staniały
CERATY
z metra i
OBRUSY
gotowe
ZB. WALIGÓRSKI
Skład tapet
naprzeciwko poczty.
Pw 9 064-65-48.17/18

✝

Dnia 12 grudnia r. b. zmarła, opatrzona Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, ukochana teściowa i babcia, ś. p.

z Rejków

Marja Magdalena Stoińska

przeżywszy lat 67 Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 15 b m., o godzinie 15-tej, z domu żałoby, Aleje Marcinkowskiego 1, na cmentarz św. Wojciecha, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

zw 12 322 **dzieci z rodziną.**

✝

W sobotę, dnia 12 grudnia 1931 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nasza ukochana i nigdy niezapomniana matka, teściowa i babcia, ś. p.

z Gościniaków

Katarzyna Stachowiakowa

przeżywszy 62 lata. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 15 bm., o godz. 3 po poł., z domu żałoby, ul. Górczyńska 52, na cmentarz M. B. Bolesnej

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 12287 **córka, synowie, synowe i wnuki.**

OKUCIA
budowl. i meblowe,
zamki, zawiasy, klamki, gwoździe, druty, śruby, nity, narzędzia
niskie ceny.
A. KOSZEWSKI
POZNAŃ, St. Rynek 61.
Pw 9 066-41.118

Dnia 12 grudnia b. r. zmarł w Warszawie, ś. p.

Dr. Inż. Dymitr Tiukow

Adjunkt Zakładu Technologji Rolniczej U. P. oraz były zastępca Kierownika N. O. G.

W Zmarłym tracimy kochanego Kolegę i Przyjaciela.

Pracownicy Zakładu Technologji Rolniczej U. P. oraz Naukowej Organizacji Gorzelnictwa.

zw 12 333

Dnia 12 grudnia b. r. zmarł ś. p.

Dr. Inż. Dymitr Tiukow

Adjunkt Zakładu Technologji Rolniczej U. P. oraz były zastępca Kierownika N. O. G.

W Zmarłym tracimy cennego pracownika, wybitnego badacza i kochanego Kolegę. zw 12 334

Kierownictwo Zakładu Technologji Rolniczej U. P. oraz Naukowej Organizacji Gorzelnictwa, Ośrodek-Poznań.

HERBATA
St. Milachowskiego

Cena za 1/3 kg.

Darjeeling Broken Orange Pecco	zł 4.50
Dilaram Flowery Orange Pecco	zł 4.00
Assam Flowery Orange Pecco	zł 3.50
Ringtong Darjeeling	zł 3.40
Ciemny Darjeeling	zł 3.25
Sitrakande Ceylon Orange Pecco	zł 3.00
Ceylon O. Pecco II.	zł 2.50
Jawa Orange Pecco	zł 2.25
Indian O. Pecco	zł 2.00
Sumatra	zł 1.50

MIESZANKI

Nr. 40
MIESZANKA CEJLOŃSKA
paczka — 1/10 kg zł 2.25

Nr. 37
Mieszanka MANDARYŃSKA
paczka — 1/10 kg zł 2.95

Wysokogórskie i ciemne DARJEELINGI, aromatyczne CEYLONY dobre JAWY — SUMATRY

IMPORT HERBATY
St. Milachowski
POZNAŃ
ul. Fr. Ratajczaka 40.

Pw 9588-49,128

Linoleum
Dywany
Chodniki
staniały
Zb. Waligórski
Skład tapet
Pocztowa 31, naprzeciwko poczty.
dw 1 824/5

LOKAL
duży, w którym obecnie kawiarnia i cukiernia, **do wynajęcia** od 1. I. 1932. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 12 312**

Pewna egzystencja
odrzucająca dobre zyski, fachowość niepotrzebna. Zbyt w przemyśle i rolnictwie. W tem 3 pokojowe mieszkanie z telefonem, samochód, składnica. Potrzebna gotówka 20 tysięcy zł. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańsk. pod **zw 12 261**

DZIURKI
szt. 3 gr., mereżka mtr 20 gr., okretka 15 gr. dekatyzowanie 30 gr. plisowanie spódn 2 zł hafty tanio wykonuje terminowo
„HAFTOPLIS"
St. Rynek 10. (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk)
Pw 8483-35.31

✝

Dnia 12 grudnia 1931 r. zmarł nasz długoletni członek, ś. p.

Michał Płotkowiak

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 15 grudnia, o godz 3 po południu, z domu żałoby przy ul Dąbrowskiego 98. O jaknajliczniejszy udział członków w pogrzebie prosi zw 12 330/1

Zarząd Zjednoczenia Podmistrzów Budowlanych.

Przewielebnemu Duchowieństwu Dyrekcji Szkoły Przygot. im. Kopernika. Koleżankom i Kolegom klasy II. oraz wszystkim Krewnym i Znajomym za dowody współczucia, przesłane liczne wieńce i oddanie ostatniej przysługi naszemu najdroższemu synkowi, ś. p.

Olesiowi Laskowskiemu

składają serdeczne

Bóg zapłać!

Rodzice z synkiem.

zw 12 328

ŚPICHLERZ
masywny, na Przeładowni Miejskiej, z dwoma torami i bezpośrednim dostępem do wody, nadający się na magazynowanie wszelkich suchych towarów, **sprzedam.** Oferty Kurjer Pozn. **zw 12 335**

Maszyny
do szycia **„Veritas"**, 76 lat w biegu, **oddaje tanio**
KONIKIEWICZ,
plac Nowomiejski 1a.
zw 12 332

Inżynier-handlowiec
z akad. wykszt., branża mech. i elektr., z długoletnią wybitną praktyką przemysłowo-handlową w wielkim przemyśle w Polsce i zagranicą, na kierowniczem stanowisku **zmieni posadę w Poznaniu, przyjmie poważną akwizycję ew. na wyjazd.** Wzorowe referencje. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego **zw 12297**

Szkło
okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe djamenty, kit szklarski itp., lustra i ***szyby wystawowe*** poleca
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Spółka Akcyjna Poznań
Małe Garbary 7 a. telefon 28-63.
Oddział w Łodzi, ul. Pusta 15/17.
Pw 8 479-30,110

Do 30% to ogromna zniżka

przyjdźcie zaraz poznane z dobroci polskie obuwie

marki

II. oddz. sprzed w firmie: H. Smyczyński, Kraszewskiego 11.

Fabryka obuwia: Wrocławska 15.

WAZA

zw 12327

wspaniale lśniące lustro

to Sidol

niezastąpiony płyn do czyszczenia szyb, luster, metali.

nw 7 583

MLECZARNIA PAROWA na sprzedaż

w dobrej okolicy, ładne budynki, dobre maszyny, obszerne mieszkanie. Kościół, poczta, kolej w miejscu. Dla fachowca znakomita lokata kapitału. Zgłoszenia do **„Par"**, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. **58 226** Pw 9579-58,227

PIERWSZORZĘDNY FOLWARCZEK

20 kilometrów od Poznania, 115 morgów buraczanej, drenowanej ziemi, 8 łąki, obsiane 55 morgów żyta, 6 pszenicy, 4 karnatki, 5 koni, 15 bydła, 15 świń, martwy nadkompletny, zabudowania na żelazie pod dachówką, dom czteropokojowy, 1½ morgi ogrodu, prywatne, cena 45 000, wpłaty 15 000, reszta spłaty długie lata **śpiesznie sprzedam. Nowak, Poznań, Kramarska 15,** pierwsze piętro przy Starym Rynku zw 12 317/18

Zarząd Kasy Emerytalnej dla robotników Kolei Państw. w b. dzielnicy pruskiej, w Poznaniu

rozpisuje niniejszem

PRZETARG OFERTOWY

na roboty żelazo-betonowe przy budowie domów mieszkalnych w Gdyni przy Szosie Gdańskiej.

Warunki przetargu można nabyć za opłatą 6.— zł w Zarządzie Kasy Emerytalnej w Poznaniu, ul. Skarbowa 10, w godz. od 9—12 przed południem.

Interesanci zamiejscowi winni należytość za warunki przetargowe przesłać pocztą.

Oferty należy składać w Zarządzie Kasy Emerytalnej w Poznaniu, ul. Skarbowa 10, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 grudnia 1931 r. do godz. 11.30 w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na roboty żelazobetonowe przy budowie domów mieszkalnych Kasy Emerytalnej przy Szosie Gdańskiej w Gdyni.

Do ofert należy dołączyć pokwitowanie na zdeponowane w Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Poznaniu, wadjum w wysokości 5% oferowanej kwoty

Za walory (wadjum) dołączone do oferty nie odpowiadamy.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 29 grudnia o godz. 12-tej w obecności przybyłych oferentów.

Zastrzegamy sobie prawo wyboru oferentów, ewentualnie podziału robót lub nieuwzględnienia żadnej oferty.

Zaznacza się równocześnie, że na zlecić się mające roboty Zarząd K. E. nie będzie udzielał żadnych zaliczek, a rachunki za wykonane roboty regulowane będą w myśl załączonych do kosztorysu ogólnych warunków

dw 1 934 **Dr. Dziewiński.**

2. K. 14/30. **PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Strzałkowie Olędry pow. wrzesiński** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej gminy Strzałkowo Olędry pow. Września tom 91 wykaz l. 2 na imię Antoniego Poprawskiego, kupca z Rychwała i żony jego Józefy z Kasprzaków, zostanie w drodze egzekucji dnia **4 lutego 1932 r.,** o godz. 10-tej przed południem, wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 14. Sprzedać się mająca nieruchomość składa się z gruntów o powierzchni 21 a 70 m² + 25 ar i 50 m² wraz z zabudowanem podwórzem o powierzchni 22 a, zapisana do matrykuły pod art. 47 do księgi podatku budynkowego pod nr. 32, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego wynosi 1579 złotych. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 17 marca 1931 r. Września, dnia 30. 10. 1931 roku. **Sąd Grodzki.** nw 7 526

IV. K. 13/31-6. **PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Zawadach pow. obornickiego** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Zawady karta 21 na imię rolnika Jana Szala, zostanie w drodze egzekucji dnia **19 lutego 1932 r.,** o godzinie 9 przed poł., wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 4. Wymieniona nieruchomość jest gospodarstwem wiejskiem obszaru 36,81,45 ha, zabudowanem a) domem mieszkalnym, b) domem komornicym z chlewem, c) stodołą, d) stajnią i oborą, e) wozownią, f) wozownią. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 115,08 talarów. Wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 204 marki. Art matrykuły 5 Zawady i 5 i 12 Gościejewo-Leśne. Księga podatku budynkowego nr. 5 Zawady. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 12 listopada 1931 r. Rogoźno, dnia 18 listopada 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 7 525

UCHWAŁA. Firma Wiktor Klimaszka dawn. E. Liebehentschel, Rawicz, wniosła o udzielenie jej odroczenia wypłat. Do rozpoznania wniosku tego i powzięcia uchwały, czy odroczenie wypłat należy udzielić, wyznacza się termin na 28 grudnia 1931 r., o godz. 10 przed poł., pokój 13 w podpisanym Sądzie. W terminie tym mogą wierzyciele wyżej wymienionej firmy jawić się w celu udzielenia Sądowi wyjaśnień. Rawicz, dnia 9 grudnia 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 7 524

POSTĘPOWANIE KONKURSOWE.

W sprawie konkursu nad majątkiem kupca **Wincentego Jareckiego z Leszna,** ul. Kościańska 2, nastąpi podział końcowy z pretensji resztującej 5015,51 zł, którą masa rozporządza.

Uwzględnione zostaną w końcowym podziale nieuprzywilejowane pretensje w kwocie 92.369,82 zł.

Wykaz końcowy wyłożony jest do wglądu w sekretarjacie pokój nr 18 miejscowego Sądu Grodzkiego.

Leszno, dnia 7 grudnia 1931 r.

(—) **Józef Wstawski**

dw 1 945 adwokat, zarządca masy upadł.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 16 b. m., o godz. 13.30, u spedytora Kleczewskiego przy ul. Marc. Mottego 3, sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę:

kompletny pokój stołowy bardzo dobrze utrzymany.

Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. nw 7 222

Daroszewski, kom. sąd. Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, 17. XII 1931 r., o godz. 11-tej, ul. Piekary 20/21, sprzedam publicznie najwięcej dającemu:

2 maszyny drukarskie większego rozmiaru i tygiel.

W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel 51-18. nw 7 323

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Gospodarstwo

110 morgowe blisko kolei w powiecie chodzieskim (Wlkp.) na sprzedaż. Zabudowania masywne, dobra ziemia. Cena według ugody. Zgłoszenia do Redakcji „Nasza Chodzież" w Chodzieży. nw 7479

Warsztat

blacharski i instalacyjny, kompletny z maszynami tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod nw 7 495

Parcele 50 gr metr²

Każdy kupujący może otrzymać 19-letnią 6% pożyczkę na spłatę ziemi: budowę założenie gospodarstwa i warsztatu pracy. Informacje — Aleje Marcinkowskiego 13 pokój 15 telefon 37-15 Pw 8 465 13.57

Motocykle

Motosacoche nowe oraz używane sprzedaje Koszczyński Ogrodowa 15 Pw 8 681-45.115

Futra

sprzedaż gwiazdkowa karakułowe, piżmowce źrebce nutrje, tchórze, popielice sealowe, wszelki wybór różnego rodzaju oraz skóry blamy wydry sprzedaje po bardzo niskich cenach Łajewski, Poznań ul. Fredry 1. Pw 9 329-48.99

Fortepiany

Bechsteina Blüthnera, Steinwaya okazyjnie do nabycia. Wł. Kwiatkowski, Gwarna 9 zdw 90 434

„Światek dziecięcy"

poleca lalki zabawki, ubranka wózeczki tanio Kraszewskiego 11 zdw 90 420

Sypialnia

polerowana 10 części, model, wykonanie pierwszorzędne, gwarancja, sypialnie dębowe jadalnie najtaniej Chomicki, Swarzędz, Poznańska 6. zdw 92 894

Lustro

stojące biurko, inne rzeczy, z powodu wyprowadzki tanio sprzedam. Różanna 15 parter, lewo. zdw 92 810

Niżej cen zakupu praktyczne podarki kupisz

Serwisy obiadowe, kawowe, talerze filiżanki, półmiski, szklanki tylko 10 groszy noże łyżki widelce łyżeczka do kawy grubo srebrzona tylko 50 groszy. Staszewski, 27 Grudnia 5. zdw 93 284

Fabryka

wyrobów cementowych nowocześnie urządzona w dużem mieście natychmiast do sprzedania. Zgłoszenia pod „Fabryka" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 54. Pw 95 58-63.632

Szafę

szyfonierkę sprzedam. Zagórze blok 1, mieszkanie 5. zdw 93 219

Lokal

w śródmieściu z oddzielną sprzedażą butelkową do oddania. Gotówka 3.000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 390

Futro męskie

piżmowce kołnierz wydra okazyjnie sprzedam. Dąbrowskiego 9-11, mieszkanie 8. zdw 93 180

Fortepian

sprzedam tanio. Piekary 8 m. 11. zdw 93 307

Sprzedam

sztucer, 2 dubeltówki. Plac Sapieżyński 5 m 8 Bilińska. zdw 93 171

Firany

tiulowe woalowe madrasowe kołdry na wacie i wełnie własnej fabrykacji już od 14.50 — Wełna chemicznie czyszczona na kołdry kg od 12 zł. Wata od 2 zł kg. W. Groszkiewicz. Poznań ul. Wrocławska nr. 3. Hurtownie i detalicznie. Pw 9 331-48.118

Powóz

kryty w bardzo dobrym stanie (po ś. p. ks. prob. Podkomorskim) na sprzedaż, do wiadomości: Bydgoska 6-7. śrw 45

Blüthner

fortepian czarny prawie nieużywany sprzeda tani Betting, Leszno. dw 1 829

Jeśli wątpisz?

to się przekonaj gdyż niema równie korzystnej i o podobnym wyborze towarów firmy branży papierniczej zabawek, artykułów szkolnych i biurowych od firmy Fr. Szymański, przy Pocztowej 31 Pw 9 279-48.5

Nie kupuj mebli

Zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz gdyż tam najniższe ceny Pw 8675-45.68

Okazja

piękne podarki gwiazdkowe, pierścionki brylantowe, kolczyki, brosze etc okazyjnie bardzo tanio F. Tarkowska Plac Wolności 11. Pw 9 328-48.74

Futra

Pracownia kuśnierska poleca futra źrebcowe ceny niskie. Wyspiańskiego 19 (Łazarz) Czuba. zdw 90 919

Wiktor Czysz

Plac Wolności 5 — Szkolna 11 Parasole 3.90; torebki 1.25; teki 1.50; torby szkolne 2.90; portfele 1; podkówki 0.90; walizki 3.25 Własna pracownia przyjmuje reparacje parasoli i wyrobów skórzanych Pw 9341-49.55

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4 a, stolarnia. zdw 89 908

Orzechy

włoskie złotych 14.50, łuszczone 32 miód pszczelny gwarantowany 14 zł kuracyjny 18.50 franko zaliczka. Bracia Baltuch. Zaleszczyki. zdw 91 206

„Occassion"

sprzedaje brylanty, złoto, srebro. Aleje Marcinkowskiego 23. zdw 93 289

Płaszcz

zimowy męski tanio sprzedam. Ul. Ratajczaka 3, mieszkanie 10, podwórze. zdw 93 538

Magle domowe

wzorowo wykonane oddam w każdej ilości po cenach bardzo korzystnych. Wytwórnia modeli, Bydgoska 2 a. śrw 46

Młode

bezdzietne małżeństwo (kolejarz) poszukuje pokoju i kuchni za miesięczną dzierżawę wprost od gospodarza, może być portjerstwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 502

Realność

składająca się z 30 mórg ziemi, domu i budynków gospodarczych, młyn wodnomotorowy w Poznaniu, okazyjnie do sprzedania. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 490

Zabawki

kupuje się najtaniej w firmie Nowy Bazar Strzelecka 33. zdw 93 478

Sprzedam

skład kolonjalny i piec do wafli pieczenia tanio. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 93 543

Skład

kolonjalny, mieszkanie, pokój, kuchnia. Adres Kurjer Pozn. zdw 93 582

Kolonjalkę

pokojem przy ruchliwej ulicy sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 93 687

Futro

damskie źrebce, nowe, tanio. 27 Grudnia 20 mieszkanie 11. zdw 93 614

Willa

wolna, morga ogrodu, wpłaty 17 tysięcy. Małecki, Poznań Rybaki 20 a. zdw 93 646

Gramofony

okazyjnie sprzedaje się. Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. zdw 93 598

Jadłodajnia i kawiarnia

w Poznaniu, w dobrym punkcie, z całem urządzeniem i mieszkaniem z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 755

Meble

wszelkiego rodzaju, jadalnie, sypialnie, męskie gabinety, kuchnie, kanapy, leżanki, klubowe, fotele najtaniej Andrzejewski, Marszałka Focha 38. dw 1942

Kuźnia

z placem oraz z całkowitem urządzeniem na sprzedaż od 1 1. 32. Oferty Agencja Kurjera Pozn., Wronki. nw 7590

Meble

suche z centralnie ogrzewanych magazynów 50 proc. zniżki przy gotówce, dalszy rabat. „Dom Mebli", Woźna 12. zdw 92 398/9.

Na gwiazdkę

wózki dla chłopców (platformy), trwałe tanie. W. Hein, Czesława 17 zdp 92 532

Harmonijki

ustne dobre tanie wielki wybór poleca Skład fabryczny Lutnia Szmelter Gwarna 16 zdw 90 907/8

Parcele

40 gr. m. kw. począwszy dajemy kredyt budowlany, 6 proc. długoterminowy „Osadopol", Rzeczypospolitej 9 Pw 9492/93 49.63.64

Sypalnie

sprzedaje tanio Stolarnia Rybak 15 nw 7 029/30

Maszynę

Singera z raczka do naprawy obuwia sprzeda Prusa 20, m. 12. zdw 93 574

Koń

wóz, prawie nowy, handlarsko-rzeźnicki tanio sprzedam Chwaliszewo 34, mieszkanie 6. zdw 93 562

Sprzedam

maszynę do szycia okazyjnie tanio. Bączkowska, Długa 4. zdw 93 590

Kuchnia

stolik dziecięcy, stół do kart orzech Wodna 4, I. piętro. zdw 93 624

Skład

kolonjalny towarem, maglem, mieszkaniem, śródmieściu tanio oddam zaraz Zielona 3 mieszk. 3. zdw 93/677

Ubranie

czarne korzystnie na sprzedaż. Szkolna 9, mieszk 3. zdw 93 611/12

Maszyny

2 damskie Singera, okrągłe czołenko tanio sprzeda. Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 93 679/80

Ubranie

męskie obszerne tanio. Adres Kurjer Pozn. zdw 93 596

Gospodarstwo

64 morgi pszennej ziemi, zabudowania pierwszorzędne, inwentarz nadkompletny, półtora kilometra od miasta i stacji, cena 24, wpłaty 14 tysięcy. — Folwark 416 mórg, ziemia pszenno-żytnia, drenowana, zabudowanie masywne, inwentarz żywy i martwy nadkompletny nad szosą, cena 85, wpłaty 45 tysięcy i wiele innych korzystnych gospodarstw i domów poleca A. Szweda, Rogoźno, Wielkop., Hotel Polonia. zdw 93 693

Konia

na biegunach, jak nowy, skórą obciągany okazyjnie sprzedam. — Żórawia 11, mieszk. 5. zdw 93 700

Szklanki szlifowane Kieliszki szlifowane Najlepszą porcelanę Całkowite wyprawy Podarki gwiazdkowe

jak ogólnie wiadomo najtaniej tylko wprost w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdw 93 736

Skórki

blamy, ceny hurtowe. Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska) rw 3 797

Tokarnia

pociągowa, 135 długa. Wały Jana III. 10, suterena. zdw 93 779

Dubeltówka

12, pięciostrzałówka 12 tanio. — Wały Jana III. 10, suterena. zdw 93 775

Dom piętrowy

ze składem w Lesznie, masywny, sprzedam. Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdw 93 767/8

Do maglowania

polecam magle z elektrycznym zapędem oraz ręczny Polecam wszelkiego rodzaju towary kolonjalne po cenach konkurencyjnych Józef Orzeł, skład kolonjalny, Aleje Marcinkowskiego 3a. zdw 93 702

Fortepian czarny

zamienię na pianino krzyżowe, dobrze utrzymane za dopłatą. — Zgłoszenia pod zd 93 719

Skład

kolonjalno-delikatesowy, bez mieszkania, nadający się na każdą branżę, sprzedam korzystnie. Dąbrowskiego 5. zdw 93 770

1 parcela

lub 2 mniejsze Grudzieniec - Solacz, ślicznie położone. — Oferty Kurjer Poznański zdw 93 587

Obrazy

oleodruki nowe za bezcen Wierzbięcice 28, parter. zdw 93 757

Gospodarstwo

61 mórg ziemi buraczanej budynki welbowane, bez inwentarza, 22 000 wpłaty 6 000 korzystnie sprzeda. Ratajczak, Masztalarska 7 a III. zdw 93 559

Piekarnia

z mieszkaniem w Poznaniu tanio do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 788

Portjera

piękna z pereł szklanych za bezcen. Wierzbięcice 28, parter. zdw 93 758

Skrzydło

bardzo tanio, okazyjnie. Berwińskiego 1, mieszkanie 5 (Łazarz). zdw 93 589

Futro

damskie nowe, sealowe 260. — Wierzbięcice 28, parter. zdw 93 756

Kanarki

żółte, wózek lalki, koń biegunach, skrzypce, stolik, fotelik dziecięcy, półszork roboczy. — Ptaśniewicz, Wierzbięcice 33. zdw 93 733

Skład

rzeźnicki z urządzeniem, mieszkaniem, zwrot kosztów 1 000 złotych wprost od gospodarza. — Kwieciński, Junikowo-Poznań. zdw 93 718

Restaurację

w dobrej dzielnicy Poznania z pełnem wyszynkiem sprzedam. Biuro Posłańców, Przecznica 1a. zdw 93 707

Powozy

dwa kryte rezerwowe koła oraz magiel, wannę emaljową korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 93 716

Młyn

parowo-turbinowy, 3 pary walcy dubeltowych, 2 złożenia kamieni, 100 mórg gruntu z zabudowaniem sprzedam 20 klm od Poznania, komunikacja dobra P. Woźniak, zegarmistrz. Murowana Goślina. dw 1944

Futro

karakułowe, długie okazyjnie tanio. Pracownia Futer. Stary Rynek 40. II. zdw 93 628

Klubowy

garnitur, elegancki, jak nowy sprzedam 180. Groblą 4. m 2. zdw 93 657

Potrzebującym Zakopanego

sprzedam pracownie zakopiańską oraz rękawicznictwo — zbyt Polska, zagranica. Zakopane, skrytka pocztowa 20. zdw 93 694

Węgiel

prima górnośląski po 3.20 zł franko dom dostarcza. Zgłoszenia Telefon 65-16. zdw 93 660

5 KUPNA

Aparat fotograficzny
10x15 z podwójnym wyciągiem, dobrej marki kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 829

Buldoga
białego kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdpw 93 522

Kupię
wille w Poznaniu lub na przedmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 539

Konia
na biegunach dobrze utrzymanego kupię 27. Grudnia 9. m. 3. zdw 93 620

Kupię
używaną kuźnię polową, imadło i kowadło. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 639

Gospodarstwo
circa 10-morgowe z większem mieszkaniem blisko Poznania przy stacji kolejowej kupię lub przejmę w dzierżawę. Bliższe warunki Niejacki, Bydgoszcz, Wesoła 1. zdw 93 698

Linoleum
czerwony ca. 2—3 mtr. kupię natychmiast. Hurtownia Porcelany Wroniecka 24, podwórze. zdw 93 766

Katalog
filatelistyczny Michel'a na rok 1932 okazyjnie kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 769

Kupię
wille z ogrodem przy tramwaju lub małe gospodarstwo z obszernym domem pod Poznaniem tuż przy stacji kolejowej. Wpłata 7—8 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 811

Pianino
za gotówkę do złotych tysiąc kupię. Oferty podaniem fabrykatu Kurjer Pozn. zdw 93 713

Pianino
zaraz kupię. Oferty, cena Kurjer Poznański zdw 93 732

Zamienię
wille nową podmiejską na gospodarstwo rolne. Oferty Gniezno, skrytka 69. zdw 93 720

Zamienię
motocykl na meble. — Gniezno, skrytka 69. zdw 93 721

Angielkę
i białe kafle używane kupię. — Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Swarzędz. nw 7591

Mąkę żytnią
wagonowo stale potrzebujemy. Wejdziemy stały kontakt młynem z Poznańskiego lub Pomorza. — Zgłoszenia Bergel, Ziemiopłody, Warszawa, Widok 22. zdw 93 696

6 KAMIENICE

Kamienicę
kupię, wpłace 25.000, wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 778

Kamienica
nowa, I-piętrowa, czynsz 7 000, cena 51 000, wpłaty 18 000 reszta hipoteka amortyzacyjna Poznaniu, Ratajczak, Masztalarska 7 a, III. zdw 93 558

Kamienica
składami, dochód roczny 20.000, cena 155.000, wpłaty 55.000, reszta długoletnia hipoteka sprzedam — Popielski, Piekary 18, I. zdw 93 777

7 PIENIĄDZ

Poszukuję
30 do 50 000 zł na I. hipotekę tysiącmorgowego majątku, bonitacji 4.60 we wielkiej kulturze. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 705

Za 25 000
dam po 3 miesiącach 30 000 zł. Zapewnienie hipoteczne. Sprawa pilna — zaraz. Kurjer Poznański pod zdp 93 483

Spieszne zgłoszenia
Kto posiada obligacje 5% wewnętrznej Pożyczki Państwowej z r. 1920. Do Kurjera Poznańskiego zdw 93 527

Pretensja 200 000 złotych
płatna 1 stycznia 1932, bezwzględnie pewna, jest korzystnie zaraz do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 482

Wypożyczę
3.000 zł za zabezpieczeniem hipotecznem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 568

100 zł
na dwa miesiące, procent obiady lub pieniądz. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 581

10 000 zł
na spłatę hipoteki poszukuję, obiekt wartości 150 000. Poznań. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 565

Za
pożyczenie 1.000—2.000 złotych jedno lub dwuosobowy pokój prosencie, gwarancja hipoteczna. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 783

Pomorzanin
posiadający przedsiębiorstwo zbożowo-mączne w Warszawie poszukuje młodszego kupca zbożowca z kapitałem ca 20 000 jako wspólnika. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 695

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
5 pokojowe, umeblowane, z powodu wyjazdu na rok odnajmę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 842

4 pokoje
łazienka, pokój dla służącej, światłem elektrycznem, czynsz podług ugody od 1. I. 32. Poznań, św. Leonarda 17. zdw 92 853

Centrum
5 odnowionych, ślicznych pokoi odstąpię z meblami za 3 tysiące. Plac Sapieżyński 5, m. 8. Biliński. zdw 93 170

6 pokojowe
mieszkanie komfortowe przy Matejki, III ptr. zaraz korzystnie wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 425

Dwa
pokoje kuchnia, pokój. Gospodarz, Bluszczowa 4. zdw 92 784

5 pokojowe
komfortowe oddam za zwrotem kosztów renowacji pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 532

Pokój
dobre meble (Stanołęka) za 600 zł Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 619

2 pokoje
z kuchnią, w podwórzu, pl. Sapieżyński 3. Przebudowa i dzierżawa do kwietnia 1.400 zł wolne. Obejrzeć od 10—12 i 5—7. zdw 93 689

Dwupokojowe
komfortowe. Mroczkowski, Żydowska 1. rw 3 798

Pokój
kuchnia, meblami 1.400, rok dzierżawa zapłacona, dalsza 25. Zielona 3, mieszkanie 3. zdw 93 741

3 pokoje
kuchnia, komfort, centrum, częściowo z meblami, korzystnie oddam. Dzierżawa 70 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 93 787

Mieszkanie
kooperatywa, Warszawa, 3 pokoje, wygody, sprzedam wynajmę tanio zaraz. Telefon 68-25. Poznań 2—5. zdw 93 763

Trzypokojowe
z kuchnią, składem, na Łazarzu od gospodarza. Oferty spiesznie ul. Drużbackiej 7, I. piętro. zdw 93 812

Mieszkanie
6-pokojowe z komfortem w Lesznie w Rynku, nadające się także na biuro adwokackie od 1 stycznia 32, do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 809

9 SZUKA MIESZK

2 lub 3
pokoi, kuchnią, śpiżarnią, łazienką wygódką poszukuje zaraz. Posiadam gotówkę. Dokładne oferty Kurjer Poznański zdw 92 656

4—5
pokojowego przy Rynku Jeżyckim lub okolicy poszukuje lekarz zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 101

Poszukuję
mieszkania 5 pokojowego, centrum lub 3 pokojowego, okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 339

2 pokoi
z łazienką i ewentualnie kuchnią, czynsz zgóry kwartalnie poszukuję wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 536

1
lub 2 pokoi z kuchnią, zaraz wprost od gospodarza poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 236

Poszukuję
pokoju kuchni wprost od gospodarza. Czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 488

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pięciopokojowe (Toruń) takie same lub mniejsze Poznaniu, Grobla 28, mieszkanie 14. zdp 93 410

Trzypokojowe
ładne na czteropokojowe, ewentl. dopłata. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 580

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
od zaraz, Mickiewicza 7, mieszkanie 9. zdw 89 559

Pokój
1—2 osobowy, czysty, słoneczny, spokojny z elektrycznością od 15. 12. Wielkie Garbary 36, m. 22. zdw 92 855

Jasna
12, I., lewo, utrzymaniem. zdw 93 009

Pokój
obszerny, frontowy dla pań lub panów wolny od 15 bm. Niegolewskich 10, I., lewo. zdw 93 460

Dwuosobowy
panom samodzielnym, elektryczność, front. Wierzbięcice 13, m. 9. zdw 93 212

Gimnazjastów
2 kolegów przyjmę na stancję, troskliwa opieka zapewniona w pobliżu 3 gimnazjów. Długa 3, m. 4. zdw 93 492

Frontowy
Śniadeckich 9 m 10. zdw 92 691

Pokój dla pań
niekrępujący. Piekary 8 a, parter, prawo. zdw 93 461

Umeblowany
pokój jest do wynajęcia. Św. Marcin 14, III. piętro lewo. zdw 93 486

Pokój
zaraz. Małeckiego 17, mieszk. 5. zdp 93 501

Panu
wynajmę Dolna Wilda 64, mieszkanie 1. zdw 93 520

Pokój
wolny. Matejki 57, mieszkanie 6. zdw 93 526

Jednej
dwom osobom, centralnem ogrzewaniem niekrępujący. Młyńska 3, mieszkanie 11. zdw 93 533

Pokój
Małkowski Czesława 17 a, parter zdw 93 514

Centrum
Ratajczaka 10, II. zdw 93 499

Pokój
dla pana. Półwiejska 1, II. lewo, wejście z Strzeleckiej. zdw 93 477

Pokój
umeblowany do wynajęcia. — Wielkie Garbary 4, w podwórzu prawo, mieszk. 22. zdw 93 738

Pokój
do wynajęcia. Żydowska 30, mieszk. 10. zdw 43 678

Pokój
zaraz. Sienna 10, Sommer. zdw 93 739

Trzyosobowy
i pokoik wynajmę. Poznańska 58a, mieszkanie 1. zdw 93 627

Pokój
mały, tani Matejki 53, m. 11. zdw 93 600

Pokój
dla pana. Napieralski, Wielkie Garbary 9, I zdw 93 607

Niekrępujący
zaraz lub później. Wielkie Garbary 33, mieszkanie 7. zdw 93 617

Dwuosobowy
jednoosobowy Romana Szymańskiego 7, I zdw 93 594

Osobnem
wejściem małżeństwu lub dwom paniom wynajmę. Poznańska 43, m. 8. zdw 93 648

Jednemu
lub dwom inteligentom. Wybickiego 2 m. 9 zdw 93 365 6

Pokoik
czysty, ciepły, niekrępujący — Dolina 3, m 7. zdw 93 561

Pokój
front wynajmę. Staszica 19 mieszkanie 10. zdw 93 547

Pokój
2—3 skromnym panienkom seminarzystkom zaraz lub później. Tischler, Św. Marcin 66/77, m. 41 zdw 93 577

Zielona
7 I., podwórzu wspólny panu. zdw 93 650

Pokój
Za Groblą 5, tylny dom, I., prawo. zdw 93 625

Jednoosobowy
Kraszewskiego 9a, I. zdw 93 665

Pokoje
Plac Nowomiejski 10 b, mieszk. 5. zdw 93 545

Śniadeckich
6, III., mieszkanie 11. 1—2 osoby (studenci) utrzymanie fortepian. zdw 93 500

Pokój
czysty jedno-dwuosobowy zaraz. Kreta 23 mieszk. 9. zdw 93 555

Pokój
panom (Park Wilsona). Kanałowa 4, mieszkanie 11. zdw 93 586

Dwuosobowy
frontowy zaraz. Półwiejska 29, mieszkanie 6 zdw 93 592

Czysty
umeblowany. — Działyńskich 2, II., 5. zdw 93 585

Pokój
słoneczny dla solidnych katolickich panien Piekary 10, mieszkanie 15, dom boczny. zdw 93 583

Centrum
pokój od 15 lub 1. Marcinkowskiego 16, mieszkanie 18. zdw 93 578

Pokój
dwuosobowy ewentl. jednoosobowy panienkom. Młyńska 3, mieszkanie 8. zdw 93 576

Centrum
pokój dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka wynajmę. — Aleje Marcinkowskiego 17, I., prawo. zdw 93 575

Pokój
dobrze umeblowany piętnastego. Gwarna 8, III. lewo. zdw 93 573

Półwiejska 33
II., prawo, panom. zdw 93 570

Pokój
niekrępujący śródmieściu zaraz. Wały Kościuszki 5 mieszkanie 4. zdw 93 569

Pokój
skromny. Ogrodowa 10, mieszkanie 2. zdw 93 567

Dwa
łączne, frontowe. Kanałowa 6, parter, prawo. zdw 93 564

Frontowy
panom. Kanałowa 6, parter, prawo. zdw 93 563

Pana
wspólny pokój. Woźna 11 mieszkanie 13. zdw 93 709

Dla
inteligentnych osób. Romana Szymańskiego 3, I., lewo. zdw 93 708

Pokój
umeblowany wynajmę. Dąbrowskiego 9/11 mieszkani 8. zdw 93 703

Wspólny
panienkom Półwiejska 5, I., lewo. zdw 93 765

Pokój
Małe Garbary 4, Wawer. zdw 93 772

Klatki
schodowej pokój św. Wojciech 30 m. 7. zdw 93 780

Panienkom
pokój ewtl. używaniem kuchni zupełnie tanio. Wolnica 4/5, I. p. lewo. zdw 93 761

Frontowy
panom, elektryczność. Skarbowa 21, m. 2. zdw 93 686

Pokój
mniejszy, dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka pokój duży gabinet z dobrem utrzymaniem. Grobla 6 mieszkanie 9. zdw 93 682

Pokój
dobrze umeblowany wynajmę. — Kantaka 7, m 10. zdw 93 681

Pokój
elektryczność. Górna Wilda 42, mieszkanie 9. zdw 93 744

Śródmieściu
ładny wynajmę utrzymaniem — bez. Wały Jana III. 11, parter, prawo. zdw 93 745

Pokój
niekrępujący, elektryczność. — Szewska 9, m. 10. zdw 93 746

Pokój
Marszałka Focha 49 m. 7. zdw 93 747

Elegancki
niekrępujący elektryczność. — Piotra Wawrzyniaka 33, m. 4. zdw 93 748

Małżeństwu
Kanałowa 6, m. 16. zdw 93 749

Duży
niekrępujący. Pocztowa 21 m. 6. zdw 93 750

Pokój
2—3 osobowy elektryczność (fortepian do dyspozycji. Spokojna 19, I., mieszkanie 5. zdw 93 752

Pokój
zaraz. Poznańska 56, mieszk. 2. zdw 93 599

Pokój
Grobla 9, I., prawo. zdw 93 643

Pokój
umeblowany dwuosobowy, frontowy od stycznia. Ratajczaka 10, mieszkanie 5. zdw 93 792

Męski
pokój panu na stanowisku. Krasińskiego 8 c. zdw 93 711

Pokój
elektryczność, centralne. Poznańska 58 a, m. 6, narożnik Mickiewicza. zdw 93 715

Niekrępujący
dobrze umeblowany, centralne ogrzewanie, elektryczność, wynajmę panu. Śniadeckich 30, m. 6 zdw 93 723

Centrum
pokój lepszy. Kreta 4, II., prawo. zdw 93 724

Pokój
ładny wynajmę. Polna 13, I., lewo. zdw 93 726

Dwuosobowy
jednoosobowy. Działyńskich 2, mieszkanie 7. zdw 93 728

Pokój
dwuosobowy panom, paniom, elektryczność. Żupańskiego 18, mieszkanie 1. zdw 93 729

Panom
obiadami. Wrocławska 13, m. 11. zdw 93 730

25
zł pokoik, elektryczność, łazienka. — Adres Kurjer Poznański, Stary Rynek rw 3 803

Kilka
dobrze umeblowanych pokoi — ewentualnie kuchnia — wszelki komfort. Sołacz, Śląska 2. rw 3 800

Pokój
umeblowany panienkom. Słowackiego 39, m. 10. jw 2196

Inteligenci
kilka pokoi. Aleje Marcinkowskiego 1, II., m. 7. zdw 93 743

Pokój
czysty na dwie osoby do wynajęcia. Półwiejska 30, mieszk. 7. zdw 93 727

Pokój
dla 2 panów zaraz. Długa 4, mieszkanie 1. zdw 93 105

Pokój
pusty, duży elektryczność wynajmę. Szamarzewskiego 20 23 mieszkanie 17. zdw 93 644

Jednoosobowy
wynajmę zaraz. Kozia 33, II. zdw 93 645

Pokój
Kreta 6, mieszk. 11. zdw 93 649

Pokój
umeblowany wynajmę. Ratajczaka 13, II. zdw 93 647

Dwuosobowy
Śniadeckich 26, mieszkanie 2. zdw 93 651

Wynajmę
dwom panom. Św. Marcin 15, mieszkanie 13. zdw 93 640

Frontowy
Piekary 7, 7. zdw 93 636

Ogrodowa 11
III., prawo, pokój zaraz obiadami wynajmę. zdw 93 632

Pokój
elegancki, elektryczność od zaraz. Górna Wilda 36, mieszkanie 11. zdw 93 631

Pokój
bardzo ładny, lepszemu panu, pani, utrzymaniem bez, zaraz. Wielkie Garbary 40 mieszk. 8. zdw 93 629

Frontowy
pokój tanio. Gąsiorowskich 11, mieszkanie 10. zdw 93 622

Pokój
oddzielnem wejściem klatki schodowej 1 lub 2 osoby. Mickiewicza 1, mieszkanie 4. zdw 93 621

Pokój
zaraz wynajmę. Mickiewicza 5, mieszkanie 9 zdw 93 618

Plac Wolności
10 mieszkanie 13 pokój komfortowy tylko inteligencji bardzo korzystnie. zdw 93 613

Pokój
dobrze umeblowany frontowy na 2 osoby, telefon, łazienka Bąkowska, Aleje Marcinkowskiego 3 b, I., mieszkanie 17. zdw 93 606

Ciepły
dwuosobowy elektryczność. — Skryta 9, mieszk. 6. zdw 93 605

Pokój
umeblowany Dąbrowskiego 36, I. mieszkanie 15. zdw 93 604

Jasna 14, mieszkanie 8
dwuosobowy z utrzymaniem lub bez. zdw 93 652

Centralne niekrępujący
Matejki 55, II., lewo. zdw 93 654

Dwuosobowy
jedno utrzymaniem lub bez. — Focha 29 front, I., prawo, w pobliżu dworca. zdw 93 658

Centrum
1—2 osobowe inteligentnemu wynajmę. Pocztowa 21, I., prawo. zdw 93 661

Pokoik
niekrępujący Matejki 6, mieszkanie 15. zdw 93 663

Niekrępujący
pokój. Działyńskich 6, m 2. zdw 93 664

Pokój
Zygmunta Starego 6. Pomorska. zdw 93 597

Dwuosobowy
z używaniem kuchni Matejki 60, mieszk 7. zdw 93 667

1 — 2 osobowy
Działyńskich 10, mieszk. 4. zdw 93 666

Pokój
dobrze umeblowany elektr. 1—2 osobom wynajmę Dąbrowskiego 33, m. 8. zdw 87 531

Tanio
elektr. wspólny panience. Kantaka 8, m. 7 zdw 93 784

Komfortowy
z utrzymaniem lub bez, niekrępujący, także dwuosobowy. Szewska 20, m. 7. zdw 93 659

Śniadeckich
9, jedno — dwuosobowy, mieszkanie 8. zdw 93 714

12 SZUKA POKOJU

2 studentów
poszukuje pokoju z dobrem utrzymaniem w centrum. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 93 560

W okolicy
Ratajczaka, Stromej poszukuje nauczycielka pokoju higjenicznego, spokojnego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 584

Inżynier
kawaler poszukuje pokoju z telefonem niekrępującego. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 785

Dwie panienki
skromnego pokoiku od 15. 12. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 725

13 LOKALE

2 — 3
pokoje na biuro wynajmę. Ratajczaka 17, m. 5, od 11—4. zdw 93 751

Skład
duży z pokojem obok P. K. O. — Dąbrowskiego 4, oddaje gospodarz zdw 92 835

Próżny
pokój obszerny, jasny w centrum, nadający się na pracownię dla krawca męskiego lub inny cel, oddam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 93 789

Skład
33 kwm. 1 okno wystawowe, śródmieście, zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 786

14 DZIERŻAWY

Dom mieszkalny
z składem przy głównej ulicy Rynkowej w Krotoszynie z wjazdem, nadający się na każde przedsiębiorstwo, jest od 1 stycznia 32, do wydzierżawienia względnie sprzedam. Zgłoszenia przyjmuje Stanisław Krystkowiak, Krotoszyn, Słodowa 8. nw 7 510

6 placów tennisowych zimą ślizgawka
przy ul. Grunwaldzkiej 3 do wydzierżawienia od 1. I. 32 Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 846

Zakład fryzjerski
przyległy pokój i kuchnia przy ul. Patrona Jackowskiego 38, ze zgodą gospodarza korzystnie do odstąpienia. zdw 93 523

Piekarnię
dobrze prosperującą i zaprowadzoną wydzierżawię lub dobrego fachowca jako wspólnika. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 642

Przedsiębiorstwo
zbożowe, składające się z 2 śpichlerzy, mieszkania i stajni wydzierżawię zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdw 93 691

Dzierżawa
550 mórg 4 mkn bonitacja 14 koni 30 bydła, 40 świń objęcie 20 tysięcy wpłaty 12 000 tenuta półtora ctr. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 93 571

Skład
skór i przyborów szewskich, z mieszkaniem od Nowego Roku do wydzierżawienia. Zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego, Pleszew, Rynek 7. nw 7 584

Dom
mieszkalny, chlew, stodoła, ogród owocowy 12 mórg ziemi wydzierżawię zaraz lub 1 maja. — Zgoła Domaszewo Stare, poczta Mosina. zdw 93 637

15 UZDROWISKA

Zakopane
pensjonat „Konradówka" poleca pokoje, wykwintne utrzymanie, tylko dla chrześcian i zdrowych. zdw 93 801

Krynica - Zdrój
Sezon zimowy może każdy wesoło spędzić w pensjonacie „Giewont". Pokoje słoneczne, ciepłe, kuchnia smaczna, obfita, ceny niskie, radjo fortepian, telefon. 10 dni podczas świąt zł 115. dw 1927

16 OSOBISTE

Irena Janowska
poszukuje Stanisławy Kurkiewicz i Władysława Kurkiewicza, ewentl. prosi osoby, znające rodzinę Kurkiewiczów o łask. informacje pod adres.: Irena Janowska, 388, Sobieski, Detroit, Michigan, U. S. A (Ameryka). zdw 93 690

Najdroższa
wracam w sobotę, jestem o 17.30. M. zdw 93 782

Bronku
kochany, kup mi bonbonierkę z firmy Golisz, Wrocławska, a drugą dostaniesz darmo dla mamusi. Twoja Hela. zdw 93 742

20 LICYTACJE

Licytacja
W dniu 15 grudnia br. o godz. 12.00 w ekspedycji towarowej Poznań (Wolne tory posterunek magazynierów) odbędzie się publiczna licytacja 1 wagonu 15 ton wagi deski sosnowej z Pińska, za natychmiastową zapłatą. Ekspedycja towarowa, Poznań. zdw 93 776

21 ZGUBY

Zabłąkany
pies szpic znajduje się Dolina 5, składnica węgla. zdw 93 524

22 ROZMAITE

Stroję
fortepiany 5 zł. Focha 84 9. zdw 92 530

Miły
pobyt „Paryżanka", Półwiejska 30 Separatki — koncert. zdw 93 367

Obiady
domowe smaczne 1.50 zł, koło parku Wilsona. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 790

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość dobrze z rąk kart. Romana Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy Placu Świętokrzyskim. zdw 93 719

Indyjska Szkoła Widzenia
Przeniosłam się: Rybaki 20 a, na ul. Strzelecką 25, m. 8. Jadwiga Sławińska zdw 92 944

Akumulatory
radjowe naprawiam nowa płyta 1.80 zł. Tomczak Fabryczna 35 b zdw 91 827/8

Fryzjerka
onduluje 60 gr Liebertówna, Fabryczna 35. zdw 93 675

Krawcowa
dzielna poleca się 4.— dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 566

Szyję
sukienki od 8 złotych. Kramarska 27, mieszkanie 17, podwórze. zdw 93 658

Taniej
być nie może! Koszula damska od 1.60 zł. nocna od 4.90, pantalony jedwabne od 2.90, czysta wełna od 6.90 halki jedwabne od 4.90, szale jedwabne od 1.95. Trykoty zimowe damskie, męskie i dziecięce w wielkim wyborze po cenach znacznie zniżonych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert Poznań, ul. Wrocławska 3 Przyjmuje się asygnaty Tow. „Kredyt". Pw 8 671-41.95

Obiady
smaczne dla inteligencji wydaje 80. Jadłodajnia, Półwiejska 17. zdw 85 444

Która
szlachetna osoba udzieli kredytu na osiągnięcie dyplomu? Gwarancja wartościowy przedmiot. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 516

Telefon 15-60

Ścieranie ścian i sufitów Czyszczenie parkietów. Elektroluxem odkurzania. Doręczanie listów, paczek i przewózki bagażów, załatwiają Posłańcy Miejscy, biuro ul. Woźna 11. Pw 9 582-50.2

23 OŻENKI

Tysiące
bogatych pań pragnie wyjść zamąż za inteligentnych panów nawet bez majątku. Na żądanie wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert Biuro matrymonjalne. „Postęp", Warszawa Senatorska 38. Pw 9131-62.382

Kupiec
wykształcenie średnie, przystojny młody, mający 3 000, dożywotną retnę miesięcznie 115 złotych, poszukuje żony. Oferty Kurjer Poznański dp 1 931

Urzędnik
komunalny (sekretarz) Pomorzanin na stałej posadzie, lat 28, właściciel domu (willi) pragnie poznać — nawiązać korespondencję — w celu matrymonjalnym z panną do lat 25. Dla wspólnego dobra posag wymagany. Łaskawe zgłoszenia uprasza skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 90 738

Z braku
znajomości poszukuję w celu matrymonjalnym dla siostry (jedynaczki) inteligentnej blondynki, przystojnej, dobrej rodziny, z posagiem 6 000 zł. pana zrównoważonego, do lat 35 na rzadowem stanowisku, najchętniej Poznań lub Poznańskie. Poważne oferty nadesłać Kurjer Poznański pod zdw 91 928

Kawaler
at 34, urzędnik na stałej posadzie zapozna panią inteligentną i przystojną z wyprawą i cośkolwiek majątkiem w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 932

Panna
w średnim wieku, 30 tysięcy, wyprawa kompletna, urządzenie dużego domu, pragnie wyjść zamąż. Panowie kulturalni, 40—50, najchętniej lekarze, nadleśnicy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 114

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Kawiarenka".
Aurora: „Karkołomny pościg" i „Zbrodnia w Japonji".
Colosseum: „Romans kadeta".
Corso: „Szlakiem hańby".
Edison: „U progu szczęścia"
Harfa: „Jego niewolnica".
Kapitol: „Gniazdo miłostek"
Metropolis: „Skandal w małej rezydencji" oraz rewja „Niech żyje życie".
Nowości: „Dziewczka z pudełkiem". Na scenie rewja „Hallo! Tu Nora Ney"!
Orzeł: „Pieśń Cabalerra".
Odeon: „Latarnia morska".
Renaissance: „Romans z włamywaczem".
Roxy: „Szansonistki".
Słońce: „Powrót do życia"
Tęcza: „Królowie bez korony".
Wilsona: „Anna Boleyn".

Urzędnik kolejowy
referent pozna w celu matrymonjalnym pannę do lat 30, zasad nieprzeciętnych materjalnie niezależną. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 047

Panie
i panowie zamierzający poznać się w celu matrymonjalnym zechcą zgłosić się do Kurjera Pozn. pod zdw 93 319

2 panie
szatynka i jasno - blondynka lat 28 i 30, przystojne i miłe, pragną poznać inteligentnych panów na stanowiskach, do lat 37, w celu zamążpójścia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 142

„Wiano"
każdy który zamierza ognisko domowe stworzyć zapisuje się na członka „Wiana" Chrześcijańskiej Spółdzielni Wzajemnych Kredytów, Poznań, Sienkiewicza 3, jedynej chrześcijańskiej instytucji, która dobrobyt i szczęście zapewni. Informacji udzielają: Garstka Plac Sapieżyński 2, II, Chudzicki, Górna Wilda 189, Małkowski, Bukowska 5, Nowacki, Dolina 2, Pawlak, św. Czesława 16, Kowalewski, Kanałowa 15. zdw 93 399

Kupiec
blondyn lat 25, poszukuje towarzyszki życia z majątkiem, celem założenia interesu Oferty upraszam wraz fotografją Kurjer Poznański zdw 93 373

Kawaler
lat 33 zajmujący rządowe stanowisko VII grupy poślubi wysoką, kulturalną panią. Majątek mile widziany. Oferty tylko zdecydowanych pań przyjmuje Kurjer Poznański zdw 93 379

Córka profesora
lat 36 przystojna, wszechstronnie wykształcona, posiadająca 25 000 zł gotówki wyjdzie zamąż za profesora aptekarza, sędziego Pośrednictwo krewnych mile widziane. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 91 490

Kawaler
lat 35, posiada gospodarstwo i gościniec, szuka panny do lat 30 celem ożenku z majątkiem 10—15 tysięcy. Zgłoszenia z dołączeniem fotografji do Kurjera Poznańskiego zdw 93 507

Pragnę
zapoznać pana inteligentnego lat 34—42. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 517

Porucznik
emerytowany młody, przystojny, elegancki szuka znajomości pani celem ożenku Oferty fotografja (zwrot ręczy honorem) Kurjer Poznański dw 1 930

Pana
inteligentnego, szlachetnego, lat 45—55, pragnę poznać, który w żonie szuka przyjaciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 518

Kawaler
lat 28, posiedziciel nieruchomości, przedsiębiorstwa handlowego i piekarstwo szuka z powodu zupełnego braku znajomości, żony cośkolwiek gotówką dla wspólnego dobra. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 641

Życzenie gwiazdkowe!
kawaler lat 34, zamożny, posiadający własne dobre zaprowadzone przedsiębiorstwo ożeni się z przystojną, inteligentną panienką do lat 32. Łaskawe zgłoszenia bezwzględnie z fotografją, której zwrot ręczy się słowem honoru uprasza się do Kurjera Pozn. zdw 93 764

Poszukujemy
młodych, przystojnych, inteligentnych pań z gotówką, dwóch młodych przystojnych oficerów rezerwy na odpowiednich stanowiskach w celu matrymonjalnym. Dyskrecja zapewniona. — Oferty z fotografją do Kurjera Poznańskiego zdw 93 601

Urzędniczka państwowa
sierota, lat 30, ciemno-blondyna, średnia, 15 tysięcy gotówki, zawrze w celu matrymonjalnym znajomość z panem dobrego serca stałe stanowisko, wdowiec z malutkiem dzieckiem niewykluczony. Zgłoszenia z fotografją, którą zwrócę, upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 93 804

Kulturalna
wykształcona Pomorzanka, bardzo przystojna, gospodarna, praktyczna i zaradna, przebywająca daleko od swych stron rodzinnych wyjdzie zamąż, jeśli znajdzie człowieka naprawdę kulturalnego, stałego charakteru i podobnych, jak zainteresowana poglądów. Lekarze, aptekarze, dentyści także z prowincji lub panowie, mający inny kulturalny zawód wieku 40—48, uprasza się o korespondencję do Kurjera Poznańskiego zdw 93 808

Pragnę
poznać przyjaciółkę wierną, pogodną i rozumną. Samotny i poważny pan po trzydziestce. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 740

Kto pragnie się ożenić
wyjść zamąż zechce się zwrócić z całem zaufaniem do firmy „Elite", kojarzenie małżeństw wytwornie i dyskretnie. W kraju i zagranicą. Gdańsk-Wrzeszcz, Friedensteg 12 p. zdw 91 463

Przemysłowiec
zamożny, wiek średni, dzielny, inteligentny poszukuje panny lub wdowy lat 30—40, zgrabnej, miłego usposobienia, z gotówką od 20 000 zł. Cel ożenek. Majątek i udział zapewniony. Oferty z fotografją kierować Poste restante, Lubliniec, Jan Kapica. dw 1 941

Młody
przystojny, syn obywatela ziemskiego z ca 2.000 mórg, lat 31, kat., ciemno-blondyn, towarzysko ułożony, z miłym charakterem dla braku znajomości szuka na tej drodze pani celem ożenku. — Dla dobra obopólnego majątek pożądany celem spłacenia bratu. Oferty wraz z fotografją skierować proszę do Kurjera Pozn. zdw 93 807

Wielkopolanin
zawrze znajomość matrymonjalną z panną wykształconą o szlachetnem charakterze, wieku od 22—26 mogącą wnieść 25—35 tysięcy zł. Nieanonimowe oferty z fotografją którą zwrócę do Kurjera Poznańskiego zdw 93 806

24 NAUKA

Wadliwej wymowy
(dykcji) deklamacji, oraz reżyserji w towarzystwach wyucza tanio były dyrektor teatrów polskich Jan Lange Kantaka 1, III., front 3—5 zdw 92 181

English lady
gives lessons conversation. Apply Kurjer Poznański zdw 90 650

Szkoła Tańców Antoszewskiego
rozpoczyna nowe kursy. — Ceny zniżone Zielona 3. Pw 9 057-48.41

Szkoła tańców Mikołajczak - Kledecka
Pocztowa 29. Kurs zł 10. Pw 9333-47.72

Tańców
nowe komplety rozpoczynają Wituszkowscy, Ratajczaka 9. Pw 8691-58.62

Lekcyj
francuskiego i niemieckiego i konwersacji udziele korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 493

Stałą pomoc
w nauce dam uczennicy z klas niższych za skromny pokój, śniadania i kolacje. Bardzo dobre świadectwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 484

Tanio
udzielam pomocy w lekcjach w zakresie sześciu klas gimnazjum. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 593

Studentka
udzieli lekcyj za pokój. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 712

Francuskiego
literatury, konwersacji maturzystom i młodszym udzielam tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 722

25 MUZYKA

Pianino
do ćwiczeń lekcji muzyki. — Młyńska 3, m. 8 zdw 91 157

Śpiewak humorysta
możliwie saksofonista potrzebny od 25 bm do kawiarni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 396

Duet
pierwszorzędny wolny. Oferty Kurjer Pozn zdw 93 759

26 ROZRYWKA

Kino „Odeon"
wyświetla od dziś wspaniały dramat erotyczny p. t. „Latarnia morska". Następny program „Na Zachodzie bez zmian" w nowem uzupełnionem opracowaniu. zdw 93 717

Kino „Harfa"
Focha 23: Jego niewolnica. zdw 93 793

Kino „Wilsona", Łazarz
„Anna Bolcyn", Henny Porten — Emil Jannings. O godz. 3 przedstawienie dla młodzieży „Harrold Llody jako Pan Dyktator". zdw 93 508

Kino „Colosseum"
Stoprocentowa sensacja sportowa daje wielki film dźwiękowy
Romans Kadeta
Pw 9581-50.5

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Mężatka
młoda w krytycznem położeniu poszukuje posługi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 93 426

100 zł
dam temu, kto da lub wskaże inteligentnej panience stałą posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 231

Zajęcia bezpłatnie
biurze adwokacko-notarjalnym od godz. 17.00—20.00 celem odbycia praktyki poszukuję zaraz. Pisze biegle na maszynie. Łask. zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 676

Bona
z lepszej rodziny, kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 697

2 000 zł
dam za uzyskanie stałej posady bankowej. Piśm. zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 692

Ogrodnik
kawaler lat 29, dziesięć lat praktyki, dzielny i sumienny, obeznany dokładnie w gałęzi swego zawodu, poszukuje posady od 1 stycznia 1932, najchętniej w majątku. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 388

Pomocnik leśny
zarazem wykwalifikowany ogrodnik poszukuje posady w większych lasach za niskiem wynagrodzeniem. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 93 387

Inteligentna wychowawczyni
Polka poszukuje posady do dzieci chętnie wyjedzie. Łaskawe oferty Lwów, Kurkowa 29 Jadwiga Kata zdw 93 473

Krawcowa
na wszelką prace oraz bieliznę poleca się w dom i poza dom. — Półwiejska 23 m 28. zdw 93 403

Osoba
inteligentna nawkroś uczciwa i sumienna z kilkoletnią praktyką dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz lub później jako gospodyni zarządczyni. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 92 706

Sekretarz adwokacki
biegły w swym zawodzie, także w notarjacie, poszukuje zaraz odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 92 644

Mierniczy
posiadający wszelkie przyrządy miernicze oraz 20 000, poszukuje zajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 92 907

Bufetowiec
inteligentny doświadczony poszukuje bufetu na własny rachunek za kaucję gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 834

Posady
woźnego, inkasenta lub jakiejkolwiek innej poszukuje młody człowiek z kaucją 200 do 300 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 211

Książkowa
samodzielna rutynowana, biegła korespondentka, dokładna znajomość wszelkich spraw biurowych, długoletnią praktyką szuka posady od 1 I. 32 Pierwszorzędne świadectwa, dobre referencje. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 91 803

Urzędnik gospodarczy
doświadczony rolnik i hodowca, kawaler, 12 lat praktyki, szuka posady zaraz lub później Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 089

Posługi
ewentualnie z praniem Oferty Kurjer Poznański zdp 93 537

Ogrodnik
kawaler, lat 26, poszukuje posady od 1. I. 32. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 516

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 623

Posługaczka
poszukuje posługi lub prania ze sztywnem prasowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 515

Poszukuję
posady do dzieci z szyciem od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 500

Gospodarz
rolny z dobremi świadectwami poszukuje posady, złoży kaucję. Oferty Kurjer Pozn zdw 93 548/9

Fryzjerka
kursistka, trzy lata praktyki, przyjmie posadę od 15 bm. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 699

Kucharka
gospodyni, dzielna w tym zawodzie szuka posady w lepszą restauracje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 653

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego z własną pościelą szuka posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 656

Oficer
emerytowany, średnie wykształcenie, rutynowany biuralista, administrator, były samodzielny kupiec, poszukuje posady. Złoży kaucję. Oferty Kurjer Poznański dw 1 932

Panienka
z prowincji, inteligentna, z dobrej rodziny szuka posady do dzieci lub prac domowych z praniem, prasowaniem sztywnej bielizny i gotowaniem od 15. 12. lub 1. I. 32 roku Oferty Kurjer Poznański zdw 93 491

Jeune Française
cherche à Poznań famille distinguée pouvant donner chambre et pension complète pour quelques mois, en échange leçons de conversation. Ecrire Podstolice p. Września. zdw 93 489

Kreślarz
techniczny z dłuższą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 591

Krawcowa
szyje suknie i płaszcze, dobrze i tanio. Strzelecka 23/24, mieszk. 9. zdw 93 595

Uczeń
piekarski (wolontarjusz) 2 lata praktyki, poszukuje miejsca celem douczenia się w zawodzie piekarsko - cukierniczym. Wszelkie oferty do Kurjera Poznańskiego nw 7 589

Służący ogrodnik
zna się na centralnem ogrzewaniu szuka zajęcia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 497

Posługaczka
sierota, młoda, uczciwa szuka posługi na przed południe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 771

Praczka
szuka prania i posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 762

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 603

Pw 9 578 50.1

Aptekarska
siła pomocnicza, biegła w taksowaniu recept i pisaniu rachunków, kilkoletnią praktyką, poszukuje posady w aptece lub hurtowni aptekarskiej. Pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 93 810

Młody drogerzysta żonaty!
przyjmie posadę magazyniera, inkasenta, woźnego, portjera. — Branża obojętna Złoży kaucję 1 000 zł. Zgłoszenia Franciszek Filipiak, Szamotuły, Wroniecka 5 zdw 93 805

Dziewczyna
starsza, uczciwa, spokojna, szuka posady do wszelkich prac domowych za małem wynagrodzeniem u starszego państwa, dom średni, zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 737

Wybitny organizator
biuralista, były samodzielny kupiec, młody, reprezentacyjny, — godny zaufania, emerytowany porucznik lotnik poszukuje posady. Może złożyć kaucję. Oferty Kurjer Poznański dw 1 940

Kucharka
z bardzo dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 616

28 WOLNE MIEJSCA

Parkietówki!
ładny pokój parter. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 93 341

Służąca
młodsza lub posługaczka. Reya 1, m. 5 zdw 93 572

Służąca
gotująca Biotnicka, Wrocławska 38, m 32, wejście sale bilardowe. zdw 93 546

8—10 złotych
dziennie zarabiają osoby pracowite wszędzie. Stała poboczna praca domowa korespondencyjna. — Przedsiębiorstwo Przemysłu Krajowego Gdynia Port. zdw 92 702

Nowość!
Panowie i panie mogą dużo zarobić przy sprzedaży „Stróża Mleka". Kto widzi, kupuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 509

Uczeń
handlowy do składu maszyn do szycia może się zgłosić. Umiejący cośkolwiek po niemiecku mają pierwszeństwo. Oferty z życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 93 495

Krawcowa
dobra na sukienki potrzebna. Böttcher, Górna Wilda 43 zdw 93 579

Potrzebne
panienki przystojne do restauracji i winiarni, gaża dzienna 4 zł i procenty. Marsz. Focha 23 telefon 75-72 zdw 93 588

Posługaczki
uczciwej na cały dzień. Grunwaldzka 11, II. p. zdw 93 602

Młodsza
służąca z praniem od 15 grudnia. Aleja Szelągowska 14, 1. p. zdw 93 609

Księgowego
bilansiste, włoska książkowość poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 633

Służącej
poszukuje zaraz. Piekary 24, mieszk 2. zdw 93 634

Panienka
potrzebna do składu gotówka 400—500 zł może być utrzymaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 635

Potrzebne
freblanka na wyjazd od 1. 1. do dwóch dziewczynek tylko dobre referencje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 683

Dziewczę
czyste zdrowe do dzieci, prac domowych. Zgłosić Wrocławska 19 skład mebli, 6—7. zdw 93 684

Pierwszorzędna
krawcowa płaszczy potrzebna. — Prusa 17, m. 7. zdw 93 685

Uczennica
inteligentna, do magazynu kapeluszy damskich potrzebna. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 93 701

Służąca
młodsza może się zgłosić zaraz. Bydgoska 2, m. 10. zdw 93 704

Posługaczka
cały dzień gotowaniem. Kwiatowa 6, mieszkanie 9. zdw 93 753

Stebnerkę
w dom przyjmę. Maleckiego 17. Kesy. rw 3 796

Dziewczyna
dobrem gotowaniem, do wszystkiego potrzebna. Wielka 17, Kolińska parter. rw 3 799

Domokrążcom
i podróżującym wysoki zarobek przez sprzedaż artykułu dla pań. Bernhardini, Matejki 40/41 I. wejście od strony kościoła. zdw 93 774

Krawcowa
pierwszorzędna z własną maszyną, znajdzie stałą samodzielną pracę zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 781

Dziewczyna
młodsza, uczciwa, polecona, potrzebna Zgłoszenia: Ratajczaka 12 apteka. zdw 93 773

Służąca
do wszystkiego z długoletniemi świadectwami z dobrem gotowaniem czysta i sumienna potrzebna zaraz. Św. Marcin 64, II. p. lewo. Pw 9583 50.3

Krawcowa
dobrym krojem na sukienki potrzebna w dom. Ratajczaka 23, mieszkanie 11 zdw 93 796

Poszukuje
subjekta trzeźwego do restauracji z kaucją 500—1.000 złotych. Posada zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 706

Humor zagraniczny

— Ręce do góry — bo strzelam!
— Nie mogę — pękły mi szelki!
(Judge, N. Jork). S. F.

Przedpłata na grudzień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez poczte poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża, do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.